

Måløykollektivene

INSTITUSJONSPLAN FOR

**STIFTELSEN
MÅLØYKOLLEKTIVENE**

**Måløykollektivet, Sjøly Minikollektiv og
Kannesteinen Minikollektiv.**

**Barnevernkollektiv for målgruppen
rus- og atferdsproblemer**

2022

Innholdsfortegnelse

1. Institusjonsplan	4
1.1 Organisasjonskart	6
1.2. Overordnede styringsdokumenter	7
1.3. Visjon, menneskesyn og verdier	9
1.3.1 Ideologisk og historisk forankring	9
1.3.2 Fagetiske prinsipper og retningslinjer	10
1.3.3 Organisasjonskultur.....	13
2. Målgruppe, målsetting og metodikk	16
2.1 Målgruppe	16
2.1.1 Stiftelsen Måløykollektivene sitt forståelsesgrunnlag av målgruppa.....	16
2.1.2 Plasseringsparagrafer:	17
2.2 Målsetting.....	18
2.2.1 Stiftelsen Måløykollektivene sine overordnede mål	18
2.2.2 Stiftelsen Måløykollektivene sine hovedmål	18
2.2.3 Stiftelsen Måløykollektivene sine målsettinger for målgruppen er at de skal	18
2.3 Metodikk	19
2.3.1 Standardisert forløp	19
2.3.1.1 Formål og forløp.....	19
2.3.1.2 kunnskapsmodellen barnets behov i sentrum.....	20
2.3.1.3 Fasene i standerisert forløp.....	21
2.3.1.4 Progresjonsmåling av ungdommens utvikling.....	24
2.3.2 Kunnskapsgrunnlag og fagutvikling	25
2.3.2.1 Institusjonens faglige samarbeid.....	29
2.3.2.2 Ulike roller på kollektivene i samarbeidssammenheng.....	31
2.3.3 Metoder	32
2.3.3.1 Fellesskapet som metode	32
2.3.3.2 Traumebevisst omsorg; Trygghet, relasjon og følelsesregulering	33
2.3.3.3 Utviklingstigen	35
2.3.3.4 Tilrettelagt dagtilbud	36
2.3.3.5 Identitet – holdningsarbeid og ferdighetstrening	38
2.3.3.6 Arbeid med den enkeltes historie	39
2.3.3.7 Målarbeid	41
2.3.3.8 Individuelle samtaler	43
2.3.3.9 Terapeutiske samlinger	44
2.3.3.10 Ivaretagelse av ungdom med annen etnisk bakgrunn	45
2.3.3.11 Forebygge og hindre negativ læring mellom ungdommene	46
2.3.3.12 Metodisk arbeid for å gjennomføre behandlingen innenfor planlagt oppholdstid.....	47
2.3.3.13 Anvendelse av tiltaksplan og handlingsplan i det daglige arbeidet	48
2.3.3.14 Hovedkontaktarbeid (tiltaksansvarlig)	49

2.3.3.15 Hybel som tiltak	49
2.3.4 Inntak, kartlegging, utredning og utskrivning	50
2.3.4.1 Inntak til kollektivene.....	51
2.3.4.2 Kartlegging, utredning og planlegging av behandlingsforløp	53
2.3.4.3 Kartlegging	54
2.3.4.4 Utskrivning	56
2.3.4.5 Evaluering av det faglige arbeidet.....	56
2.3.5 Oppfølging av skole og opplæring	57
2.3.5.1 Melderutiner	57
2.3.5.2 Skoleansvarlig	57
2.3.5.3 Elevgruppe i tilrettelagt dagtilbud	58
2.3.5.4 Organisering av skoletilbudet	58
2.3.5.5 Opplæring i bedrift	59
2.3.5.6 Leksehjelp og oppfølging av skoleprestasjoner.....	60
2.3.5.7 Samarbeid med interne/eksterne skoler	60
2.3.6 Familie og nettverksarbeid	61
2.3.6.1 Inntakssamtale med foreldre/foresatte og informasjonsinnhenting	61
2.3.6.2 Familiebesøk	61
2.3.6.3 Veiledning av foreldre/foresatte	62
2.3.6.4 Familiesamtale	62
2.3.6.5 Hjemreiser	62
2.3.6.6 Kontinuerlig samarbeid mellom kollektiv og foreldre/foresatte	63
2.3.6.7 Høytidsmarkeringer	65
2.3.6.8 Ferier	65
2.3.6.9 Ungdommens øvrige nettverk	65
3 Materielle krav.....	68
4. Institusjonens lokalisering.....	70
4.1 Generelle beskrivelser	70
5. Bemanning, ansattes kompetanse, opplæring og veiledning.....	71
5.1 Merkantile og faglige fellesfunksjoner i Stiftelsen Måløykollektivene	71
5.2 Bemanning og turnus	74
5.3 Politiattest.....	74
5.4 Opplæring i henhold til målgruppe, målsetting og metodikk.....	75
5.4.1 Opplæringsplaner	75
5.4.2 Introduksjonsprogram	75
5.4.3 Nyansattseminar/trinn 1 og Ansattseminar/trinn2.....	75
5.4.4 Innføring i lovverk og Rettighetsforskriften	76
5.4.5 Implementering av veileder og retningslinjer fra Bufdir	76
5.4.6 Generell opplæring, personalseminarer, temadager og fagmøter	77
5.5 Veiledning	77

5.6 Oppfølging	79
5.6.1 Forebygging og håndtering av vanskelige situasjoner og/eller hendelser og konfliktsituasjoner som oppstår ansatte imellom	79
5.6.2 Forebygging og håndtering av vanskelige situasjoner og/eller hendelser og konfliktsituasjoner som oppstår mellom ansatte og beboer	80
5.6.3 Beskrivelse av hvordan ledelse og ansatte arbeider med holdninger og etisk bevissthet og refleksjon rundt bruk av tvang	80
6. Oppbevaring av private eiendeler og penger	81
6.1 Generelle beskrivelser	81
7. Medisinsk tilsyn og behandling	82
7.1 Generelle beskrivelser	82
7.2 Inntak	83
8. Oppbevaring og behandling av personopplysninger	84
9. Beboerens medvirkning	85
9.1 Individuell medvirkning	86
9.2 Kollektiv medvirkning	87
9.3 Foreldrenes/foresattes medvirkning	88
10 Internkontroll i barneverninstitusjoner	90
10.1 Krav i forskriften § 12 annet ledd	90
10.2 Myndighetsbrudd og forbedringsområder	94
10.3 Om Institusjonsplanen	95
10.4 Om Rapporteringssystemet	95
11. Særskilte krav ved godkjenning og kvalitetssikring av institusjoner	98
❖ Litteratur	99

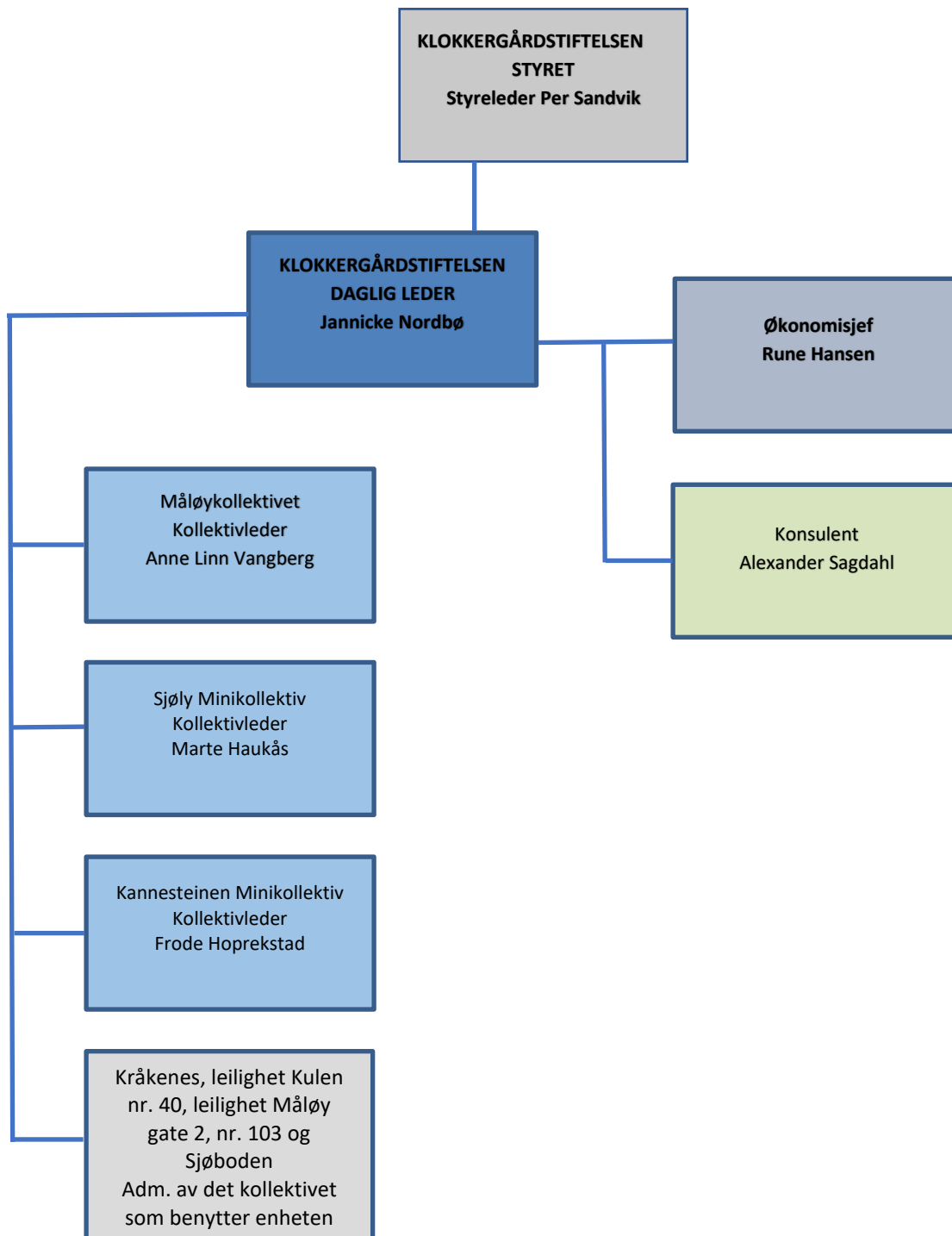
1. Institusjonsplan

Navn	Stiftelsen Måløykollektivene
Postadresse, postnummer og –sted	Pb 198 6701 Måløy

Besøksadresse til administrasjonen	Torskangerpollen Oppedalsvegen 311 6700 Måløy
Telefonnummer	57853670
E-postadresse	administrasjonen@klokkergard.no
Fylker	Vestland
Selskapsform	Ideell stiftelse
Foretaksnummer	869 281 832
Eier	Stiftelsen Måløykollektivene
Leder for stiftelsen	Jannicke Nordbø
Leders stedfortreder	Alexander Sagdahl

Navn	Stiftelsen Måløykollektivene region vest
Postadresse	Postboks 198, 6701 Måløy
Besøksadresse	Oppedalsvegen 311, 6700 Måløy
Telefonnummer	90 91 86 92 / 57 85 36 70
E-postadresse	jannicke.nordbo@klokkergard.no
Fylke	Vestland
Daglig leder	Jannicke Nordbø
Kollektiv	Måløykollektivet
Kollektivleder	Anne Linn Vangberg
Besøksadresse	Oppedalsvegen 311, 6700 Måløy
Telefonnummer	41553169 / 57 85 36 70
E-postadresse	anne.vangberg@klokkergard.no / maloykollektivet@klokkergard.no
Kollektiv	Sjøly minikollektiv
Kollektivleder	Marte Haukås
Besøksadresse	Indre Kulen 59, Deknepollen
Telefonnummer	95 79 01 91 / 57 85 24 98
E-postadresse	marthe.haukas@klokkergard.no / sjoly@klokkergard.no
Kollektiv	Kannesteinen minikollektiv
Kollektivleder	Frode Hoprekstad
Besøksadresse	Oppedalsvegen 377, Måløy
Telefonnummer	90413797 / 57 85 42 50
E-postadresse	frode.hoprekstad@klokkergard.no / kannesteinen@klokkergard.no

1.1 Organisasjonskart

1.2. Overordnede styringsdokumenter

OVERORDNEDE MÅL STYRETS ÅRSMELDING ÅRSBUDSJETT OG REGNSKAP Styret for Stiftelsen Måløykollektivene	
ÅRSPLAN Kollektiv	ÅRSRAPPORT Kollektiv
INSTITUSJONSPLAN FAG	TARIFFAVTALE
PROSEDYREHÅNDBOK FAG Prosedyrer og rutiner	PERSONALHÅNDBOK

Oppbyggingen av dokumenthierarkiet er forutsatt å gi oversikt over både *styringsdokumenter* (overordnede mål og årsplan) og *systemdokumentasjon* (institusjonsplan, prosedyrehåndbok, personalhåndbok og tariffavtale). Beskrivelsene er en del av Stiftelsen Måløykollektivene sitt internkontrollsystem.

Det utarbeides et budsjett for hvert kollektiv og det er styret som vedtar budsjettet for Stiftelsen Måløykollektivene.

Alle kollektiv i Stiftelsen Måløykollektivene gjennomfører årsplanarbeid, der de ansatte samles og evaluerer den forrige årsplanen og diskuterer hva som skal være satsingsområdene kommende år. I dette arbeidet benytter man seg av skåringsresultater fra den siste kollektivevaluering, og temaer som er spesielt aktuelle i kollektivhverdagen. Stiftelsen Måløykollektivene sine overordnede styringsmål er også retningsgivende for det utviklingsarbeid som skal skje det kommende året. Det blir satt opp fokusområder med tilhørende mål og tiltak, tidsplan, samt hvem som har ansvar for å gjennomføre det som blir bestemt.

Institusjonsplanen setter de viktige organisatoriske, faglige, etiske og metodiske rammene for arbeidet med ungdommene i det daglige. Dokumentene skal presentere stiftelsens organisatoriske oppbygging, fagteoretisk grunnlag og metodegrunnlag. Den skal også beskrive målgruppe, samt materielle standarder og ivaretagelse av ansatte.

Prosedyrehandbok Fag består av prosedyrer og rutiner for det faglige arbeidet. Her beskrives konkrete tiltak for hvordan ansatte skal møte ulike situasjoner som kan oppstå i den enkelte ungdoms behandling.

Tariffavtalen er Stiftelsen Måløykollektivenes avtale med FO og Fagforbundet om lønns- og arbeidsvilkår. Avtalen gir en oversikt over lønnsbestemmelsene. Tariffavtalene regulerer også en rekke andre forhold som for eksempel arbeidstid, lønn under sykdom og svangerskap, ytelser ved yrkesskade, pensjonsforhold, mv. Særavtale for medleverordningen er et vedlegg i tariffavtalen.

Personalhåndboken består av retningslinjer og rutiner for personalpolitikk. Dette innebærer rekruttering av ansatte, ansettelse og arbeidsreglement, retningslinjer for avslutning av

arbeidsforhold, etiske retningslinjer for Stiftelsen Måløykollektivene, lønn, ferie, pensjon og forsikring og arbeidstid. Den inneholder også prosedyrer for utgifter.

Alle dokumentene ovenfor er interne plan- og styringsdokumenter.

Dokumentene utarbeides etter følgende tidsskjema og ansvarsfordeling:

DOKUMENT	UTARBEIDES/ REVIDERES	ANSVAR
Overordnede mål og tiltak	2-års perspektiv, rulleres hvert år	Styret, daglig leder
Styrets årsmelding	Årlig	Styret og daglig leder
Vedlegg til styrets årsmelding	Årlig	Daglig leder konsulenter i adm.
Årsplan	Årlig	Kollektivledere
Institusjonsplan	Hvert halvår	Opplæringskonsulenter (koordineringsansvar), administrativt lederteam og kollektivlederne.
Prosedyrehandbok Fag	Fortløpende	Administrativt lederteam, konsulenter og Miljøterapeuter
Personalthåndbok	Fortløpende	Administrativt lederteam, kollektivlederne og konsulenter
Informasjonsmaterieil	Etter behov	Administrativt lederteam, kollektivlederne og konsulent

1.3. Visjon, menneskesyn og verdier

Stiftelsen Måløykolektivene sin visjon:

«GRENSER GIR TRYGGHET OMSORG GIR VEKST»

Stiftelsen Måløykolektivene er en selveiet norsk ideell stiftelse som er politisk uavhengig og livssynsnøytral. Stiftelsen Måløykolektivene bygger på et humanistisk menneskesyn med tro på utvikling og forandring, og at dette skjer i nært samspill med andre mennesker. Utviklingen av gode relasjoner mellom ungdommer og voksne er en av de viktigste forutsetningene for å lykkes i endringsarbeidet. Det legges stor vekt på dette i det daglige, og Stiftelsen Måløykolektivene anser bo- og levefellesskapet som vesentlig for å skape relasjoner til den enkelte ungdom. Gode relasjoner har i seg selv en egenverdi for alle mennesker, og spesielt for ungdom som har alvorlige og vedvarende rus- og atferdsproblemer. Stiftelsen Måløykolektivene jobber kontinuerlig for å legge til rette for et miljø på kollektivene der den enkelte ungdom får mulighet til å oppleve trygghet og forutsigbarhet.

En viktig oppgave er å styrke den enkelte ungdoms kompetanse på områder som sosiale- og relasjonelle ferdigheter, evnen til følelsesregulering samt å kunne mestre praktiske utfordringer. I fellesskapet på kollektivene er vi opptatt av å ivareta ungdommens personlige integritet gjennom medvirkning og inkludering.

Utvikling av identitet er sentralt i ungdomsårene og følgelig viktig i arbeidet på kollektivene. For at endringer skal skje og opprettholdes, må de forankres i ungdommens opplevelse av seg selv i samspill med andre. Mestringsopplevelser og positive bekreftelser er med på å styrke og utvikle en positiv identitet.

Bo- og levefellesskapet skal ha en atmosfære med den tryggheten og de forventninger som skal være i et hjem. I fellesskapet på kollektivene har vi fokus på å vise gjensidig respekt, ta hensyn til hverandre og skape trygghet for alle. Ungdommene har behov for omsorg, struktur og grenser i et miljø preget av omsorgsfulle og stabile voksne. Voksne har forventninger til hver enkelt ungdom ut fra alder, modenhet og tidligere erfaringer.

Bo- og levefellesskapet preges av intensive utviklings- og læringsprosesser for den enkelte ungdom. Det tilrettelegges for en positiv utvikling der ungdommene får en forståelse av sin egen situasjon og sine egne utviklingsmuligheter. Ungdommene og de voksne er sammen om de prosesser som foregår i alle hverdagslige og behandlingmessige situasjoner.

1.3.1 Ideologisk og historisk forankring

Stiftelsen Måløykolektivene ble etablert i 1980 etter initiativ fra Aksjonen Mot Narkomani, nå Landsforeningen mot stoffmisbruk Ivareta. Det var denne foreningens første leder, Gunhild Bakke, som var pådriver for opprettelsen. Det første kollektivet ble startet i den gamle klokkerboligen i Hof i Hedmark. Stiftelsen Måløykolektivene har bygget virksomheten på de grunnleggende elementene til kollektivbevegelsen. Kollektivbevegelsen hentet ideer og inspirasjon fra den såkalte «Hasselabevegelsen» som var etablert i Sverige. Hasselabevegelsen hentet sin inspirasjon fra den ukrainsk/russiske forfatteren og pedagogen Anton Makarenko som fokuserte på oppdragelsen av barn i kollektiver. Hasselabevegelsen

hadde en sosialpedagogisk og politisk forståelse av rusproblemer gjennom et fokus på ferdighetstrening og oppdragelse. Behandlingen i kollektivene var bygget opp rundt medleverskapet og innebar endring av ungdommens identitet og relasjoner. Medleverskapet var selve idégrunnlaget for opprettelsen av det første kollektivet i Stiftelsen Måløykollektivene, og er fortsatt helt avgjørende for at man kan gjennomføre vårt behandlingsprogram. Medleverskap og utvikling av gode relasjoner over tid er grunnlag for behandling. Det å bo og leve sammen i et fellesskap gir store og mange muligheter til gjensidig påvirkning og læring.

Den norske kollektivbevegelsen har også hentet inspirasjon fra andre behandlingstilnærminger, som terapeutiske samfunn. I terapeutiske samfunn fokuseres det på en helhetlig behandling av personen gjennom bo- og levefellesskapet. Tilnærmingen har blitt forsterket og videreutviklet med tilleggsfunksjoner relatert til familie, skolegang, yrkesopplæring, fysisk og psykisk helse.

Stiftelsen Måløykollektivene har bygget videre på, og utviklet sitt faglige arbeid i bo- og levefellesskapene. Det faglige arbeidet er bygget på medleverskap, gruppebehandling og et tilpasset utviklingsprogram som grunnlag for det metodiske arbeidet med ungdommene. Dette programmet er et individuelt tilrettelagt behandlingsprogram som skal sikre ungdommens medvirkning i egen behandling. Programmet er et viktig hjelpemiddel for både ungdom og voksne for å følge opp utvikling, endringsprosesser og måloppnåelse.

Stiftelsen Måløykollektivene ser på rusmisbruk som symptomatferd knyttet til store følelsesmessige utfordringer ungdommene har stått i over tid. Rusen har blitt en strategi for å håndtere vanskelige følelser. Samtidig kan rusen påvirke ungdommens helse gjennom den kjemiske virkningen rusmidler har på kroppen. Stiftelsen Måløykollektivene samarbeider med helsevesenet og psykolog for å ivareta ungdommens helse knyttet til disse virkningene.

Det har vært en kontinuerlig utviklingsprosess i Stiftelsen Måløykollektivene når det gjelder innhold i behandlingen. De formelle kravene både på individnivå, bemanning, dokumentasjonskrav og planer har økt betydelig i løpet av årene fra oppstart. Det har vært nødvendig å tilpasse seg utviklingen innen barnevernfeltet og til den generelle utviklingen i samfunnet.

Skole og utdanning er vesentlig i vårt samfunn, og er derfor et viktig element i behandlingen. Ungdommen har plikt/rett til skolegang, kollektivene samarbeider derfor nært med lokale skoler/bedrifter, foreldre, den enkelte ungdoms barneverntjeneste og andre, for å ivareta denne plikten/retten.

1.3.2 Fagetiske prinsipper og retningslinjer

Etikk handler om ideologier, verdier, normer og holdninger. Stiftelsen Måløykollektivene sine fagetiske prinsipper danner grunnlag for våre handlinger og begrunnede verdivalg i arbeidet med ungdommene og deres familie.

Utgangspunktet for vår etikk er hentet fra yrkesetiske retningslinjer for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere. I innledningen til disse heter det:

” Yrkesutøvelsen til barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere er basert på humanistiske og demokratiske verdier. Yrkesutøverne har som sitt

samfunnsoppdrag å bistå mennesker som har behov for hjelp, for å sikre menneskeverdige levekår og livskvalitet. Solidaritet med utsatte grupper, kamp mot fattigdom og arbeid for sosial rettferdighet og sosial endring er derfor sentralt i yrkesgruppens virksomhet”.

Alle ansatte i Stiftelsen Måløykollektivene skal arbeide i tråd med disse retningslinjene¹:

Felles etisk grunnlag for yrkesutøveren
Menneskeverd. Alle mennesker har samme (grunnleggende) verdi og rett til livets goder. Yrkesutøveren skal forsvare den enkeltes rett til liv og helse, bekjempe bruk av vold og tvang og arbeide for at brukerne skal få så gode levekår og så god livskvalitet som mulig.
Respekt for den enkeltes integritet. Respekten for enkeltindividets verdier og ønske om kontroll over eget liv er grunnleggende i helse- og sosialfaglig arbeid. Gjennom dialog og tilrettelegging for medvirkning skal yrkesutøveren bidra til å styrke den enkeltes mulighet til å leve i samsvar med egne verdier, muligheter og begrensninger. Yrkesutøverne har særlig ansvar for å skille mellom ulike preferanser og levemåter som må anerkjennes, og atferd og handlinger som bryter med fundamentale menneskerettigheter og lovreguleringer.
Anerkjennelse av ulikhet og ikke-diskriminering. Helse- og sosialfaglig arbeid skal ta hensyn både til fellesmenneskelige behov og individuelle preferanser. Yrkesutøverne skal unngå å bekjempe urimelig forskjellsbehandling av mennesker på grunnlag av etnisitet, kultur, språk, kjønn, kjønnsuttrykk og seksuell orientering, sosial og økonomisk status, funksjonsnedsettelse, religion, livssyn, politisk syn, alder og andre vesentlige personforhold. Det er imidlertid også viktig å være kritisk til likebehandling og standardiserte tiltak i møte med ulike situasjoner og behov.
Helhetssyn på mennesker. Helse- og sosialfaglig arbeid legger til grunn at det er mange aspekter ved menneskers liv som har betydning for velferden, og at individ og samfunn påvirker hverandre. Yrkesutøveren skal legge vekt på en helhetlig tilnærming til mennesker som har behov for sammensatte og tverrfaglige tjenester. Han/hun skal bidra til at ulike deler av hjelpeapparatet samarbeider om å gi brukeren et helhetlig hjelpetilbud.
Tillit, åpenhet, redelighet. Helse- og sosialfaglig arbeid må baseres på tillit mellom yrkesutøveren og brukeren. Yrkesutøveren kan bidra til at tillit oppstår gjennom åpen kommunikasjon, forståelig informasjon, tydelige begrunnelser og ivaretagelse av konfidensialitet.
Omsorg og nestekjærighet. Yrkesutøveren har et særskilt ansvar for å bistå de som ikke selv kan ivareta egne behov og interesser. Yrkesutøverne skal vise omsorg og nestekjærighet ved å identifisere og møte brukerens udekkede behov på en måte som tar hensyn til den andres ressurser og verdier.
Solidaritet og rettferdighet. Ut fra erkjennelsen av at mennesker er gjensidig avhengig av hverandre skal yrkesutøveren fremme solidaritet mellom individer og grupper. En rettferdig fordeling av samfunnets ressurser er et viktig mål i helse- og sosialfaglig arbeid. Brukernes

¹ Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og veldferdsvitere, av 6. kongress – mars 2015; [https://www.fo.no/getfile.php/1320310-1429186747/01%20Om%20FO/Hefter%20og%20publikasjoner/Yrkesetisk%20grunnlagsdokument 2015.pdf](https://www.fo.no/getfile.php/1320310-1429186747/01%20Om%20FO/Hefter%20og%20publikasjoner/Yrkesetisk%20grunnlagsdokument%202015.pdf)

rettigheter skal alltid i varetas. Og yrkesutøverne har et særskilt ansvar for å arbeide for økt rettssikkerhet og bedre levekår for utsatte grupper i samfunnet.

Ansvar. Mennesker har selv ansvar for det de har innflytelse over. Dette gjelder både brukere og yrkesutøvere. Selv om ledere har et større ansvar enn den enkelte yrkesutøver, har alle et selvstendig ansvar for at egne handlinger er i samsvar med faglig kunnskap, juridiske rammer og yrkesetiske forpliktelser. Ledere har et særskilt ansvar for at det tilrettelegges for etisk refleksjon på arbeidsplassen. Hvis yrkesutøverne blir pålagt å utføre handlinger som de ikke anser faglig eller etisk forsvarlige, har de ansvar for å melde fra om dette.

Stiftelsen Måløykollektivene sitt arbeid er i særlig grad avhengig av tillit, dette gjelder så vel fra naboer som samarbeidspartnere. Det etiske grunnlaget inneholder generelle prinsipper for aktsomhet, ansvar, holdninger og verdier, og disse forutsettes å gjelde alle i Stiftelsen Måløykollektivene. Alle må rette seg etter disse regler, og alvorlige overtredelser vil kunne få konsekvenser for ansettelsesforholdet. Den enkelte arbeidstaker plikter å gjøre seg kjent med og følge de regler, instruksjoner, rutinebeskrivelser o.l. som gjelder på arbeidsstedet og innenfor det enkelte arbeidsområdet, samt følge de pålegg som blir gitt av overordnede.

Nyansatte får opplæring i Stiftelsen Måløykollektivene sine verdier, menneskesyn og visjon, generelle regler og det etiske grunnlaget, på flere arenaer. Opplæring gis gjennom samtaler med leder, gjennom introduksjonsprogram og fadderordning de første månedene. I tillegg gis opplæring gjennom deltagelse på personalmøte og kollegaveiledning. Opplæring skjer også på årsplanarbeid og Nyansattseminar.

Videre skal alle ansatte i Stiftelsen Måløykollektivene følge disse reglene og prinsippene:

Taushetsplikt. Alle ansatte i Stiftelsen Måløykollektivene har taushetsplikt. De opplysninger og den kunnskapen de får gjennom sin stilling om ungdommene og deres familier, må ikke bringes videre til andre. Taushetsplikten gjelder ikke bare utad, men også overfor andre ansatte for hvem forholdet må anses uvedkommende. Den enkelte arbeidstaker plikter å underskrive taushetserklæring ved ansettelse. Taushetsplikten er ikke til hinder for at medarbeidere informerer overordnede om forhold som antas å være i strid med gjeldende lover og forskrifter. Besøkende til ansatte ved Stiftelsen Måløykollektivene sine arbeidssteder skal alltid ha en samtale med ansvarshavende på arbeidsstedet hvor de signerer taushetserklæring.

Lojalitet. Det forventes lojalitet fra de ansatte i Stiftelsen Måløykollektivene. Dette betyr:

- at man lojalt utfører de beslutninger som er tatt av styret, ledelsen eller de som ledelsen har delegert myndighet til.
- at man lojalt gjennomfører de vedtak som er gjort på møter, eller i andre sammenhenger hvor ansatte er innkalt til å delta i diskusjon.
- at man følger det metodiske opplegg som er nedfelt i Stiftelsen Måløykollektivene sin institusjonsplan/prosedyrehåndbok fag.
- at man jobber for å nå de mål, og gjennomfører de tiltak, som er vedtatt og gjeldende.
- at interne konflikter holdes internt, og søkes løst gjennom de kanaler for konfliktløsning som er etablert i Stiftelsen Måløykollektivene og i det alminnelige arbeidsliv forøvrig. Dette gjelder så vel faglige konflikter som personkonflikter.

<p>- at uenighet og konflikter løses på det nivå de hører hjemme, og ikke fører til en belastning nedover i organisasjonen.</p> <p>Dette betyr ikke at man ikke kan arbeide for å få omgjort vedtak som man er uenig i. Men dette må gjøres på en ryddig måte, innenfor de retningslinjer som foreligger. I mellomtiden forventes det at de ansatte gjør sitt ytterste for å gjennomføre de beslutninger som er tatt.</p>
<p>Samspillprinsipper. De ansatte og ledelsen skal minst en gang i året diskutere og evt. justere de samspillprinsippene som til enhver tid gjelder på kollektivene.</p> <p>Samspillprinsippene utarbeides av de ansatte i felleskap, og skal understreke det individuelle og kollektive ansvar for å legge forholdene til rette for en positiv samhandling i personalgruppene. Samspillprinsippene skal være tilgjengelig på det enkelte kollektiv.</p>
<p>Ansvar. Stiftelsen Måløykollektivene ønsker ansatte som er handlekraftige og som er bevisst sitt ansvar overfor arbeidsgiver, medarbeidere, ungdommer og samarbeidspartnere.</p>
<p>Private forhold. Stiftelsen Måløykollektivene sin virksomhet er avhengig av den oppfatning som dannes av virksomheten hos ulike samarbeidspartnere, som tilsynsmyndigheter, Bufetat-regionene, barneverntjenestene, foreldrene, familiehjemmene og nærmiljøene. I prinsippet vil Stiftelsen Måløykollektivene ikke legge seg opp i hvordan den enkelte ansatte lever sitt liv. Det forventes likevel at arbeidstakere selv <i>ikke</i> bruker narkotiske stoffer i fritiden, eller formidler positive holdninger til denne type rusmidler. Dette gjelder så vel gjennom samtaler, på sosiale medier og ved bruk av ulike symboler. Det er heller ikke akseptabelt at den ansatte lukter alkohol ved frammøte på arbeidsplassen eller i situasjoner der man representerer Stiftelsen Måløykollektivene.</p>
<p>Oppfølging. Det er av avgjørende betydning for å holde de generelle og etiske reglene i hevd, at hver enkelt medarbeider løpende vurderer sitt forhold til disse. Styret forutsetter også at de ansvarlige ledere i de forskjellige ledd i Stiftelsen Måløykollektivene aktivt følger opp, og påser at reglene overholdes. Stiftelsen Måløykollektivene sitt administrative lederteam vurderer reglernes hensiktsmessighet til enhver tid. For alle ansatte gjelder det prinsipp om at hvis man er i tvil om et forhold står i strid med Stiftelsen Måløykollektivene sine gjeldende regler, bør man avstå fra handlingen til man har fått tatt opp problemet med nærmeste overordnede.</p>
<p>Bekjentgjørelse. Det er et felles ansvar for ledere på alle nivåer i Stiftelsen Måløykollektivene at reglene blir behørig kjent for alle ansatte. Leder for den enkelte nyansatte har ansvar for at vedkommende får utlevert reglene, bekrefter mottagelsen og blir orientert om innholdet, herunder at overtredelse kan få konsekvenser for ansettelsesforholdet. Det er et felles ansvar for alle ansatte å følge opp i forhold til egen atferd, og å ta avstand fra atferd som bryter med disse reglene.</p>

1.3.3 Organisasjonskultur

Stiftelsen Måløykollektivene har en nedfelt organisasjonskultur:

- Hvor man tar utgangspunkt i ungdommenes behov for riktig behandling og oppfølging.
- Der tilbud til ungdom med rus- og atferdsproblemer og barn utsatt for omsorgssvikt er styrende for kulturen i organisasjonen.
- Der ledere involverer de ansatte i beslutningsprosesser og der de ansatte har innflytelse.
- Der det skal herske en kultur hvor materielle og personlige ressurser i varetas.

- Der Stiftelsen Måløykollektivenes ressurser skal forvaltes på en gjennomtenkt og nøktern måte.
- Der det skal utarbeides årlige planer, budsjetter og årsrapporter på kollektiv-/enhetsnivå.
- Der det legges vekt på styring av økonomien i henhold til vedtatt budsjett.
- Der tjenestevei skal følges i alle saker som krever en beslutning, men det skal være åpenhet og lett å bringe saker fram for diskusjon og drøfting på alle ledernivåer.
- Der det skal være rask og effektiv behandling av alle vesentlige saker.

For å vedlikeholde og sikre organisasjonskulturen har Stiftelsen Måløykollektivene noen klare rutiner:

Ansvars- og arbeidsbeskrivelser. Alle stillinger har en arbeids- og ansvarsbeskrivelse. Beskrivelsene skal inneholde følgende punkter (vil variere noe ut fra stillingstype): Organisasjon, økonomi, personalet, faglig ansvar, ansvar for nærmiljøet, ansvar overfor eksterne samarbeidspartnere og ansvarspresisering. Arbeidsbeskrivelser blir gjennomgått med den enkelte ansatte ved bl.a. intervjuer for å gi en beskrivelse av type arbeid som den enkelte søker på, og ved introduksjonsprogrammet hver enkelt går igjennom etter ansettelse.

Beslutnings- og ansvarsforhold. Stiftelsen Måløykollektivene ønsker at beslutningsmyndigheten og ansvaret er knyttet til hverandre, og ligger så nært som mulig til kollektivlederstillingen som er nærmest til de oppgavene vi skal løse. Delegering er derfor et viktig ledelsesprinsipp. Avgjørelsesmyndigheten kan delegeres til:

- Stillingstype (f.eks. vaktansvarlig, ledende miljøterapeut, ungdomsansvarlig, miljøarbeider, merkantilt ansatte)
- Bestemte møter (se møteplanen)

Oppgaver kan delegeres, ansvar kan *ikke* delegeres.

Interne informasjonsrutiner. De ansatte skal så tidlig som mulig informeres om de forhold som har direkte betydning for deres arbeidssituasjon. Det vil bli orientert om forhold av generell interesse for Stiftelsen Måløykollektivenes ansatte. Informasjonen vil bli gitt av ledelsen, gjennom rundskriv, oppslag og gjennom møtevirkosomheten. Informasjon om beslutninger fra styremøter kanaliseres til gjeldende parter på flere måter. De ansatte har to egne representanter i styret, som gjennom bl.a. personalmøter i de ulike kollektiv skal informere om saker som vedgår de ansatte eller Stiftelsen Måløykollektivene som helhet.

Daglig leder informerer kollektivlederne om saker som er behandlet i styret, som igjen har ansvar for at informasjonen blir gitt til alle ansatte. Sakslisten og protokollene fra styremøtene distribueres til kollektivet. Informasjon mellom daglig leder, kollektivlederne og andre ansatte skjer bl.a. gjennom administrativt lederteam (ALT). Saker fra disse møtene blir videreformidlet til ansatte i alle kollektivene av kollektivlederne gjennom personalmøter. Fra disse personalmøtene skrives sakslister og referat som alle ansatte er pliktige til å sette seg inn i om de ikke har vært til stede. Sakslistene og referatene blir også gjennomgått ved overlappinger i de ulike kollektiver. Dette for å sikre at alle ansatte blir informert om beslutninger eller diskusjoner fra personalmøter.

Innen den 5. i måneden skal alle kollektivlederne rapportere forrige måneds belegg på kollektivet, endringer i plasseringsbetingelser rundt den enkelte ungdom, skolefravær, rømninger, bruk av tvangsvedtak, avvik og sykdom/bruk av vikarer i voksegruppa.

Tariffavtalen, lønssystem, pensjonsordning, ansiennitet, permisjonsordninger, forsikringsordninger og lignende skal informeres om til de ansatte i introduksjonsprogrammet.

På alle kollektiv blir det avholdt ukentlige behandlingsmøter. Det skrives journalnotat for hver enkelt ungdom i HK-data. Det er også utarbeidet informasjonsrutiner som sikrer at alle mottar informasjon fra disse møtene, bl.a. gjennom overlappingsrutiner ved turnusskifte. Det er utarbeidet rutiner for hvordan sakslister og referat fra de ulike møter skal skrives. På Stiftelsen Måløykollektivene sin server er det opprettet et eget område (intranett) der de ansatte finner informasjon og maler. Alle ansatte har personlig passord for innlogging på server.

Nyhetsbrev. Daglig leder sender flere ganger i året ut nyhetsbrev til alle ansatte med aktuell informasjon.

Medarbeidersamtaler. En medarbeidersamtale er en systematisk samtale mellom leder og medarbeider med henblikk på gjensidig informasjon og planlegging. Den tar sikte på å avklare forventninger og samordne den ansatte og arbeidsplassens behov. Medarbeidersamtale krever forberedelse av både leder og medarbeider. Samtale avtales i god tid og det settes av rikelig med tid. Samtalen er et tilbud til alle ansatte. Ansvaret ligger hos leder. Det lages en skriftlig avtale/plan når samtalen har funnet sted med gjensidige forpliktelser og forventninger mellom leder og den ansatte. Det gjennomføres minst en medarbeidersamtale med samtlige ansatte i løpet av året.

Strukturerte møter. Det er utarbeidet spilleregler for møter i Stiftelsen Måløykollektivene. Reglene gjelder for alle typer interne møter, også for veiledning og mer uformelle møter. Vi skal:

- Forberede oss.
- Holde tid, avtaler og frister.
- Være konstruktive og resultatorienterte.
- Være lojale mot beslutninger og hverandre.
- Stimulere og gi hverandre tilbakemeldinger – positive og negative.
- Ta ansvar for utvikling.
- Lytte til andres utsagn.
- Ta opp og si ifra om uenigheter.

Alle ansatte forplikter seg til å gjennomgå disse reglene og finne fram til hva det betyr for hver enkelt å følge disse i praksis og være åpne for en vurdering av hvordan de etterlever. Alle ansatte forplikter seg til å be om hjelp til å forstå hva som kreves for å etterleve disse reglene. Alle ansatte må være åpne for en vurdering av hvordan de etterlever disse reglene både av sine underordnede, kollegaer og overordnede. For å skape en ramme rundt det faglige arbeidet er det nødvendig å utvikle Stiftelsen Måløykollektivenes møter til effektive arbeidsredskap. I sosialfaglig arbeid er møtene viktige arbeidsredskaper som ivaretar flere behov. Møtene er informasjons-, drøftings- og beslutningsfora. Alle de viktige sakene for de ansatte og ungdommene blir vanligvis behandlet på møter. På møtene kan personalgruppen alene eller sammen med ungdommene oppleve tilhørighet og fellesskap. Godt gjennomførte møter bidrar til kvalitet, effektivitet, samarbeid og trivsel. Godt utført arbeid blir eksponert og kan være en felles kilde til mestringsopplevelser.

2. Målgruppe, målsetting og metodikk

2.1 Målgruppe

Målgruppen til kollektivene i Stiftelsen Måløykollektivene er ungdom fra 13 til 18 år med alvorlige og vedvarende rus- og atferdsproblemer. Stiftelsen Måløykollektivene tar imot plassering av begge kjønn. Alle ungdommene plasseres i henhold til Lov om barneverntjenester.

2.1.1 Stiftelsen Måløykollektivene sitt forståelsesgrunnlag av målgruppa

Stiftelsen Måløykollektivene har gjennom mange års erfaring dannet seg et forståelsesgrunnlag for hvilke problemer og hjelpebehov denne målgruppa har. Plasseringsgrunnlaget er rus- og atferdsproblemer, imidlertid erfarer man at målgruppa har en rekke sammensatte tilleggsproblematikk som komplekse traumer, omfattende skoleproblemer, ulike psykiske vansker, dysfunksjonell familiebakgrunn og omfattende sosiale utfordringer. Psykiske vansker/problemer i tillegg til rus- og atferdsproblemer er en del av målgruppas problembelastning. Målgruppa viser høy grad av samsykelighet knyttet til angst, depresjon og alvorlige atferdsforstyrrelser², og danner grunnlaget for hvordan Stiftelsen Måløykollektivene forstår ungdommens komplekse livssituasjon.

Fra 2004 har Stiftelsen Måløykollektivene systematisk gjennomført EuroADAD-intervju med alle ungdommene (N=429) som har vært plassert. Intervjuene er databehandlet slik at man kan trekke statistiske beskrivelser ut av materialet. ADAD-intervjuene omfatter 7 livsområder; fysisk helse, skole, sosialt, familie, psykisk helse, kriminalitet og alkohol/narkotika. Intervjuene gir således oversikt over problemomfanget på disse områdene.

Ungdommene melder om relativt få somatiske sykdommer. Plager som søvnvansker, magevondt, hodepine og smerteplagede vansker er likevel høyt representert. Forekomsten av ADHD er gjennomgående høy, både hos gutter og jenter.

Når det gjelder skole er det generelle bildet at ungdommene har hatt store og omfattende problemer over lang tid, med lite tilstedeværelse på skolen. Samtidig melder de fleste ønske om å ta opp igjen skolegangen og få seg utdanning.

På det sosiale området melder svært mange av ungdommene om tilknytning til og opphold i antisosiale miljøer med høy forekomst av kriminalitet og rusbruk. Forekomsten av store problemer knyttet til rus i nær familie er generelt høy, og tendensen er at forekomsten har vært urovekkende stigende gjennom flere år.

---

²Kayed, Jozefiak, Rimehaug, Tjeldflaat, Brubakk og Wichtrøm: *Resultater fra forskningsprosjektet psykisk helse hos barn og unge i barneverninstitusjoner* (NTNU 2015)

Den psykiske helsen ungdommene rapporterer viser at det er mange og omfattende plager, tanker og handlingsmønstre de strever med. Frekvensen av opplevde krenkelser er likeledes høy.

Den kriminelle aktiviteten er høy og omfattende. De fleste har omfattende kriminalitet fra svært tidlig alder. Kriminaliteten ser ut til å være nært knyttet til bruken av rusmidler. Det generelle bildet viser at ungdommene har tidlig debut og omfattende rusbruk, og en stor del av ungdommene har så tidlig debutalder som ved 12 års alder. Når gjennomsnittsalderen ved plassering er 16 år, betyr dette at de fleste har en relativ lang erfaring på dette området.

Over den tidsperioden Stiftelsen Måløykollektivene har oversikt over er det en påfallende likhet i problemomfang.

Oppsummeringsvis synliggjør EuroADAD at våre ungdommer har store belastninger i livene sine, tidlig debut i forhold til rus og ellers svært sammensatte problemer. Oversikten tilsier at endringsarbeidet er komplisert og tidkrevende, fordrer strukturerte og godt innarbeidede metoder, samt stødige og godt fungerende voksengrupper. Samtidig er behovet for individualitet og kreativitet i behandlingen og utviklingsforløpet stort. Det er svært ofte barn i egentlig forstand vi har med å gjøre. Dette tilsier at enkle ting som humor, glede, lek og opplevelser skal være sentrale elementer i hverdagen.

Ungdommer som plasseres i Stiftelsen Måløykollektivene sine kollektiv har blitt vurdert gjennom en målgruppevurdering av Nasjonal Enhet for Behandlingstiltak (NABE) Nasjonalt inntaksteam (NIT) til å tilhøre kategorien ungdommer som trenger rus- og atferdsbehandling i institusjon. I tillegg mottar vi søknader fra Oslo kommune til Måløykollektivet, hvor vurderingen gjøres i samarbeid mellom innsøkende instans og kollektivleder.

Stiftelsen Måløykollektivene har erfart at ungdom kan ha ulike behov knyttet til størrelse på kollektiv. Som tidligere beskrevet³ har mange av ungdommene tilleggsproblematikk i form av psykiske vansker, nedsatt kognitiv funksjon og/eller lav sosial fungering. Som et resultat av dette, har vi utviklet kollektiv med ulik størrelse på ungdomsgruppen. Pr. i dag har Stiftelsen Måløykollektivene tre kollektiv med størrelse på ungdomsgruppen fra 3 til 9 ungdommer. Dette gir muligheter for å tilby plassering i et kollektiv best mulig tilpasset ungdommens individuelle behov.

2.1.2 Plasseringsparagrafer:

Stiftelsen Måløykollektivene sine ulike kollektiv er godkjent for plasseringer etter Lov om barneverntjenester §§ 4-24, 4-26, eventuelt i kombinasjon med § 4-12 og § 4-25.

Stiftelsen Måløykollektivene kan på forespørsel fra barneverntjenesten tilby botreningshybler. Dette skjer da i en videreføring av kollektivbehandlingen. Skal ungdommen ha oppfølging av andre etter endt behandling, vil stiftelsen samarbeide for en god og forsvarlig overføring.

---

³ Se punkt 2.1.1 Klokkergårdstiftelsens forståelsesgrunnlag av målgruppa

2.2 Målsetting

2.2.1 Stiftelsen Måløykollektivene sine overordnede mål

- Stiftelsen Måløykollektivene skal gjennom sin virksomhet arbeide for å behandle ungdom med rus- og atferdsvansker.
- Kollektivene skal utføre sine oppgaver med høy grad av faglighet, i tråd med den tiltaksplanen som er utarbeidet for hver enkelt ungdom, og gjennom et nært samarbeid med Bufetat/Bfe, barneverntjeneste, foreldre/foresatte og ungdommen.

2.2.2 Stiftelsen Måløykollektivene sine hovedmål

- Stiftelsen Måløykollektivene tilbyr fellesskap der ungdommen medvirker, slik at hver enkelt opplever tilhørighet, mestring og vekst.
- Stiftelsen Måløykollektivene samarbeider nært med foreldre/omsorgspersoner og aktuelle instanser for å fremme og trygge ungdommens utvikling.
- Stiftelsen Måløykollektivene skal sikre høy kompetanse i personalgruppa, gjennom målrettet kompetanseheving og implementering av ny kunnskap i fagfeltet.

2.2.3 Stiftelsen Måløykollektivene sine målsettinger for målgruppen er at de skal

- Følge de normer, regler og krav som samfunnet stiller.
- Klare å ta ansvar for egne valg gjennom aktiv medvirkning i sin behandling.
- Våge å utvikle gode og trygge relasjoner til andre mennesker.
- Klare å møte utfordringer og vanskelige følelser uten å ty til rus og kriminalitet.
- Ha en utviklende skole-/arbeidshverdag.
- Ha en fritid som oppleves meningsfull.
- Gis mulighet for personlig utvikling ut fra individuelle forutsetninger.

Kollektivene har en strukturert hverdag som er forankret i at voksne bor og lever sammen med ungdommene over tid. Medleverskapet gir mulighet til å dekke ungdommenes grunnleggende behov for omsorg gjennom forutsigbarhet og stabilitet i kontakt med miljøpersonalet.

Ungdommene skal følge normal døgnrytme og møte forventninger til deltakelse i fellesskapet. Det er en gjensidighet mellom rettigheter og forventninger på kollektivene. Bo- og levetilværelseskapet er fundamentet for å skape et miljø hvor det kan etableres bærende relasjoner mellom ungdom og miljøpersonalet. Dette anses som en forutsetning for behandlings- og utviklingsarbeidet for den enkelte ungdom.

Ungdommene gis et tilbud om skole eller arbeidstrening, og dette skal bidra til at ungdommer kan føle mestring og utvikling gjennom teoretiske og praktiske oppgaver i det daglige. Skole og arbeidstrening tilrettelegges individuelt, slik at utfordringer tilpasses til den enkeltes evner, ferdigheter og interesser.

Stiftelsen Måløykollektivene tilrettelegger for aktiviteter slik at ungdommer kan etablere seg i rusfrie, jevnaldrende nettverk. Det gjennomføres kartlegging av ungdommens interesser slik at man kan finne tilpassede fritidsaktiviteter. Stiftelsen Måløykollektivene anser det som viktig at ungdommene kan ha positive opplevelser gjennom ulike aktiviteter, som ungdommer selv er delaktig i planlegging av.

Det tilrettelegges for aktiv medvirkning fra ungdommene. Det gjennomføres EuroADAD-kartlegging i løpet av kort tid etter plassering. Denne danner, sammen med tiltaksplan fra barneverntjenesten, grunnlag for utarbeidelse av handlingsplan. Stiftelsen Måløykollektivene har alltid som mål at ungdommen selv er aktiv i utarbeidelsen av denne planen.

Det gjennomføres samtaler med foreldre/foresatte/andre viktige omsorgspersoner ved inntak. Samtalene har som målsetting å etablere samarbeid, gi informasjon om behandlingen og få informasjon om ungdommens utfordringer. Videre plan for samarbeid avtales.

Stiftelsen Måløykollektivene har avtale med en ekstern psykolog. Psykologen deltar på behandlingsmøter, og gir veiledning på de ulike kollektivene.

Stiftelsen Måløykollektivene har gjennom flere ti-år utarbeidet metoder for det daglige arbeidet som skal ivareta både ungdommene som en del av et felleskap, og ungdommenes individuelle behov. Dette omhandler blant annet felles samlinger, individuelle samtaler, historiarbeid, Utviklingsstigen og strukturert målarbeid.

Stiftelsen Måløykollektivene kan på forespørsel fra barneverntjenester tilby tiltakskjede/ulike tiltak som en forlengelse av behandling i kollektiv/eller etter endt kollektivbehandling. Dette kan være hybel/oppfølging i egen bolig og oppfølging i foreldre-/foresatte-hjemmet.

2.3 Metodikk

Stiftelsen Måløykollektivene har i mange år praktisert metodikk som kan knyttes opp mot kunnskapsmodellen «Barnets behov i sentrum». Stiftelsen Måløykollektivene setter ungdommen sitt behov i fokus, der grunnleggende omsorg, familierelasjoner og ungdommen sin egenutvikling står sentralt.

2.3.1 Standardisert forløp

Vi har valgt å definere Standardisert forløp i tråd med Bufdir sin egen veileder. Her står følgende:

«Standardisert forløp er et rammeverk som legger føringer for administrative og praktiske oppgaver før, under og etter institusjonsoppholdet.» (Veileder til standardisert forløp, s. 5, 2019)

Videre ønsker vi å synliggjøre hvordan Stiftelsen Måløykollektivene har implementert standardisert forløp og hvordan dette kommer til uttrykk hos oss.

2.3.1.1 Formål og forløp

Standardisert forløp har som formål å sikre at institusjonene tar utgangspunkt i felles overordnede målsetninger og kunnskapsgrunnlag, spesielt med tanke på modellen barnets behov i sentrum. Videre skal standardisert forløp hindre uønsket variasjon, sikre likeverdige tjenester og sikre trygge og virkningsfulle tiltak for ungdommer med behov for tiltak i barneverninstitusjoner. Stiftelsen Måløykollektivene har siden januar 2021 arbeidet med å implementere standardisert forløp. Dette har Stiftelsen Måløykollektivene gjort ved å knytte egen progresjonsmodell Utviklingstigen (2.3.3.3) opp mot standardisert forløp.

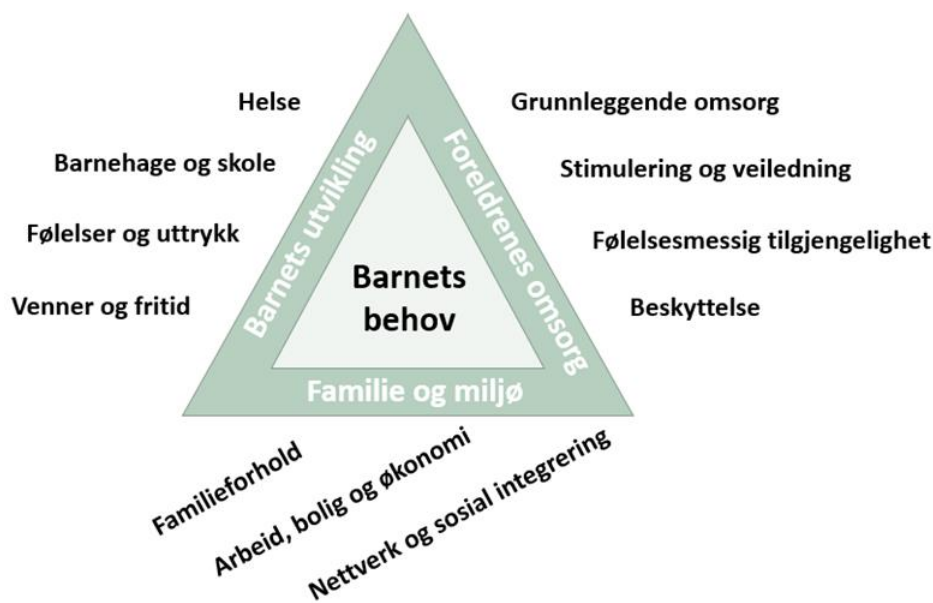
Standardisert forløp har i likhet med Utviklingstigen stort fokus på medvirkning, kartlegging og samarbeid med familie, skole, barnevern- og helsetjenester. Stiftelsen Måløykollektivene jobber for å tilrettelegge for positiv personlig utvikling hos ungdommer plassert ved kollektivene. I samsvar med standardisert forløp er trygghet, forutsigbarhet, god informasjon og mulighet for medvirkning for ungdommen og familien viktige elementer gjennom hele plasseringsperioden for å fremme positiv utvikling. Det tilrettelegges for dette blant annet gjennom individuelle samtaler med ungdommen, daglige planleggingsmøter der ungdommen deltar, ukentlige samtaler med familie og barneverntjenester. Med tanke på trygghet og forutsigbarhet er vi av den oppfatning at medlevertturnusen i seg selv bidrar med en positiv effekt.

I arbeidet med implementering har vi jobbet med alle ansatte i riktig begrepsbruk og forståelse av standardisert forløp. I tillegg har vi i tråd med tidligere opplæringsarbeid fokusert i overordnet grad på begrepene medvirkning og trygghet, positiv utvikling og mestring, familiesamarbeid og ressurser. Dette er gjort gjennom faglige forum og opplæringsdager.

2.3.1.2 Kunnskapsmodellen barnets behov i sentrum

Stiftelsen Måløykollektivene sin metodikk kan knyttes opp mot kunnskapsmodellen «Barnets behov i sentrum», som oppsummerer de behovene som må dekkes for at ungdommene skal ha best mulig utvikling. «Barnets behov i sentrum» plasserer de til sammen 11 behovsområdene som må dekkes i tre hovedaspekter: barnets utvikling, foreldrenes omsorg, og familie og miljø.

Kunnskapsmodell «Barnets behov i sentrum»

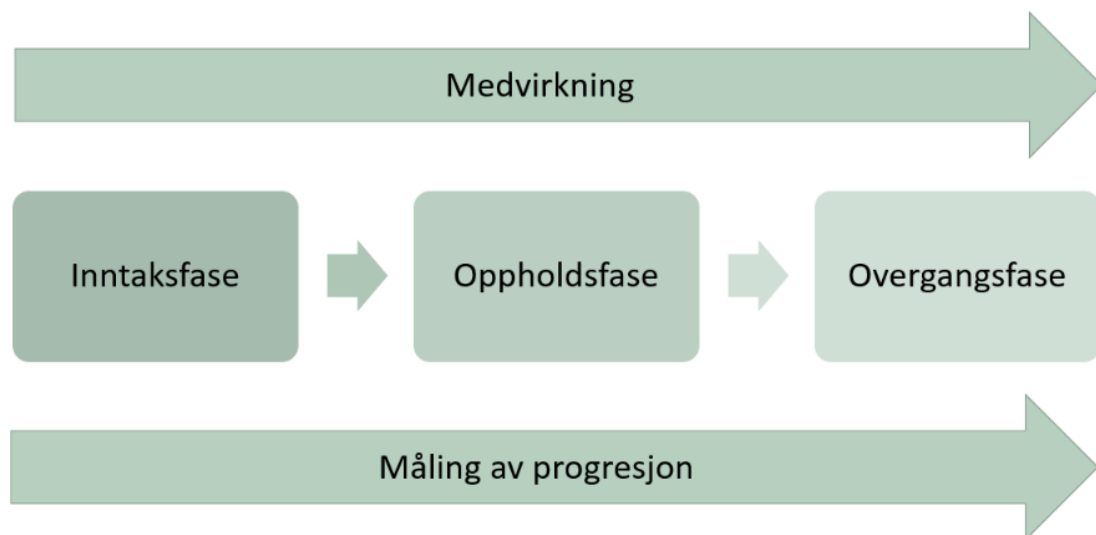

Disse behovsområdene samsvarer med de 8 fokusområdene som Stiftelsen Måløykollektivene jobber aktivt med i ungdommenes utviklingsarbeid og behandlingsforløp. Stiftelsen Måløykollektivene sine fokusområder er **fysisk helse, psykisk helse, skole/arbeidstrening, familie, nettverk, rus og kriminalitet, atferd og identitet, og selvstendighetstrening**. I denne sammenheng kan vi se at områdene i kunnskapsmodellen er overlappende med våre fokusområder.

Stiftelsen Måløykollektivene arbeider inn mot disse områdene gjennom kartleggingsverktøyet ADAD-intervju, styringsdokumentet Handlingsplan og gjennom ulike verktøy og metodikk brukt i hverdagen med ungdommene. Det hele kommer til uttrykk gjennom progresjonsmodellen Utviklingstigen, som skal være med på å synliggjøre ungdommens utvikling.

2.3.1.3 Fasene i standardisert forløp

Måløykollektivene følger de fasespesifikke oppgaven lagt til alle fasene i standardisert forløp. Gjennomførte oppgaver dokumenteres og avvik skrives dersom arbeidsoppgaver ikke blir gjennomført.

Inntaksfasen:

I Inntaksfasen er det kollektivleder og lederteam Vest sitt ansvar å avklare og dokumentere hvilke tilpasninger og tiltak det aktuelle kollektivet må gjøre for å kunne gi ungdommen den nødvendige omsorgen og utviklingsstøtten som trengs. For å kunne tilrettelegge på best mulig måte, tar kollektivet utgangspunkt i informasjon fra barnevernstjeneste og andre aktuelle instanser. Kollektivleder og saksbehandler i Enhet for inntak har i forkant av plasseringen en inntaksvurdering for å kunne gi ungdommen ett best mulig tilbud. I tilfeller der det blir vurdert som nødvendig, vil kollektivleder rådføre seg med spesialpsykolog.

Stiftelsen Måløykollektivene har som praksis å tilrettelegge for at ungdommen kan komme på besøk før plassering. Om dette av ulike årsaker ikke er gjennomførbart, vil det legges til rette for at noen fra kollektivet reiser og møte ungdommen, eller etablerer kontakt igjennom digital kommunikasjon.

Planlegging og gjennomføring av inntaket skjer i samarbeid med Enhet for inntak og barnevernstjeneste. Inntak av ungdommen praktiseres inne på huset, og gjennomføres etter gjeldene prosedyrer.

Stiftelsen Måløykollektivene legger til rette for inntaksmøte/ samarbeidsmøte inne på kollektivet i Inntaksfasen. Kontakt med familie etableres. Det utarbeides en individuell handlingsplan for ungdommen i løpet av de første seks ukene av oppholdet. Denne skal evalueres hver tredje måned.

I Inntaksfasen blir ungdommen introdusert for det første trinnet i Stiftelsen Måløykollektivenes behandlingsprogram, Utviklingsstigen. Det første trinnet er kartlegging. *Se vedlegg Utviklingsstigen trinn 1.*

Oppholdsfasen.

Alle ungdommene som kommer til oss gjennomgår en generell helsesjekk tidlig i oppholdsfasen. Det er kollektivet sin helseansvarlig som har ansvaret for at ungdommene sin helse blir fulgt opp med nødvendig helsehjelp.

I oppholdsfasen motiveres ungdommen til å jobbe seg igjennom de neste trinnene i utviklingsstigen. Dette for å få oversikt og bearbeidet sin historie, internalisert nye handlingsstrategier, øke prososial adferd, reetablere relasjoner til familie og øvrig nettverk, og skape en meningsfull hverdag igjennom skole/ dagtilbud og positive aktiviteter som gir økt mestring.

Ungdommen sin deltakelse i dagtilbud/ skole blir jevnlig registrert og journalført.

Se vedlegg utviklingsstigen

Stiftelsen Måløykollektivene evaluerer og journalfører systematisk utviklings – og endringsarbeidet hos ungdommen. Dette gjøres igjennom ukentlig overlapp, behandlingsmøter hver 14 dag og evaluering av handlingsplan hver tredje måned. Ansvarsgruppemøter/ samarbeidsmøter med foresatte og aktuelle instanser planlegges og referatføres av barnevernstjenesten. Barnevernstjenesten sender kopi av referat til ungdommen og til kollektivet.

Det gjennomføres strukturerte ukentlige individuelle samtaler med ungdommene der utvikling og endring er i fokus. Samtalene blir journalført av den miljøterapeuten som gjennomfører samtalen med ungdommen. Ungdommene jobber her med sitt individuelle målarbeid (2.3.3.7) som presenteres og gjennomgås på trinnsamling hver 14 dag.

Involvering av familie/ foresatte er en viktig del av ungdommen sin behandling. Det blir gjennomført ukentlige telefonsamtaler med familie/ foresatte. Ofte ved behov. Familie/ foresatte deltar på ansvarsgruppemøter/ samarbeidsmøter. Kollektivet legger til rette for at ungdommen kan ta imot besøk på kollektivet, og hjemreiser blir planlagt og gjennomført når ungdommen og familien er klar for dette.

Hver tredje måned gjør kollektiv leder en vurdering av ungdommen sitt opphold på kollektivet.

Overgangsfasen

Allerede i inntaksfasen er videre planer for ungdommen etter kollektivoppholdet ett tema. I målgruppevurderingen fra NABE er ønsker for videre planer og behov beskrevet.

Planene er tematisert i ett jevnlig samarbeid med innsøkende instans, barnevernstjenesten, foresatte og ungdommen selv.

Ungdommen sin utvikling blir jevnlig evaluert og journalført på behandlingsmøter med psykolog, i samarbeidsmøter/ ansvarsgruppemøter med foresatte og aktuelle instanser. Handlingsplaner og statusrapporter er dokumenter som er med på å synliggjøre ungdommens utvikling og videre hjelpebehov. Videre tiltak og oppfølging for ungdommen og familien, samt videre skole/ dagtilbud etter kollektivoppholdet skal planlegges og sikres i samarbeid med ungdommen selv, foresatte og samarbeidende instanser. I overganger som har behov for det, vil kollektivet bistå med nødvendig støtte og tilstedeværelse for å få til en så sømløs overgang som mulig.

Det blir utarbeidet en avsluttende rapport, og tiltaksansvarlig har ansvaret for å gjennomføre en avsluttende samtale med ungdommen.

2.3.1.4 Progresjonsmåling av ungdommens utvikling

Når ungdommen flytter inn hos oss gjennomfører vi en rekke kartlegginger. EuroADAD-intervju, nettverkskartlegging, Genogram, skolekartlegging, kartlegging av rushistorie, fysisk og psykisk helse, samt andre livsområder der det er aktuelt. Basert på disse kartleggingene, og tiltaksplan fra barnevernstjenesten, blir første handlingsplan utarbeidet. Handlingsplan blir utarbeidet i samarbeid med ungdommen. Handlingsplan bli evaluert og revidert hver tredje måned. Den nye handlingsplan er basert på kartlegginger, observasjoner, og vurderinger i inneværende periode. Informasjon blir ukentlig oppdatert i Hk-data, og formidlet i ukentlige behandlingsmøter og overlapp.

Gjennom hele oppholdet vil ungdommens utvikling bli målt og evaluert i forhold til våre åtte fokusområder. Disse fokusområdene samsvarer med kunnskapsmodellen «barnets beste» i standardisert forløp. Endringsarbeid og tiltak vi setter inn er basert på kartlegginger og vurderinger som er gjort i forkant. Informasjon blir ukentlig oppdatert i HK-data. Videre planer og behov blir diskutert i ukentlig behandlingsmøte, individuelle samtaler, og i samråd med psykolog, familie, og barnevernstjeneste.

Ungdommene som bor hos oss driver aktivt målarbeid (se 2.3.3.7) der fokusområdene og Utviklingsstigen står i sentrum. Vi er opptatt av at ungdommene må ha ett eierforhold til målene sine for å sikre god brukermedvirkning. Målene tydeliggjør utvikling for ungdommene, og blir evaluert i ukentlige samtaler med ungdommen (se 2.3.3.8), i ukentlige behandlingsmøter, og i samarbeidsmøter med barnevernstjeneste og familie. Hver 14 dag har vi gruppesamling der ungdommen presenterer oppnådde mål for inneværende periode, og nye mål for kommende periode (se. 2.3.3.9).

Utviklingsstigen (se vedlegg Utviklingsstigen) er en progresjonsmodell, der ungdommen strekker seg etter mål som skissert i standardisert forløp. Skole og dagtilbud blir ukentlig evaluert i skolemøte og på behandlingsmøter. Familiearbeidet blir evaluert i samtaler med ungdommen og med familien, i behandlingsmøter, i ansvarsgruppemøter, og i møter med Bufetat. Familieansvarlig har ett særlig ansvar for at dette blir fulgt opp.

Vi har ukentlige samtaler med barnevernstjenesten og familien der vi oppdaterer hvordan uken har vært, hva vi har jobbet med, og planer for kommende uke. I tråd med standardisert forløp har vi jevnlig evalueringsmøte med barnevernstjenesten der vi oppsummerer og drøfter progresjon og målarbeid, hva ungdommen har jobbet med, og eventuelle utfordringer som har vært. Temaene og vektlegging av de forskjellige temaene vil variere gjennom oppholdet. I disse møtene drøfter vi alltid familiararbeid, rus, skole og nettverk, Andre tema som ofte er diskutert er psykisk helse, fysisk helse, atferd/identitet, og selvstendighet.

Når ungdommene har vært hos oss en tid, gjerne i Trinn 2 eller 3, starter vi målrettet å jobbe med ungdommens identitet gjennom et egenutviklet verktøy vi kaller for id-mission (se. 2.3.3.7). I id-mission jobber ungdommen med 12 kjerneegenskaper. Gjennom aktivt målarbeid med disse egenskapene, kan ungdommen målrettet utvikle seg i den retningen han eller hun ønsker. Gjennom 0-10 skåring av hvordan de var før de kom inn, hvor de er «her og nå», og hvem de ønsker å være blir både progresjon så langt, og veien videre visualisert og veldig tydelig.

2.3.2 Kunnskapsgrunnlag og fagutvikling

Teoretiske perspektiv på miljøterapi for målgruppa rus- og atferdsproblemer

Miljøterapien er forankret i **fellesskapet som metode**⁴, **utviklingspsykologiske grunnteorier**⁵ og **traumebevisst omsorg**⁶.

Gjennom bruk av **fellesskapet som metode** ønsker Stiftelsen Måløykollektivene å tilrettelegge for et miljø som inneholder flere elementer fra det samfunnet ungdommene skal tilbake til og mestre. Det vil si at fellesskapet skal gjenspeile samfunnets forventninger gjennom lover, normer, regler og konsekvenser. Solidaritet og det å ta hensyn til hverandre er viktige elementer i fellesskapet. Daglige rutiner med skolearbeid, ansvarsoppgaver og samlinger har til hensikt å fremme personlig vekst og endring hos ungdommen. Ungdommene som kommer til Stiftelsen Måløykollektivene er i behov av for grunnleggende omsorg og beskyttelse i trygge rammer. På kollektivene våre ønsker vi å skape dette gjennom struktur og forutsigbarhet, og gi dem en hverdag som fremmer positiv og mestrende utvikling.

Stiftelsen Måløykollektivene tenker at den enkelte ungdom sin utvikling påvirkes av fellesskapets kvaliteter. Det arbeides derfor kontinuerlig for at fellesskapet på kollektivene skal være rusfrie, være inkluderende, ha respekt for enkeltindividet, være omsorgsfulle og

---

⁴ Dag Furuholmen og Arne Schanche Andresen *Fellesskapet som metode – om miljøterapi og rus* 3. utgave J.W. Cappelen Forlag 2012

⁵ Stephen von Tetzchner *Utviklingspsykologi* Gyldendal akademiske Forlag 2012

⁶ RVTS Sør *Handlekraft* 2012

trygge. I tråd med kunnskapsmodellen er medvirkning et sentralt tema. Ungdommen skal selv være med på å påvirke den kulturen hen ønsker. Dette kommer blant annet til uttrykk ved at ungdomsgruppen er med på å utforme retningslinjer for hvordan de skal ivareta et godt bomiljø på kollektivene.

Fellesskapet skal romme den enkelte ungdoms særskilte behov og hver enkelt ungdom skal ha sin egen individuelle plan (handlingsplan). Handlingsplanen skal være med å sikre at ungdommen får helhet i sin behandling. Alle ungdommene har tilbud om å være med å utarbeide og medvirke til sin egen handlingsplan. Ungdommene sin handlingsplan blir evaluert hver 3 måned. Det er naturlig at foresatte er med på å utarbeide og evaluere planen til ungdommen.

Endringsmotivasjonen og den eventuelle ambivalensen til eget rusbruk er viktig å utforske og kontinuerlig å ha i fokus i arbeid med den enkelte ungdom. Det er viktig at hver enkelt ungdom får lov til å være de personene de er, og få de utfordringene de trenger for å utvikle seg videre. Kollektivet tilbyr ukentlige individuelle samtaler med voksne, der ungdommene sine egne utviklingsmål og tiltak blir evaluert.

Utviklingspsykologien består av svært forskjellige teorier for hvordan barn endrer seg i biologiske, sosiale og kulturelle perspektiver. Psykopatologi; rus- og atferdsproblemer forstår vi ut ifra klassiske utviklingsmodeller i lys av moderne teori og forskning. De klassiske hovedperspektivene som benyttes er psykodynamisk psykologi, atferdsanalytisk psykologi og sosialkonstruktivisme.

Den psykodynamiske psykologien⁷ har røtter til psykoanalysen og er fundament for flere av de mest anerkjente utviklingsteoriene i dag; tilknytningsteori⁸, mentalisering⁹ og utviklingstraumer¹⁰. Felles for disse retningene er hvordan relasjonen mellom barn og voksen vektlegges for å forstå både normal og patologisk utvikling. Her er man opptatt av om tidlige emosjonelle relasjonserfaringer internaliseres og preger barnets forventninger og fantasier om en selv, og hvordan dette preger nye relasjoner og barnets virkelighetsoppfattelse. Traumatiske opplevelser og vanskelige relasjonserfaringer kan utspille seg i samspillet i miljøet, eksempelvis vansker med å sette grenser mellom seg selv og andre, og utfordring med å forstå egne og andres handlinger. Miljøterapi skal gi ungdommen ny relasjonell erfaring og emosjonelt korrigerende opplevelser for å kompensere med muligheten til å gjenoppta utviklingen fra der den stoppet opp. Vi blir ikke oss selv på egenhånd. Bo- og levetilfellesskapet på kollektivet skal i tråd med dette gi ungdommene stimuli og veiledning, slik at ungdommene får mulighet til å utvikle seg i samspill med andre.

Den atferdsanalytiske psykologien, hvor vi legger særlig vekt på den sosiale læringsteorien knyttet til Bandura, bygger på grunntanken om at utvikling er en oppsamlet læringsprosess, og at dette er grunnlaget for individuelle forskjeller. Bandura legger vekt på betydningen av modell- og observasjonslæring, hvor andres atferd og konsekvenser er avgjørende for sosial læring. Her blir miljøterapeutene rollemodeller i sosiale ferdigheter og problemløsning, og i samspill med andre ungdommer potensial for læring.

---

⁷ Anders Flækøy Landmark og Line Indrevoll Stånicke *Det uforståelige barnet* Hertevig Forlag 2016

⁸ Tor Wennerberg *Vi er våre relasjoner* Arneberg forlag 2011

⁹ Finn Skårderud og Bente Sommerfeldt *Miljøterapi* Gyldendal norsk forlag 2013

¹⁰ Dag Øystein Nordanger og Hanne Cecilie Braarud *Utviklingstraumer* Fagbokforlaget 2017

Sosialkonstruktivisme¹¹, med utgangspunkt i Vygotskij, legger hovedvekten på de kognitive aspektene ved utvikling. I denne tradisjonen er heller ikke barn ensomme i utviklingen, men blir formet gjennom samhandling med andre mennesker og internalisering av kulturens redskaper og tenkemåter. Ytre opplevelser, eksempelvis dialoger og problemløsning, blir gjort til interne prosesser i barnets sinn. Barn og ungdom er her avhengig av at de voksne gjør nødvendige mentale redskaper og kunnskap tilgjengelig og hjelper barna i å anvende dem. Barn og ungdoms tilegnelse av språk, tenkning og sosial fungering forstås ut fra meningsfulle sammenhenger de inngår i. Optimal læring foregår i området mellom det som mestres selvstendig og det som mestres med hjelp - den nære utviklingssonen. Gjennom kartlegging og kontinuerlig oppfølging i miljøet blir det gjort individuelle tilpasninger for at hver enkelt ungdom skal befinne seg i en posisjon hvor det foregår optimal læring.

Det grunnleggende i kollektivbehandling er bo- og levetilværelseskabet; det fellesskapet som de voksne og ungdommene utgjør. Fellesskapet blir aktivt brukt i behandlingen av ungdommen, som en arena for læring og personlig vekst. Det er en gradvis utvikling, noe som kommer til uttrykk gjennom Utviklingsstigen (internt behandlingsprogram) som bygger på blant annet progresjonsmodellen.¹² Ukentlige individuelle samtaler med ungdommen skal alltid inneholde en evaluering av målarbeidet til ungdommen.

På et kollektiv med utviklingspsykologisk perspektiv legges det til rette for å utnytte transaksjonen mellom gruppe og individ til ungdommens beste. Voksne rollemodeller som opprettholder en terapeutisk holdning, tidlig kartlegging, nysgjerrighet og lydhørhet for ungdommens utvikling og respons er avgjørende faktorer for den gruppedynamikken og miljøterapien vi ønsker å oppnå.

De aller fleste ungdommene som blir plassert i Stiftelsen Måløykollektivene har sterkt behov for omsorg, trygghet og tilstedeværelse fra voksne. Mange av ungdommene har enten en fortid preget av manglende adekvat oppfølging fra stabile voksenpersoner eller at de av ulike årsaker har unndratt seg denne omsorgen. Vi er bevisst på at den enkelte ungdom bærer med seg erfaringer som gjør at de har behov for å bli tatt hånd om på en trygg og omsorgsfull måte. Ungdom med traume krever at ansatte har en god forståelse for hvilke konsekvenser dette har medført og hvilke uttrykk det får i hverdagen. **Traumebevisst omsorg**¹³ er en holdning som i «Handlekraft» baserer seg på følgende tre grunnpilarer; trygghet, relasjon og følelsesregulering. Traumebevisst omsorg er en forståelsesramme som er grunnlagt i forskning fra ulike felt, spesielt hjerneforskning og nevrovitenskap, utviklingspsykologi og tilknytningsforskning¹⁴.

Familie- og nettverksarbeidet anses som en forutsetning i endringsarbeidet med ungdommer. Stiftelsen Måløykollektivene har en **helhetlig multisystemisk**¹⁵ **tilnærming** til familie- og nettverksarbeid. Stiftelsen Måløykollektivenes grunnleggende forståelse bygger på Bateson (1972), **systemisk perspektiv** og Bronfenbrenner (1979), **sosialøkologisk modell**¹⁶.

---

¹¹ Stephen von Tetzchner *Utviklingspsykologi* Gyldendal akademiske Forlag 2012

¹² Dag Furuholmen og Arne Schanche Andresen *Fellesskapet som metode – om miljøterapi og rus 3.* utgave J.W. Cappelen Forlag 2012

¹³ RVTS Sør *Handlekraft* 2012

¹⁴ <https://sor.rvts.no/filestore/Filarkiv/Dokumenter/Fagstoff/Barnevern/Artikkel3-Traumebevisstomsorg.pdf>

¹⁵ Multisystemisk behandling baserer seg på at atferdsproblemer opprettholdes av problematiske transaksjoner innen eller mellom sosiale systemer som familien, skolen, jevnaldrende, arbeidssteder, kulturelle institusjoner og familiens omgivelser. Atferdsendring oppnås dersom en makter å restrukturere vesentlige faktorer i det sosiale miljøet. (Schjelderup, Omre og Marthinsen (2005) *Nye metoder i et moderne barnevern*. Fagbokforlaget).

¹⁶ Økologi, beskriver hvordan individer sosialiseres inn i en kultur. Modellen tar utgangspunkt i individet og beskriver de kontekstuelle faktorene som påvirker dette på ulike nivåer. (Bronfenbrenner, 1979)

Opprinnelig handlet systemteori om at et system er mer enn bare summen av delene. I et familieperspektiv¹⁷ betyr dette at man ikke kan se på ungdommens problem uten å vende blikket mot foreldre/foresatte. Det viktigste for å kunne reorganisere familiesystemet blir derfor å finne fram til hva det er i interaksjonsmønstrene som opprettholder systemets svikt. Det er dette som åpner opp for endring av atferd og de handlinger som foreligger i interaksjonen i familiesystemet. Målsetningen er å få familien til å se nye måter å samhandle på, og derav danne seg nye samhandlingsregler. Bruk av begrepet økologi i Stiftelsen Måløykollektivens sammenheng handler om en helhetlig forståelse av mellommenneskelige behov og utviklingspotensial, med fokus på problemutvikling og løsningsmuligheter. Skal vi lykkes i vårt arbeid er det avgjørende at vi bringer oversikt over de miljø og mennesker som ungdommene har vært knyttet til og som de har hentet sin erfaring fra. Eksempler på dette er foreldre, søsken, utvidet familie, jevnaldrende, skole, arbeid, idrettslag og lignende. Stiftelsen Måløykollektivens oppgave er å hjelpe ungdommene til å gjenopprette positive relasjoner i eksisterende nettverk, samtidig som det vil være nødvendig å etablere nye. Målet med familie- og nettverksarbeidet vil ha ulik karakter ut ifra ungdommens alder og problemomfang, og hva som er det langsiktige målet for den enkelte.

Vedlikehold og utvikling av det faglige arbeidet – Kollektivevalueringer

I Stiftelsen Måløykollektivens utviklingsarbeid er de årlige kollektivevalueringene sentrale. Denne evalueringen skjer i samarbeid med psykologspesialist John Agnar Johansen. Ungdommene, deres foreldre, barneverntjenestene, de ansatte og lederne besvarer spørreskjemaer som er spesielt utviklet for hver informantgruppe. Det utarbeides en tilbakemeldingsrapport for hvert kollektiv. Dette gir Stiftelsen Måløykollektivene anledning til å identifisere områder som skårer under tilfredsstillende ut fra kvalitetskriteriene, og følgelig skal forbedres. Evalueringen gir oss i tillegg oversikt over de områdene informantene er tilfredse med. Daglig leder gjennomgår og gir tilbakemeldingene til hvert alle kollektiv på bakgrunn av analysene. Denne evalueringen danner grunnlag for det enkelte kollektivs målarbeid det kommende året; herunder mål knyttet til faglig utvikling. Hvert kollektiv lager seg utviklingsmål knyttet til ønsket faglig utvikling, og det er ledere og konsulenter som i samarbeid organiserer oppfølging og opplæring¹⁸ av ansatte.

Alle ungdommer gjennomgår EuroADAD-kartlegging ved inntak og etter et år i behandling. Denne kartlegging gir Stiftelsen Måløykollektivene innsikt i kvalitet og virkning av det arbeidet som gjennomføres i det daglige. Det utarbeides årlige rapporter basert på informasjon fra EuroADAD. Gjennom analyse av de svarene ungdommene gir, gjør man nødvendige endringer og retninger i det ungdomsrettede behandlingsarbeidet.

Stiftelsen Måløykollektivens institusjonsplan er et viktig arbeidsdokument for alle ansatte, og man har stort fokus på at planen skal være et levende dokument i hverdagen. Ledere er ansvarliggjort når det gjelder i forhold til å integrere dokumentet i opplæring, veiledning og møter, og det er nedsatt en gruppe som har ansvar for å gjennomgå/revidere planen minimum to ganger pr. år. Dette handler da om en gjennomgående total, stor revidering. I tillegg gjennomføres det en fortløpende revidering knyttet til nødvendige områder i planen.

Stiftelsen Måløykollektivene har utviklet en Prosedyrehåndbok Fag¹⁹ som aktivt brukes i opplæring, på personalmøter, behandlingsmøter og ellers i behandlingshverdagen på kollektivet. Håndboken skal sikre en enhetlig og konsistent praksis for ungdommens

---

¹⁷ Johnsen, A. og Torsteinsson, V. W. (2012). *Lærebok i familierapi*. Oslo: Universitetsforlaget.

¹⁸ Se punkt 5.4 Opplæring i henhold til målgruppe, målsetning og metodikk.

¹⁹ Se punkt 1.2 Overordnede styringsdokumenter.

behandling. Denne evalueres fortløpende, og endringer i prosedyrer gjennomgås av leder på personalmøter eller behandlingsmøter.

Stiftelsen Måløykollektivene benytter seg av Questback²⁰ for å evaluere kurs og seminarer som gis til de ansatte.

Stiftelsen Måløykollektivene sin opplæringskonsulent og ekstern veileder har hovedansvaret, sammen med kollektivlederne, for opplæring av miljøarbeiderne/-terapeutene for å vedlikeholde det faglige arbeidet.

2.3.2.1 Institusjonens faglige samarbeid

Samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat)

Stiftelsen Måløykollektivenes kollektiv er godkjent av statlig regional barnevernmyndighet (Bufetat region vest).

De instanser som har et definert oppfølgingsansvar for Stiftelsen Måløykollektivene skal uoppfordret få informasjon om alle vesentlige forhold som berører dette ansvaret. Det legges til rette for at oppfølging og evaluering fra Bufetat kan gjennomføres på en god måte. Stiftelsen Måløykollektivene har deltatt på den årlige brukerundersøkelsen som gjennomføres av Bufdir. Her har kollektivene sørget for at de plasserte ungdommene i størst mulig grad deltar slik at svarprosenten blir høy. Stiftelsen Måløykollektivene er positiv til å delta igjen.

Oslo kommune, Barne- og familieetaten (Bfe)

Stiftelsen Måløykollektivene har inngått rammeavtale om kjøp av plasser på Måløykollektivet. Bfe er innsøkende instans for barneverntjenestene i Oslo også ved enkeltkjøp i våre øvrige kollektiv.

Samarbeidet med kommunal barneverntjeneste

Kollektivet sørger for at ungdommenes totale livssituasjon, behov og utvikling ivaretas på best mulig måte gjennom samarbeidet med barneverntjenesten. Stiftelsen Måløykollektivenes kollektiv har nært samarbeid med barneverntjenesten. Barneverntjenesten er kollektivets oppdragsgiver, og har i siste hånd beslutningsmyndighet og lovpålagt ansvar når det gjelder oppfølging av ungdommen så lenge hun/han er plassert i Stiftelsen Måløykollektivene og for videre tiltak/plassering etter oppholdet.

Det er viktig for kollektivet å ha jevnlig kontakt med barneverntjenesten slik at de er godt informert om ungdommens utvikling. Dette ivaretas gjennom ukentlig kontakt/avtalt kontakt ved behov. Gjennom jevnlig kontakt holdes barneverntjenesten oppdatert om utvikling og hvilke tiltak som benyttes i behandlingen av den enkelte ungdom.

Samarbeid med tilsynsmyndighetene

Statsforvalteren Vestland fører tilsyn med Stiftelsen Måløykollektivene. Stiftelsen Måløykollektivene er opptatt av å ha et godt samarbeid og en åpen dialog med Statsforvalteren. Ungdommene får informasjon om Statsforvalterens rolle ved inntak, og samtidig gjennomgås Rettighetsforskriften. Ved anmeldt tilsynsbesøk vil alle ungdommene

---

²⁰ <http://www.questback.com/no/>

bli informert om besøket i forkant slik at de har anledning til å forberede seg. Ved uanmeldte tilsynsbesøk tilrettelegges det for at flest mulig ungdommer kan delta på dette.

Beskrivelse av samarbeidet med BUP, UPH, nevropsykolog og fastlege

Ungdom som ønsker å gå til BUP vil bli henvist så raskt som mulig, enten gjennom barneverntjenesten eller fastlegen. Samarbeidet med BUP er formalisert i egen avtale. Kollektivene samarbeider med BUP på Nordfjordeid, UPH i Førde, og nevropsykolog i Førde. Når en ungdom er innlagt på UPH, følger miljøpersonale med fra kollektivet for å gjøre oppholdet mest mulig trygt for ungdommen. Alle ungdommene våre har fastlege i Måløy, og legekantoret er godt kjent med vår målgruppe.

I situasjoner hvor det vurderes som nødvendig med innleggelse kontaktes fastlege, etter klokken 15:30 kontaktes legevakten i Nordfjord. Ved innleggelse legges det vekt på at ungdommen opprettholder god kontakt med representanter fra kollektivet. Psykologen deltar på faglige samarbeids- og behandlingsmøter.

I tillegg har Stiftelsen Måløykollektivene etablert samarbeid med:

- Samarbeidsforum for norske kollektiv www.samarbeidsforum.org
- Ideelt Barnevernforum (IB) www.ideelle.no
- SIRUS (Statens institutt for rusmiddelforskning), SERAF (Senter for rus- og avhengighetsforskning), UiO (Universitetet i Oslo) og EuroADAD.
- Psykologspesialist John Agnar Johansen, analyse og tilbakemelding på årlig brukerundersøkelse.
- Nok. Sogn og Fjordane (tidligere SMISO)

Forskningsprosjekter

Stiftelsen Måløykollektivene stiller seg positiv til å delta i ulike forskningsprosjekt og har blant annet bidratt til følgende studier:

- Effektstudie – MultifunC
- Psykisk helse hos barn og unge i barnevern-institusjoner
- «Hvilken nytte, for hvem og til hvilken kostnad?»
- «Buskerud-prosjektet. Alternativ til fengsling av ungdom»

Øvrig samarbeid

Fylkeskommunen Vestland/Måløy videregående skole/Eid videregående skole

På våre kollektiv i vest gis et skoletilbud gjennom Kinn-kommune, skoleavdelingen som ligger på Måløykollektivet er underlagt Vågsøy ungdomsskole. Elever i grunnskolepliktig alder får tilbud om grunnskoleopplæring 30 timer pr. uke gitt på skoleavdeling ved Måløykollektivet. Fag- og timefordelingen er i henhold til Kunnskapsløftet.

Ungdom i videregående alder er i vest elever ved eksterne videregående skoler, med tett og nær oppfølging fra Stiftelsen Måløykollektivene. Elever i videregående alder som ikke er innsøkt eller har fått tildelt plass i den videregående skolen, kan få mulighet til å delta i grunnskoleopplæringen på 30 timer pr. uke. Dette for å oppfriske kunnskaper og tette kunnskapshull.

Ved alle våre kollektiv er det mulighet til å kunne være elev i den ordinære grunnskolen eller videregående skolen, forutsatt at det er vurdert som den beste løsningen for ungdommen. Dette blir vurdert kontinuerlig og individuelt.

Arbeidstrening/bedrifter

Stiftelsen Måløykollektivene har et etablert nettverk med bedrifter i sitt nærmiljø. Dette gir muligheter til en praktisk opplæring og arbeidserfaring i bedrift for elever i videregående skolealder dersom de ikke lenger ønsker å gå på skole.

Høgskoler – praksisplasser

Stiftelsen Måløykollektivene vest sine kollektiv tar regelmessig imot studenter fra Høgskolen i Volda og Høgskolen på Vestlandet campus Sogndal. Fra sistnevnte lærested har vi tatt imot tverrfaglige prosjektgrupper. Stiftelsen Måløykollektivene har i tillegg tradisjon for å holde foredrag/forelesninger om rusmisbruk og miljøarbeid på høgskolene.

Samarbeid med nærmiljøet

Kollektivene arrangerer årlig julekaffe, der man inviterer naboer i en stor radius til kollektivet, samt venner og kjente fra skoler og næringsliv i nærheten. Dette bidrar til et godt naboskap, skaper toleranse og forståelse, og fører ofte til at vi blir kjent med ressurspersoner som har et ønske om å bidra positivt for kollektivet og ungdommene.

Ungdomsklubben i Vågsøy tilbyr et oppholdssted for ungdommer og har aktiviteter som bordtennis, biljard, dans og musikk.

Måløykollektivet, Kannesteinen minikollektiv og Sjøly minikollektiv er alle aktive kollektiv og som motiverer ungdommene til aktivitet. Det kartlegges hvilke interesser ungdommen har når de kommer til oss. Det tilrettelegges for at ungdommene får delta på de aktivitetene de har interesse for. Aktivitet er viktig i sosial trening og nettverksbygging. Aktiviteter i nærmiljøet utenfor kollektivets fire vegger ser vi har mye å si for å kunne slå seg til ro og skape meningsfull hverdag. En aktiv hverdag påvirker også trivsel gjennom at ungdommen har noe å glede seg til og får et avbrekk fra de daglige gjøremål/rutiner. Ungdom uten spesielle aktivitetsinteresser motiveres til å være med å prøve ulike aktiviteter for å finne en aktivitet de liker og kan holde på med. Helsegevinst ved aktivitet er fokus i samtaler og på temasamlinger.

Aktivitetstilbudet rundt Måløy består av turn, håndball, fotball, innebandy, basketball, bueskyting, vannsport/Wake Board surfing, vannski, kajakk, klatring, bowling, fiske, motocross, dans, hest/hestestell/riding, dykking, skating, treningssenter, friluftsliv/teltturer/fjellturer, alpinanlegg, frisbeegolf, musikkrom på Måløykollektivet.

2.3.2.2 Ulike roller på kollektivene i samarbeidssammenheng:

Tiltaksansvarlig

Stiftelsen Måløykollektivene har tidligere brukt ordet ungdomsansvarlig, men velger nå å bruke tiltaksansvarlige i tråd med standardisert forløp. Det har vært utarbeidet et eget skriv om ansvarsområde og hvilke oppgaver som inngår i denne rollen. Skrivet er revidert slik at Måløykollektivene imøtekommer faglige og administrative oppgaver i det standardiserte forløpet.

Helseansvarlig

Hvert kollektiv har helseansvarlig og stedfortreder som har fokus på å ivareta ungdommenes helse, følge rutiner og gjeldende prosedyrer. Samt samarbeide med eksternt helsetjeneste for å sikre ungdommens individuelle behov for helsehjelp.

Skoleansvarlig

Hvert kollektiv har en ansatt og stedfortreder som har fått tildelt dette ansvarsområdet. Skoleansvarlig skal sikre at ungdommen får tilbud om opplæring utfra behov og rettigheter. Samt følge opp opplæringen underveis og legge til rette for god støtte i skolearbeid.

Familieansvarlig

Måløykollektivene har iverksatt ansvarsområde familie. Hvert kollektiv vil ha en ansatt med stedfortreder som har et særskilt ansvar for å ha oversikt over familien til ungdommen og kjenne til familiehistorikken. Familieansvarlig skal sikre at foresatte medvirker under hele oppholdet på kollektivet.

Til ovennevnte roller er det på serveren til Stiftelsen Måløykollektivene laget egne mapper på hvert ansvarsområde, der mer utfyllende informasjon og retningslinjer er tilgjengelig for alle ansatte.

2.3.3 Metoder

Stiftelsen Måløykollektivene har gjennom over 40 år med erfaring utviklet et metodegrunnlag basert på kollektivtenkning, samtidig som ny og oppdatert forskningsbasert kunnskap innen fagfeltet har blitt implementert i vår hverdag. Stiftelsen Måløykollektivene har tatt inn elementer av ulike behandlingsmetoder for å kunne gi et helhetlig og adekvat behandlingstilbud til ungdommer med rus- og atferdsvansker. Rusavhengighet er komplekse tilstander som involverer genetiske, nevrologiske, fysiske og miljømessige forhold. Jenter og gutter som vokser opp under problematiske hjemmeforhold er ofte de samme som sliter med psykisk helse, marginale nettverk, deltagelse på skole og fritidsaktiviteter. Når disse ungdommene eksponeres for rus, løper de vanligvis en større risiko for å utvikle rusproblemer og avhengighet, enn andre ungdommer med mer normale oppvekstvilkår (Lossius). Stiftelsen Måløykollektivene har en eklektisk tilnærming til behandling og utvikling av hver enkelt ungdom, basert på det vi tenker er den enkeltes hjelpebehov. Vurderingene av hva som er den enkeltes hjelpebehov kan knyttes til kunnskapsmodellen «barnets behov i sentrum», som igjen sikrer behandlingsmetoder som gir et helhetlig og adekvat behandlingstilbud.

2.3.3.1 Fellesskapet som metode

Stiftelsen Måløykollektivene ivaretar ungdommenes behov for kontinuitet og stabilitet ved at ungdommene møter stabile og pålitelige voksenpersoner i et bo- og levefellesskap²¹.

Medlevertturnusen er 14 dager på arbeid og 14 dager fri. Bo- og levefellesskapet preges av intensive utviklings- og læringsprosesser for de ungdommene som bor der, og gir en unik mulighet for de voksne i deres omsorg- og behandlingsarbeid. Ungdommene og de voksne påvirkes og er en del av den utviklingen som foregår i alle daglige og behandlingmessige situasjoner²².

---

²¹ Dag Furuholmen og Arne Schanche Andresen *Fellesskapet som metode – om miljøterapi og rus* 3. utgave J.W. Cappels Forlag 2012.

²² Les mer om fellesskapet som metode under pkt. 2.3.2 – Kunnskapsgrunnlag og fagutvikling.

Vi ser på fellesskapet som en arena for selvhjelp, sosial læring og oppbygging av relasjonsferdigheter og emosjonelle ferdigheter. Deltakelse i ungdomsgruppa impliserer i seg selv et nærvær og en læringsarena som stimulerer utvikling av kognitive og sosiale ferdigheter gjennom tilgang på relasjoner.

I det daglige miljøarbeidet i fellesskapet og samlinger bruker vi aktivt ungdomsgruppa for å korrigere og øke innsikten i relasjonen mellom eksisterende koder i prososiale jevnaldrende miljøer og ungdommenes egen atferd. Langvarig bruk av rusmidler er biologisk, psykologisk og sosialt nedbrytende. Mange kjenner på skam, skyldfølelse og isolasjon fra relasjoner som dekker autentiske behov som varme, nærhet, trygghet og omsorg. I bo-, og levefellesskapet vil en kunne motta støtte, anerkjennelse, råd og veiledning fra andre ungdommer som har fellestrekk i historiene sine. På samlinger, og i fellesskapet generelt, kan ungdommene dele opplevelser, og sammen utvikle holdninger og verdier som gjør det lettere å si nei til rus (Tjersland mfl.) Stiftelsen Måløykollektivene har over tid erfart at bo- og levefellesskapet setter ungdommens behov i sentrum, og skaper gode behandlingsrelasjoner. Det legges stor vekt på både individuell tilrettelegging, samt et tilpasset fokus ut fra behovene i ungdomsgruppene på de ulike kollektivene.

2.3.3.2 Traumebevisst omsorg; Trygghet, relasjon og følelsesregulering

Stiftelsen Måløykollektivene har integrert traumebevisst omsorg som en forståelsesramme i det daglige behandlingsarbeidet. Stiftelsen Måløykollektivene anser denne tilnærmingen som viktig for å sikre ungdommene forsvarlig omsorg.

«Traumebevisst omsorg tar utgangspunkt i hvordan krenkelser og psykologiske traumer påvirker barns utvikling og fungering. Avhengig av type, alvorlighetsgrad, varighet og tidspunkt, vil slike utviklingstraumer påvirke alle forhold ved et barns utvikling; biologisk, emosjonelt, kognitivt og sosialt²³».

Mange av Stiftelsen Måløykollektivenes ungdommer har vært utsatt for fysiske, psykiske og seksuelle overgrep, og omsorgssvikt. Dette innebærer at disse ungdommene har blitt påført utviklingstraumer/komplekse traumer. Disse traumebelastningene påvirker sentrale områder i hjernen, som medfører generelle reguleringsproblemer. Symptomer som kan vise seg er atferdsvansker, vansker med impuls kontroll, vansker i nære relasjoner, uro, angst og ekstrem tilbaketrekning. Traumebevisst omsorg er ikke en metode, men en forståelsesramme som tar høyde for ungdommenes livsbetingelser, med fokus på opplevelser i tidlig barndom.

Traumebevisst omsorg bygger på tre viktige grunnpilarer som omhandler trygghet, relasjon og følelsesregulering²⁴:

Trygghet

Trygghet er et komplekst begrep som inneholder mange elementer som omsorgspersoner må ta innover seg. I tillegg til de mer opplagte behov for fysisk og emosjonell trygghet, er eksempelvis forutsigbarhet, tilgjengelighet, ærlighet og åpenhet sentralt for å skape trygge miljøer for traumeutsatte ungdom. Det er også viktig å la ungdommene ha passelig makt og kontroll over sine omgivelser når det er utviklingsmessig og praktisk mulig.

²³ <https://sor.rvts.no/filestore/Filarkiv/Dokumenter/Fagstoff/Barnevern/Artikkel3-Traumebevisstomsorg.pdf>

²⁴ <https://handle-kraft.no/>

Det er viktig å ha kunnskap om de ulike smerteuttrykk disse ungdommene viser, og at de blir møtt uten at man påfører de ytterligere smerte gjennom straffende og kontrollerende reaksjoner. Opplevelsen til ungdom som har vært utsatt for komplekse traumer er at de ofte føler seg utrygge. De utvikler gjerne en omfattende mistillit til voksne som de kommer i kontakt med, de blir vaksomme og utvikler en rekke strategier for å holde voksne på avstand. Dette medfører at ungdommene bruker tid på å bygge tillit.

Relasjon

For å skape trygghet er man avhengig av gode relasjoner. Det handler om å skape gode og trygge relasjoner mellom traumeutsatt ungdom og deres omsorgspersoner. Kvaliteten i den terapeutiske relasjonen betyr mer for positive endringer enn de spesifikke teknikkene som blir brukt.

Ungdommen kan være mistenksom, unnvikende, og også uvennlig mot omsorgspersoner og/eller andre. Stiftelsen Måløykollektivens sentrale oppgave er å hjelpe til med å endre dette slik at ungdommen kan utvikle positive følelsesmessige reaksjoner med voksne. De voksne vil hjelpe ungdommen med å skille mellom mennesker som truer med å skade dem, og mennesker som er trygge. De voksne må opptre respektfullt, være anerkjennende og sensitive i forhold til ungdommen, samt være oppmerksomme og reflekterende i forhold til egne reaksjoner.

For å kunne regulere andre, må man være regulert selv. Dette krever noe ut over vanlig utholdenhet og stabilitet. Man må oppøve evnen til å bevare ro og ha tilgang på refleksjon, i tillegg må man kunne hente fram ressurser hos seg selv når ungdommen ikke fremmer sine behov. Det er viktig å regulere begge veier.

Følelsesregulering

De mest vedvarende konsekvensene av komplekse traumer er at ungdommen ikke blir i stand til å regulere følelser og impulser. Grunnet dette er det viktigste fokuset i arbeid med traumatiserte ungdom å lære og å støtte dem til å utvikle nye måter å håndtere følelsene på. Noe av det aller viktigste er at voksne fokuserer på å lære seg aktiv lytting, og ikke minst lærer seg å reflektere over opplevelser og sette ord på følelser. Nyere forskning har bekreftet at det å sette ord på vanskelige følelser har en direkte beroligende effekt. Aktiv lytting kan skape et fundament for selvrefleksjon, og således dermed hjelpe ungdommene til å utvikle "historier" og forståelse omkring opplevelsene de har og har hatt.

Ungdommer med komplekse traumer trenger å bli kjent med trygge voksne som forstår hvor sterk og omfattende innvirkning de tidlige traumatiske opplevelsene har hatt på dem. Disse voksne må forstå at smerten ved brutte tilknytningsbånd kan føre til en rekke varianter av utfordrende atferd. Ungdommene trenger å få sine følelser forstått, bekreftet og regulert. Man kan ikke fjerne barnas opplevelser av frykt, savn, avvisning eller skam. Voksne trenger å være en regulator for de uhåndterlige følelsene, inntil de er i stand til å regulere seg selv. På denne måten kan man hjelpe ungdommene til etter hvert å bli i stand til å møte smerten og plassere den i fortiden. Samregulering av følelser innebærer å møte barnet på følelsen som ligger bak atferds-uttrykket. Det er viktig at ungdommen utvikler en forståelse for at traumene tilhører fortiden, og det er nødvendig at de forstår sammenhengene mellom sine følelsesmessige reaksjoner og vonde følelser eller minner som setter reaksjonene i gang. Dette kalles triggere. Ved å hjelpe ungdommene med å identifisere triggere, vil de kunne utvikle en forståelse for egen atferd og egne reaksjoner, samt se at disse reaksjonene ikke lenger er nødvendige for å overleve.

Stiftelsen Måløykollektivene skaper trygghet gjennom medleverskapet, som gir trygge, stabile voksne på jobb over tid. Dette skaper også kontinuitet i omsorgen. Kollektivene har en tydelig uttalt dagsstruktur for å skape forutsigbarhet. Dette gjøres gjennom fokus på ærlig, åpen og forklarende kommunikasjon. Det settes grenser gjennom en omsorgsfull tilnærming som ivaretar ungdommenes tidligere erfaringer og triggere i slike sammenhenger. Medlevene jobber aktivt med at ungdommene skal få kunnskap og selvvinnsikt i egne reaksjonsmønstre ut fra alder og modenhet. Dette gjøres gjennom innføring i toleransevinduet, og hvordan ungdommen kan jobbe med å utvide toleransesonen. Samtidig som miljøpersonalet forklarer hjernens fungering, gjennom modellen den tredelte hjernen. Mange av de ungdommene som kommer til oss har en iboende følelsesmessig ustabilitet. Vi ser at dette ofte er hovedårsaken til at disse ungdommene finner rusmidler belønnende. De har brukt rusmidler for å regulere sterke og ofte overveldende følelser. Gjennom innsikt, og arbeid med toleransevinduet, kan ungdommene finne andre måter å regulere sine følelser på, og det vil bli lettere å ta avstand fra rus, og rusmiljø (Lossius).

Det gjennomføres jevnlig veiledning av psykolog på behandlingsmøter, veiledning etter behov fra leder/psykolog og opplæring for alle ansatte. Dette er viktige tiltak for å istandsette de voksne til å stå i det som oppleves som vanskelige situasjoner grunnet alvorlige smerteuttrykk. Gjennom voksensamlinger (kollegaveiledning) daglig, arbeides det med å skape refleksjon rundt hva sterke smerteuttrykk gjør med voksne, og hvordan voksne skal møte disse uttrykkene. Stiftelsen Måløykollektivene er opptatt av at det hersker en kultur hvor de ansatte er trygge på hverandre, har en åpen, forståelig og ærlig kommunikasjon som igjen skaper trygghet i møte med ungdommene.

2.3.3.3 Utviklingsstigen

Stiftelsen Måløykollektivenes behandlingsprogram er lagt opp som en utviklingsstige med fem trinn. Utviklingsstigen er ment å markere utviklingsforløpet til ungdommene, og har sitt utspring i progresjonsmodellen²⁵. Det kan betraktes som et strukturelt orienteringskart.²⁶ Utviklingsstigen blir i denne sammenheng et speil på hvor den enkelte ungdom befinner seg i et gitt behandlingsforløp.

I Stiftelsen Måløykollektivene utviklingsstige er det fem trinn:

- Trinn 1 – Kartleggingstrinnet
- Trinn 2 – Grovryddingstrinnet
- Trinn 3 – Nettverkstrinnet
- Trinn 4 – Selvstendighetstrinnet
- Trinn 5 – Trinnet for egne valg

Hvert trinn har definert innhold sett opp mot fokusområdene og mål for arbeidet. Fokusområdene er rus, atferd og identitet, fysisk og psykisk helse, skole og arbeidstrening, familie, nettverk og sosial fungering (de samme fokusområdene som en finner igjen i

---

²⁵ Dag Furuholmen og Arne Schanche Andresen (2007) *Fellesskapet som metode – om miljøterapi og rus* 3. J.W. Cappelen Forlag.

²⁶ Ibid.

handlingsplanene som skrives hver 3. måned). Graden av egenansvar øker i takt med utviklingen av individet.

Har ungdommen over tid en atferd og motivasjon som ikke er i tråd med gjeldende trinn eller har behov for intensiver å konkretisere behandlingen får ungdommen «fokustid». Dette vil si at en i samarbeid med ungdommen i en kort avgrenset tidsperiode jobber intensivt med egen atferd/motivasjon for å legge en strategi for hvordan ungdommen skal mestre utfordringene.

Innenfor rammene i Utviklingsstigen er det rom for individuelle vurderinger når det gjelder innhold og oppholdet på det enkelte trinnet. Det er ikke noe fastsatt tidsrom den enkelte ungdom tilbringer på et trinn før det går til neste trinn, hvert trinn har tydelige målsettinger som Stiftelsen Måløykollektivene anbefaler at oppnås før ungdommer går over til neste trinn. Disse målsettingene tilpasses den enkelte ungdoms potensiale og kapasitet. En pekepinn er likevel at de laveste trinnene 1 og 2 bør oppnås relativt raskt, da de handler om kartlegging og grovrydding.

Ved overgang til neste trinn skriver ungdommene en individuell søknad som leses av medleverte, og som deretter blir vurdert på behandlingsmøte. Søknaden skal inneholde:

- En oppsummering av viktige utviklingstrinn og sentrale arbeidsområder (langsiktige og kortsiktige) i tiden fra plassering på kollektivet og fram til dato for søknad om overgang til neste trinn. Det skal legges vekt på hva som har blitt jobbet med og hvilke forandringer som har skjedd i denne perioden.
- En vurdering av situasjonen i dag og utfordringer i neste trinn.
- Konkrete mål og oppgaver videre som er aktuelle ved overgang til neste trinn.

Det er utarbeidet en mal på trinnsøknad som ungdommen kan benytte seg av.

Overgangen til neste trinn markeres med en overgangsseremoni²⁷. Ungdommen tilhører ikke neste trinn før de har gjennomført en overgang. Overgangen skal tydeliggjøre ungdommens motivasjon, standpunkt og utvikling, samt belyse utfordringer og situasjoner som ligger i det neste trinnet. Ved overgang til nytt trinn belønnes ungdommen med ulike goder, som middag ute, helgetur og fellestur med hele kollektivet.

Utviklingsstigen skal gjøre behandlingen oversiktlig og systematisk, noe som fører til at hver enkelt ungdom har kontroll på sin egen behandling og endringsarbeid. Målarbeidet til ungdommene skal gjenspeile fokusområdene i trinnet ungdommen er på. Denne oversikten gjør det også enklere for familien å forstå hva ungdommen gjør av endring.

Den første tiden i et vanlig utviklingsløp vil det være naturlig at ungdommen jobber mye med rus og atferd. Utover i behandlingsløpet ser vi ofte at rusen får mindre plass og fokus. Ungdommene retter blikket mot positive nettverk, en rusfri identitet, og det å bli mer selvstendig.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for utviklingsstige.

---

²⁷ Dag Furuholmen og Arne Schanche Andresen (2007) *Fellesskapet som metode – om miljøterapi og rus* J.W. Cappelen Forlag.

2.3.3.4 Tilrettelagt dagtilbud

Tilrettelagt dagtilbud er den pedagogiske opplæringen for ungdommene den første tiden i kollektivoppholdet, dette er et behandlingsrettet dagtilbud på våre kollektiv før ungdommen begynner på skole. Ukesansvarlig og den dagansatte som har ansvar for tilrettelagt dagtilbud ved kollektivene sikrer det faglige innholdet og den individuelle tilretteleggingen.

Miljøpersonalet deltar i de ulike gjøremålene ungdommen har på lik linje med ungdommen selv. Dette varierer alt i fra fritidsaktiviteter til huslige gjøremål som matlaging og vask. Det er her snakk om deltakende observasjoner og i tråd med Bateson og hans begrep: ”Annenordens kybernetikk”²⁸. Dette gir mulighet for hyppige og konkrete tilbakemeldinger over ulike typer atferd og holdninger. En får samtidig jobbet konkret i ulike kontekster, noe som gir en stor variasjon i den informasjonen som blir gjort tilgjengelig for oss som deltakende observatører.

Tilrettelagt dagtilbud er delt inn i innelag og utelag. I tillegg er fysisk aktivitet fast innslag to ganger i uken. Innelaget står for driften av husholdningen, både når det gjelder renhold, vedlikehold og kjøkkenarbeid. Utelaget står for vedlikehold av bygninger, biler, utstyr og hagearbeid.

Fokus i arbeidet er å forberede og motivere ungdommen til videre skolegang. De fleste ungdommene som kommer til oss har behov for opplæring i elementære ferdigheter, både sosiale, praktiske og strukturelle. På skolearenaen er det viktig å kunne forholde seg til faste rutiner og ta imot instruksjoner og beskjeder fra voksne. I tillegg trenes utholdenhet og konsentrasjon som et ledd i den skoleforberedende delen.

Det andre formålet med arbeidslag er å være en arena for det behandlingsrettede arbeidet. Ungdommen får gjøre seg kjent med og bruke verktøyene vi bruker i kartleggingsarbeidet²⁹. Videre får ungdommene informasjon og opplæring i våre metoder, og hvordan de kan nyttiggjøre seg disse i sin egen behandlingsprosess. Strukturen i dette arbeidet er bygget opp rundt de 12 karakteregenskapene i ID-Mission³⁰. Egenskapene og de tilknyttede ferdighetene blir integrert i ungdommenes arbeid med egen historie³¹ og målarbeid³². Tilrettelagt dagtilbud består også av egne prosjekter som blir tilpasset behovet til ungdomsgruppa, samfunnsorientering, de fire årstidene, høytider og merkedager. Det blir laget en individuell fremdriftsplan i samarbeid med ungdommen for perioden i tilrettelagt dagtilbud. Planen består av to deler; «behandlings-tema» som skal sikre ungdommens arbeid med de ulike fokusområdene i trinnet ungdommen er på, og «prosjekt» som skal sikre et visst kunnskaps- og ferdighetsnivå. Ungdommene har egne arbeidspermer i tilrettelagt dagtilbud som holder oversikt over både terapeutiske arbeidsoppgaver og praktiske ferdigheter.

Ungdommen skal få nye opplevelser og erfaringer som hjelper dem på veien til selvstendighet og møte samfunnets krav og forventninger.

Dette dagtilbudet gis mandag til fredag fra kl. 09:30 – kl. 15:00. For å skape en ramme rundt tilrettelagt dagtilbud gjennomføres det en samling³³ ved starten på dagen og en ved slutt.

---

²⁸ Ibid.

²⁹ Se punkt 2.3.4 Inntak, kartlegging, utredning og utskrivning

³⁰ Se punkt 2.3.3.7 (ID-mission) og (Identitet – holdningsarbeid og ferdighetstrening)

³¹ Se punkt 2.3.3.6 Metoder (historiearbeid)

³² Se punkt 2.3.3.7 Metoder (målarbeid)

³³ Se punkt 2.3.3.9 Metoder (terapeutiske samlinger)

Disse samlingene har fokus på å lære ungdommene å planlegge, strukturere, samarbeide, dele erfaringer og gi hverandre tilbakemeldinger.

Det gjennomføres også en pedagogisk kartlegging som danner grunnlag for et individuelt tilpasset undervisningsopplegg ved Vågsøy ungdomsskole, avdeling Måløykollektivet. Ungdommen kan etter en periode begynne på skole, hvor Stiftelsen Måløykollektivene vektlegger at ungdommen skal oppleve mestring og utvikling, det vil si at undervisning blir gitt ut fra forutsetningene til ungdommene og ikke utfra hvilket alderstrinn ungdommen befinner seg på.

I tilfeller hvor skolegang ikke er aktuelt for ungdommen, vil det tilrettelegges for annen læring, som for eksempel arbeidstrening/praksisplass.

2.3.3.5 Identitet – holdningsarbeid og ferdighetstrening

Stiftelsen Måløykollektivene arbeider kontinuerlig med holdningsendring og ferdighetstrening hos ungdommene.

Holdningsendring er en sentral del av identitetsarbeidet med ungdommene der målsetningen er at ungdommene skal utvikle en rusfri identitet. Voksne skal i denne sammenheng gå foran som gode og tydelige rollemodeller. Ungdommen bevisstgjøres på kjennetegn ved det destruktive miljøet de har vært en del av, i form av framtoning, språkbruk, verdier og normer. I starten fokuseres det på at ungdommen skal ha et bevisst forhold til egen fremtoning. Stiftelsen Måløykollektivenes erfaring viser at et reflektert forhold rundt dette kan være med på å gi ungdommen en følelse av kontroll, og samtidig være med på å skape endring.

Etter hvert diskuteres verdivalg med den enkelte ungdom, og det arbeides med mål om hvem man vil bli og hvordan. Holdningsendring jobbes med gjennom blant annet historiarbeid, målarbeid og samlinger.

Identitet handler videre om *hva jeg kan* og *hva jeg mestrer*. En viktig del av identitetsarbeidet er derfor ferdighetstrening. Ferdighetstreningen inneholder både praktiske ferdigheter, sosiale ferdigheter og emosjonelle ferdigheter.

Kartlegging og utvikling av praktiske ferdigheter

Formålet med denne treningen er å skape et godt utgangspunkt for et selvstendig liv med blant annet utholdenhet, ansvarsfølelse og selvtillit. Praktiske ferdigheter kan innebære arbeid med matlaging, klesvask, hygiene, orden, renhold, vedlikehold og personlig økonomi. Videre innebærer det trening i evnen til å overholde retningslinjer og rutiner. Ungdommene får også trene på å håndtere sin egen økonomi i takt med økende evne til å forvalte penger. Tilrettelagt dagtilbud og ansvar i fellesskapet er viktige arenaer for ungdommen til å få utfordringer og muligheten til å trene på praktiske ferdigheter.

Kartlegging og utvikling av sosiale ferdigheter

Stiftelsen Måløykollektivenes utviklingsstige har som formål å gjennomgå ulike begreper, ferdigheter og egenskaper hos den enkelte.

De aktuelle sosiale ferdighetene ungdommen trenger å øve på blir knyttet opp mot problemområdene kartlagt gjennom EuroADAD og ungdommenes arbeid med egen historie. Denne innføringen danner grunnlag for ungdommenes målarbeid knyttet til fokusområdet

sosiale ferdigheter. Ungdommen kan i dette arbeidet bruke ID-mission som verktøy (nærmere beskrevet under 2.3.3.7 målarbeid)

For å arbeide videre med de ulike ferdighetene brukes kognitive verktøy for å justere destruktive leveregler og utvikle konstruktive strategier. Voksne evaluerer ulike situasjoner sammen med ungdommen, hvor hensikten er å reflektere over konsekvenser av egne valg. Målet er å bevisstgjøre ungdommen på hvordan ulike valg man tar, påvirker en selv og andre.

Kartlegging og utvikling av emosjonelle ferdigheter

Sosial fungering er betinget av at man kan benevne og kontrollere egne og andres følelsesuttrykk og stemninger. I individuelle samtaler med voksne brukes verktøy der ungdommene trener på å sette ord på sine følelser, samtidig som de blir utfordret på/oppfordret til å sette ord på og håndtere de følelsene som oppstår. Dette handler om å utforske og utvikle eget følelsesregister.

Stiftelsen Måløykollektivene bruker elementer fra mentaliseringsbasert tilnærming (MBT) for å hjelpe ungdommen til å kunne benevne og kontrollere egne og andres følelsesuttrykk og stemninger, noe som er betinget for å oppnå adekvat emosjonell og sosial fungering. Å oppøve god mentaliseringsevne er for de fleste en livslang prosess, og derfor et viktig fokusområde for målgruppen til Stiftelsen Måløykollektivene.

Mange av ungdommene som plasseres hos oss har (en) lav frustrasjonstoleranse og en historikk med utagerende atferd. De relasjoner som dannes gjennom bo- og levetilværelsen, bidrar til at voksne i større grad klarer å være regulert i møte med ungdommer som er utenfor sitt toleransevidu³⁴. Trygge og regulerte voksne vil i situasjoner hvor ungdommen viser sterke smerteuttrykk, hjelpe denne til å bli kjent med og utvikle/utvide sitt eget toleransevidu.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for ivaretagelse av ungdommens integritet.

2.3.3.6 Arbeid med den enkeltes historie

Målsetningen med å arbeide med egen historie er å hjelpe ungdommene å forstå, bearbeide, akseptere, og bidra til å gi (ungdommene) dem sammenheng i sitt liv. Historiearbeid er en metode for å skape endring i selvbilde og identitetsforståelse. Når ungdommene forlater kollektivet, skal de kunne fortelle en historie om seg selv med større innsikt og mestring av tilværelsen.

Arbeid med egen historie er en del av det individuelle utviklingsarbeidet i Stiftelsen Måløykollektivene.

Dette arbeidet kan ses på som en meningsskapende virksomhet/praksis for å nærme seg en felles forståelse for plasseringen og være til hjelp for ungdommen i å skape mening med å bo på kollektivet. Stiftelsen Måløykollektivene benytter metoden for at ungdommene skal kunne formidle sin versjon av opplevde erfaringer som har ført til situasjonen de har havnet i.

Ungdommene har ofte et kaotisk og uoversiktlig forhold til sin fortid, og vil ha behov for hjelp til å sortere i denne. Det vil være behov for å bearbeide tidligere hendelser/opplevelser.

---

³⁴ Se punkt 2.3.3.2 Traumebevisst omsorg.

Ungdommen vil få hjelp til å få en oversikt over sin egen historie, starte bearbeidelse for å kunne få et avklart forhold til tidligere hendelser/opplevelser.

Stiftelsen Måløykollektivene benytter blant annet samlinger og/eller samtaler i arbeidet med den enkeltes historin. Gjennom å fortelle historien sin til andre, slipper de å bære på det som har skjedd alene. På samlinger kan ungdommene dele erfaringene sine, og på denne måten gjenkjenne seg i de andres historier og opplevelser. Noen ungdommer ønsker å dele historien sin på samlinger, mens andre ønsker kun å dele med voksne på kollektivet eller andre betydningsfulle. Når ungdommen forteller historien sin, begynner de prosessen med å forstå sitt rus- og atferdsproblem. Når ungdommen sier: dette har jeg gjort og det er en del av meg, men nå arbeider jeg med å forandre meg - handler dette om å akseptere sin fortid, og skape en framtid med et annet innhold enn fortiden.

For lettere å skape en oversikt deler vi den enkeltes historie inn i ulike hensiktsmessige deler. Dette gjør at vi arbeider ut ifra begreper som: ”rushistorie”, ”skolehistorie”, ”barndomshistorie”, ”identitetshistorie” mm. Dette gjør arbeidet med historien lettere, da de ulike historiene etter hvert kan flettes sammen. Samtidig tydeliggjør man at alle mennesker har mange historier om seg selv.

Det er også gjennom historiarbeidet en avdekker den enkelte ungdoms ressurser og positive interesser. Gjennom dette blir ungdommens historie selv et redskap for en endringsprosess. Dette ser man er med på å skape økt selvinnsikt og selvverd, samtidig medvirke til egen utvikling. Stiftelsen Måløykollektivene benytter ulike verktøy knyttet til arbeidet med ungdommens historie, noen av de viktigste beskrives under:

Observasjon

Den første tiden på kollektivet benyttes til en aktiv kartlegging av ungdommenes problemer og ressurser. Gjennom deltakelse i tilrettelagt dagtilbud³⁵ skaper vi en arena der kollektivet kan observere hvordan den enkelte ungdom forholder seg til voksne og til de andre ungdommene. I tillegg observerer kollektivet deres sosiale kompetanse, motivasjon, utholdenhet, med mer. Gjennom oppsummeringene av dagen vil man også bedre lære å forstå ungdommenes reaksjoner og forståelse av et sosialt samspill med andre. I denne sammenheng jobber voksne kontinuerlig med kontekst og observasjonsrammer³⁶.

Voksne deltar i de ulike gjøremålene ungdommen har på lik linje med ungdommen selv. Dette varierer fra fritidsaktiviteter til huslige gjøremål som matlaging og vask. Dette gir mulighet for hyppige og konkrete tilbakemeldinger over ulike typer atferd og holdninger. En får samtidig jobbet konkret i ulike kontekster, noe som gir en stor variasjon i den informasjonen som blir gjort tilgjengelig for de voksne som deltakende observatører.

Tidslinje

En tidslinje blir tegnet opp som en linje med årstall (dato) hvor ungdommene kan føre inn viktige hendelser i historien knyttet til et gitt tema. Temaene varierer alt etter hva ungdommen selv eller den voksne ønsker å fokusere på, eksempel her er rushistorie, skolehistorie, familiehistorie, etc. På denne måten vil ungdommen få en bedre oversikt over utviklingen i historien sin.

---

³⁵ Se punkt 2.3.5.3 Oppfølging av skole og opplæring (elevgruppe i tilrettelagt dagtilbud)

³⁶ Per Jensen og Inger Ulleberg (2011) *Mellom ordene - Kommunikasjon i profesjonell praksis* Oslo: Gyldendal Akademiske.

Stiftelsen Måløykollektivene bruker tidslinje som verktøy for å hjelpe ungdommen til å få en visuell oversikt over aktuelle temaer knyttet til egen historie. Dette gir også mulighet for å sette de ulike tidslinjene sammen, for å visualisere for ungdommen ulike sammenhenger i egen historie. Stiftelsen Måløykollektivene har erfaring med at tidslinje er et viktig verktøy for å hjelpe ungdommene til å erkjenne omfanget av eget rusmisbruk, men også til å realitetsorientere ungdommen på egne ressurser og problemområder.

Nettverkskart

I arbeidet med å styrke og utvikle et sosialt nettverk som fremmer tilpasning og en positiv atferdsutvikling hos ungdommen, bruker vi nettverkskart. Nettverkskartet er delt opp i sektorer; familie, slekt, arbeid/skole, venner/foreninger og betydningsfulle andre. I det metodiske arbeidet med ungdommene ber vi dem skrive opp alle personene som er viktige for dem, for deretter å plassere dem på nettverkskartet i forhold til seg selv (der de selv står i midten). I prosessen det er å tegne kartet sammen med ungdommen vektlegges samtaler rundt avstand/nærhet i relasjoner, konflikter og brudd i relasjonene. Det brukes også evalueringstegn for å beskrive relasjonene (positive, negative og ambivalente). Nettverkskartet er et øyeblikksbilde av hvordan nettverket ser ut, og vil endres parallelt med ungdommens utvikling. For noen vil det være hensiktsmessig og laget et ønsket nettverk i fremtiden som en kan jobbe målrettet (mot for å oppnå).

Nettverkskartene utviklet sammen med ungdommene brukes også i familiesamtaler, der dette vurderes hensiktsmessig. I tillegg vil det være hensiktsmessig å evaluere nettverkskartene med jevne mellomrom, for å synliggjøre stabilitet og utvikling i nettverket.

Familiesamtale

Stiftelsen Måløykollektivene ser at det er et behov hos de aller fleste familier og ungdommer for å ha samtaler seg imellom. Disse kan ofte ha utgangspunkt i uenigheter, ulike opplevelser, misforståelser, mm. Det er i denne sammenhenger man gjennomfører familiesamtaler med en ansatt miljøterapeut til stede. Temaet er gitt på forhånd slik at begge parter får mulighet til å forberede seg, verbalt og mentalt. I disse samtalene er det ofte vanskelige temaer som tas opp, og man ser at det ofte er behov for flere samtaler knyttet til samme tema. Samtalene krever også ulike ferdigheter, disse vil det bli øvd på i forkant sammen med ungdommen. Målsetningen med slike samtaler er å gi alle parter mulighet til å fortelle sin egen opplevelse av felles fortid som hjelp til bearbeidelse av hendelser, og gjennom dette arbeide med relasjonene mellom ungdommene og deres foreldre/foresatte.

Stiftelsen Måløykollektivene ønsker i samarbeid med barneverntjenesten å kartlegge resurspersoner i ungdommens familie og nettverk. Dette for å etablere kontakt og forsterke positive relasjoner, som i fremtiden kan være viktige støttefunksjoner for ungdommen. Stiftelsen Måløykollektivene tilrettelegger for familieråd i samarbeid med barneverntjenesten. Stiftelsen Måløykollektivene deltar på de første hjemreisene til ungdommene og dette skaper en god mulighet til å kunne oppta kontakt med resurspersoner og gjennomføre familieråd.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for arbeid med egen historie.

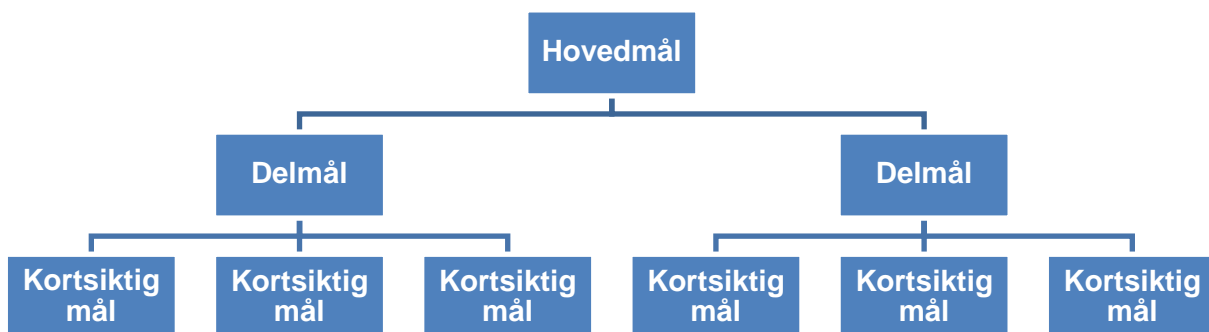
2.3.3.7 Målarbeid

Stiftelsen Måløykollektivenes benytter målarbeid som en metode i arbeidet med ungdommene. Målarbeid brukes for å bevisstgjøre ungdommene på egen utvikling. Målene

skal være konkret utformet, det gjør det lettere å synliggjøre endring og kan gi ungdommene en følelse av å lykkes.

Målarbeid systematiserer og tydeliggjør ungdommens utviklingsarbeid. Målarbeid motiverer til utviklingsarbeid og gir ungdommen følelse av mestring av egne utfordringer og ansvar for egen utvikling. Gjennom ungdommens aktive deltakelse i utarbeidelsen av egne mål, vil de opparbeide seg en forståelse for konsekvenser av sine egne handlinger og lettere kunne se behovet for endringer i eget liv. På denne måten gis ungdommene brukermedvirkning og den enkelte ungdoms bevissthet og ansvarfølelse i forhold til egen behandling øker. Målarbeidet konkretiseres ut ifra handlingsplan til den enkelte ungdom og hvilket utviklingsstrinn ungdommen arbeider med, dette gjør det mulig å måle egen framgang.

I arbeidet med mål tar Stiftelsen Måløykollektivene utgangspunkt i et tretrinns målhierarki:

Hovedmål er overordnede mål som det i prinsippet kan ta noen måneder til flere år å nå. Hovedmål skal være et mål å strekke seg etter, som motiverer og tydelig viser den tilstand ungdommen ønsker å oppnå.

Hovedmål deles opp i flere delmål, som tydeliggjør enhetene til den tilstanden/ferdigheten/kompetansen en ønsker å oppnå. Det gjør det enklere for ungdommen å se sin egen endring og utvikling

Kortsiktige mål blir også kalt arbeidsmål. Det er det konkrete arbeidet ungdommen må gjøre for å oppnå delmål. Dette gjør at det blir lettere for ungdommen å se sammenhenger mellom langsiktige mål og de endringer som må gjøres på daglig basis. Dette gir også ungdommen motivasjon i sitt eget daglige endringsarbeid og synliggjør egen utvikling.

Det legges til rette for at ungdommen kan sette opp og evaluere målarbeidet sitt i gruppesamlinger hver 14. dag.

[Fra kartlegging til målarbeid](#)

Ungdommens utfordringer kartlegges i EuroADAD og arbeidet med ungdommenes egen historie. Etter hvert som ungdommene har jobbet seg gjennom historien sin, er det viktig å finne utfordringer som er knyttet opp mot ferdigheter/kunnskap/tilstander ungdommene trenger for å oppnå ønsket framtid. Ungdommen utformer mål ut ifra det som er hensiktsmessig for den enkelte ungdom i henhold til utviklingsstigen. I prosessen fra

kartlegging til målarbeid er det de voksnes ansvar å hjelpe ungdommen til å se egne hjelpebehov.

Formulering av mål

Formulering av mål skal i all hovedsak foregå i individuelle samtaler med de voksne. Målene må tilpasses ungdommenes hverdag og være relevant i forhold til ungdommenes utfordringer og utvikling. Kortsiktige mål må være oppnåelige innen rimelig tid, slik at ungdommene ser måloppnåelse innen rekkevidde.

De voksnes rolle i målarbeidet

De voksnes rolle i målarbeidet er å ha oversikt over den enkeltes utfordringer, slik at en kan samarbeide med ungdommen om å finne en mest mulig effektiv og positiv retning. Videre er det de voksnes ansvar å veilede ungdommene i formuleringen av de enkelte målene. Her har de voksne en pedagogisk oppgave med å veilede ungdommene slik at de både forstår og ser helheten i målhierarkiet, samtidig som de opplever at målarbeid er et nyttig redskap for å forme sin egen utvikling og framtid.

ID-mission som verktøy for målarbeid

ID-mission er et program for ungdom som ønsker å jobbe målretta med egen identitetsutvikling, utviklet av Stiftelsen Måløykollektivene i samarbeid med ungdommer. I programmet vil en finne 12 sentrale karakteregenskaper som er viktige for identitetsutviklingen³⁷, og de voksne jobber sammen med ungdommene for å gi de gleden og interessen av å jobbe med seg selv på denne måten.

Hver karakteregenskap defineres slik at ungdommene og de voksne har felles begrepsforståelse i arbeidet med ID-mission. Det kan fylles ut flere fokusområder under hver karakteregenskap, alt etter hva en ønsker endring ved.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for målarbeid

³⁷ ART, Sarah Salemonsens, Center for safe schools and community, INC 2003. Se punkt 2.3.3.5 Metoder (Identitet – holdningsarbeid og ferdighetstrening) og punkt 2.3.5.3 Oppfølging av skole og opplæring (Elevgruppe i arbeidslag)

2.3.3.8 Individuelle samtaler

Hensikten med individuell samtale er å øke ungdommens bevissthet til egen behandling. Disse samtaler skal gi ungdommen oversikt og kontroll over egen utvikling, da gjennom målarbeid og fremdrift i Utviklingsstigen. Samtalen skal ivareta ungdommers behov for å snakke om og håndtere egne følelser. Dette vil si at samtalen kan ta ulike retninger ut fra ungdommens individuelle behov. Voksne må i samtalen være sensitiv over de behov ungdommene uttrykker, og være bevisst på hvordan man skal romme ungdommens smerteuttrykk.

Ungdommer kommer med ønske om tid og sted for individuell samtale. Det er voksne som er ansvarlige for at samtalen blir gjennomført, og for å ta opp aktuelle tema med ungdommen. Stiftelsen Måløykollektivene har utviklet egne maler for individuelle samtaler. Disse brukes etter behov, og er ment som en indikator for hva innholdet i samtalen skal være. Hvilke voksne som skal ha samtalen med ungdommen blir fordelt gjennom rulling. Ulike voksne kan ha ulike innfallsvinkler og råd, som kan være med på å nyansere ungdommens egne refleksjoner omkring sin situasjon. Samtalen ivaretar alenetid med voksne, og bidrar til å skape positive relasjoner mellom ungdommer og voksne.

Hovedfokus i individuelle samtaler kan være ungdommens eget målarbeid, arbeid med egen historie, nettverk, sosial fungering, rollespill/speiling, atferdsendring, hjemreiser og trinntilhørighet/-søknader. Kriteriene i Utviklingsstigen bør være med i samtalen, slik at ungdommen hele tiden er bevisst de ulike fokusområdene hun/han bør jobbe med.

Motiverende Intervju (MI) er en metode som anvendes i samtaler for å jobbe med ungdommens ambivalens, motivasjon og engasjement for endring. MI er en samarbeidsrettet samtalestil med fokus på å løse ambivalens samt øke mestringsopplevelser. Metoden vektlegger at man viser respekt for ungdommens selvbestemmelse og utforsker deres egne tanker og atferd gjennom samarbeid. Vi lytter med aksept, empati og interesse for å få fram ungdommens syn på situasjonen. Det er viktig å ha tiltro til ungdommens evne til selv å finne gode løsninger, uten å argumentere/overtale. Målet er konstruktive samtaler hvor ungdommen får mulighet til «å overtale seg selv» til å bestemme at endring skal skje, og så tenke ut hvordan han/hun best kan få det til.

MI blir brukt i ulike sammenhenger i behandlingen, blant annet aktivt i det daglige miljøarbeidet, i individuelle samtaler og i henhold til målarbeid. En vil kunne spore elementer av MI i store deler av vårt behandlingsarbeid med ungdommen.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for individuell samtale.

2.3.3.9 Terapeutiske samlinger

Samlinger er en fellesbetegnelse på ulike gruppefora. Hensikten med samlinger er å skape samhørighet og trygghet i ungdomsgruppen. Hvis ungdommen ønsker det, kan samlinger brukes for å dele og bearbeide egen historie, evaluere mål og be om tips/råd fra de andre deltagerne. Ungdommen kan på denne måten erfare at andre har hatt samme opplevelser – og at man ikke er alene om å stå i ulike belastninger. Samlinger brukes også for å formidle positive normer og verdier, slik at ungdommene kan forstå hvilke forventninger som samfunnet stiller. Deltakelse på samlinger skal bidra til å gi en følelse av samhold.

For å skape et trygt og inkluderende fellesskap, kan samlinger brukes for å løse opp i konflikter og uenigheter. Her legger voksne til rette for å snakke forståelig, ærlig og respektfullt til hverandre. Det fokuseres på mye støtte, oppmuntring og tilbakemeldinger til ungdommene. Ærlighet, åpenhet og direkte kommunikasjon er grunnleggende for alle typer samlinger i Stiftelsen Måløykollektivene. Samlingens utforming og innhold kan variere, avhengig av hvem som deltar og hensikten med samlingen.

Den voksne som leder samlingene, har en sentral rolle ved at det er den som bidrar til gruppeprosessen. Leder av samlingene må hele tiden observere hver enkelt ungdom og samspillet mellom den enkelte og resten av gruppen. Hun/han har ansvar for at alle er oppmerksomme og lytter til hverandre, og at man i størst mulig grad bruker hverandre som ressurser. Alle de voksne som er på samling har ansvar for å avklare, tolke, undre og støtte. I tillegg er de voksne rollemodeller, både som problemløsere og som bærere av verdier og holdninger. Det er viktig å rette oppmerksomheten mot det ungdommene mestrer, og støtte opp om ressursidene til hver enkelt ungdom.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for morgensamling

Prosedyre for kveldssamling

Prosedyre for temasamling

Prosedyre for trinnsamling

2.3.3.10 Ivaretagelse av ungdom med annen etnisk bakgrunn

Stiftelsen Måløykollektivenes erfaring er at de metodene og verktøyene vi bruker i behandlingen er funksjonelle også for ungdommer med annen etnisk bakgrunn enn norsk. Det vil like fullt være praktiske forskjeller som det vil bli tilrettelagt for, eksempelvis mat, religion og tradisjoner.

I møte med minoritetsungdom og dens familie vektlegger Stiftelsen Måløykollektivene nysgjerrighet, respekt og åpenhet. Stiftelsen Måløykollektivene ønsker også å fokusere på ungdommen og familiens iboende ressurser. Her har vi i første omgang et tett samarbeid med ungdommen selv, dens familie og barneverntjeneste for å avdekke om det er noe vi trenger økt kompetanse på. Stiftelsen Måløykollektivene søker veiledning hos ulike instanser som innehar den ønskede kompetansen.

Det å ha rus- og atferdsproblem i familien gjøre noe med hele familiesystemet og preger hvert familiemedlem og samhandlingen dem imellom. Det er avgjørende for ungdommens utvikling at foreldre/foresatte er godt informert og opplever seg som deltagende og sentral i forandringsprosessen. Familiearbeidet i Stiftelsen Måløykollektivene bygger på en forståelse av at familien til ungdommen er viktig samarbeidspartner i behandlingsprosessen og i ungdommens liv. I møte med minoritetsungdom og dens familie ønsker Stiftelsen Måløykollektivene å ha et særlig fokus på at det finnes kulturelle ulikheter. For eksempel praktiseres det et individualistisk livssyn i Norge, mens det i mange andre land praktiseres et kollektivistisk livssyn. I et individualistisk livssyn er jeg-et (ungdommen) viktigst, mens det i et kollektivistisk livssyn er vi-et (familien) som er viktigst. I møte med ungdom/familier som praktiserer et kollektivistisk livssyn kan valg som blir tatt være på bakgrunn av hva som er viktigst for familien fremfor hva som er viktigst for ungdommen. Et annet eksempel er at det i mange land finnes patriarkalsk familiestruktur, noe som ikke er framtrædende i den norske

kulturen. I en patriarkalsk familiestruktur er far eller fars far rangert øverst på rangstigen og kvinner er rangert under mennene.

I familie- og nettverksarbeidet innhenter Stiftelsen Måløykollektivene informasjon om ungdommen. Ved å ha kunnskap om kulturelle ulikheter og patriarkalsk familiestruktur, vil Stiftelsen Måløykollektivene innhente informasjon fra flere enn bare mor og far. Storfamilien vil i disse familiene ha en vesentlig betydning.

Stiftelsen Måløykollektivene ønsker også å ha et utviklingsperspektiv for minoritetsungdommene hvor fokuset vil være på sosialiseringsspross og identitet. Det finnes ulike måter og sosialisere og tilpasse seg det norske samfunnet på. Stiftelsen Måløykollektivene ønsker å ha innsikt i hvordan minoritetsungdommen (og hvis aktuelt, dens familie) sosialiseres/tilpasser seg det norske samfunnet for bedre å kunne hjelpe ungdommen (og familien). Eksempelvis opplever noen minoritetsungdommer som plasseres på institusjon en forsterkende sosialisering, mens andre kan oppleve en desosialisering eller resosialisering. Forsterkende sosialisering fremkommer når det eksisterer samme verdier i hjemlandet og i det nye samfunnet. Da vil ungdommen lett kunne sosialisere seg uten at det oppstår noen spesielle hindringer. Dersom verdiene i de to samfunnene ikke samsvarer med hverandre, vil det oppstå en verdikonflikt. Dette kan føre til at ungdommen blir desosialisert fra sin etniske kultur, og/eller resosialisert inn i den nye kulturen.

Minoritetsungdom har behov for å bekrefte sin identitet, både fysisk og psykisk, noe som for ungdommen kan oppleves som utfordrende når de vokser opp i norske omgivelser/institusjoner. Eksempelvis kan enkelte minoritetsungdom oppleve et språk mellom sin primær- og sekundær identitet. Minoritetsungdommer er som annen ungdom, de vil ha respekt og bli sett som den de er. I Stiftelsen Måløykollektivene arbeides det aktivt med identitet. I dette arbeidet diskuteres verdivalg og det arbeides med mål om hvem man vil bli og hvordan oppnå det. Gjennom teori og øvelser for å utvikle praktiske og sosiale ferdigheter, ønsker Stiftelsen Måløykollektivene å hjelpe ungdommen til å oppdage/skape sin identitet.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for kultursensitivitet

2.3.3.11 Forebygge og hindre negativ læring mellom ungdommene

Stiftelsen Måløykollektivene har som mål at fellesskapene skal ha en klar struktur, med fokus på gode relasjoner og gjensidig respekt mellom voksne og ungdom. Åpen og ærlig kommunikasjon, med forståelig informasjon med tydelige begrunnelser er viktig i samspillet mellom ungdom og voksne. Det er alltid en risiko for at en negativ ungdomskultur preget av antisosiale holdninger og atferd får etablere seg i ungdomsgruppa. Det er derfor viktig å ha aktive voksne i fellesskapet, som arbeider kontinuerlig med ungdomskulturen gjennom dagligdagse gjøremål, samlinger og aktiviteter. Det å ha et gruppeperspektiv handler om å være sensitiv overfor hva som preger grunnstemningen i ungdomsgruppa til enhver tid, og gripe målrettet inn for å korrigere gjennom å styrke det positive og snu det negative. Stiftelsen Måløykollektivene mener at den enkelte ungdoms utvikling avhenger av fellesskapets kvaliteter. Det arbeides derfor kontinuerlig for at fellesskapene skal være rusfrie, være inkluderende, ha respekt for enkeltindividet, samt være omsorgsfulle og trygge.

Stiftelsen Måløykollektivene ser på fellesskapet som en arena for selvhjelp, sosial læring og oppbygging av relasjonelle- og emosjonelle ferdigheter. I det daglige miljøarbeidet i

fellesskapet, i individuelle samtaler med ansatte og på samlinger bruker man aktivt ungdommenes egne ressurser for å skape innsikt. Dette kan skape forståelse for eksisterende koder i prososiale jevnaldrende miljøer og ungdommenes egen atferd. Ungdommene gis mulighet til å møte utfordringer og få de tilbakemeldingene og rådene de trenger for å kunne utvikle seg. Målet med arbeidet er at den enkelte utvikler sine personlige forutsetninger for å delta i forskjellige positive ungdomsmiljøer og etablere nye relasjoner. Fellesskapet skal romme den enkelte ungdoms særskilte behov og hver enkelt ungdom skal ha sin egen individuelle plan for behandlingen (handlingsplan).

Gjennom samtaler har ungdommen mulighet for å snakke om det de har behov for, og voksne er der for å lytte, gi tilbakemeldinger og råd. I visse situasjoner har ungdommen, av ulike grunner, behov for å intensivere behandlingen og omsorgen. Dette kan skje på kollektivet ved at ungdommen har en voksen og forholde seg til, eller at ungdommen frivillig ønsker tilrettelagt tiltak utenfor kollektivet med en eller to voksne for en kortere periode. Stiftelsen Måløykollektivene kan skjerme ungdom når han/hun utviser destruktiv atferd, som gjentagende rusing, rømming og vold³⁸. Ungdommen skjermes til faren anses å være over. Oppstår det likevel situasjoner på kollektivene som kan medføre bruk av tvang etter rettighetsforskriften, drøftes situasjonene opp mot rettighetsforskriften. Det er mulig å begrense ungdommer ut ifra behovet for å skape vern og beskyttelse for enkeltungdommer, men også for fellesskapet som helhet. Stiftelsen Måløykollektivene jobber kontinuerlig proaktivt for å forebygge tvangsbruk og konfliktsituasjoner³⁹.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for ivaretagelse etter rusing.

Prosedyre for individuell tilrettelegging utenfor kollektivet.

2.3.3.12 Metodisk arbeid for å gjennomføre behandlingen innenfor planlagt oppholdstid

I tilknytning til inntak av ungdommen gjennomføres inntaksmøte med voksne på kollektivet, Bufetat, barneverntjeneste, ungdom og foreldre/foresatte. Her gis informasjon om innhold i behandling, gjennomgang av tiltaksplan og oppstarts plan. Innen 6 uker skal kollektivet utarbeide handlingsplan for ungdommen, som skal gi klare målsetninger for behandlingsarbeidet de neste 3 måneder⁴⁰. Når handlingsplan foreligger, vil det arbeides metodisk og systematisk for å nå målene i denne. En forutsetning for at planen kan gjennomføres er at den har legitimitet hos ungdommen og foreldre/foresatte⁴¹. Målene i handlingsplanen drøftes med ungdom i individuelle samtaler og på trinnsamlinger, slik at målene blir aktive og levende i behandlingen.

Det skal gjennomføres ansvarsgruppemøter minimum 4 ganger gjennom plasseringstiden, og her skal evaluering av tiltaksplan og handlingsplan gjennomføres. I forkant av ansvarsgruppemøter skal kollektivet utarbeide «**Tema for oppfølging basert på risiko og behov**», som oversendes Bufetat og barneverntjeneste. Kollektivet kan innkalle til samarbeidsmøter utover de faste ansvarsgruppemøtene hvis det er behov for dette. Dette kan være i situasjoner hvor man trenger å drøfte endringer i ungdommens behandling.

³⁸Rundskriv Q-19/2012, s.15, siste avsnitt.

https://www.regjeringen.no/contentassets/e0c9476c97144f6ab2bf8aa04e0fecb6/rundskriv_om_retningslinjer_til_rettighetsforskriften_20_06_2012.pdf

³⁹ Rundskriv Q-19/2012.

⁴⁰ Se punkt 2.3.3.13 (Anvendelse av tiltaksplan og handlingsplan i det daglige arbeidet) og punkt 2.3.4.3. (Kartlegging)

⁴¹ Se punkt 9. Beboerens medvirkning

Kollektivet gjennomfører ukentlige samtaler med barneverntjeneste og foreldre/foresatte. I disse samtaler er det fokus på samarbeid og utviklingsarbeidet til ungdommen. Stiftelsen Måløykollektivene har også jevnlig kontakt med Bufetat, dette etter avtale med den enkelte kontaktperson.

Stiftelsen Måløykollektivene gjennomfører kontinuerlig observasjon av ungdommen i fellesskapet, og drøfter observasjoner og problemstillinger på behandlingsmøter. På disse møtene har man fokus på progresjonen til hver enkelt ungdom og videre tiltak. Her er det viktig å identifisere faktorer som kan indikere brudd i behandlingsforløpet

Hvis det er konkrete bekymringer knyttet til mulig brudd i behandling for en ungdom, skal tiltak iverksettes for å hindre dette. Tiltak skal tilpasses ungdommens spesifikke vansker. Under følger eksempler på dette:

- a. Tettere voksenkontakt i fellesskapet.
- b. Hjelp ungdommen inn i fellesskapet og ungdomsgruppa gjennom målarbeid, aktiviteter og samlinger.
- c. Gi ungdommen muligheten til en pause fra kollektivet gjennom individuelt tilrettelagt tiltak utenfor kollektivet, og samtale med voksne om det som er vanskelig.
- d. Gi ungdommen tilpasset veiledning og hjelp til å sette opp mål for å mestre og forholde seg til kollektivets rutiner og forventninger.
- e. Gi ungdommene opplæring i bruk av sentrale metoder/verktøy og tilpasse disse til ungdommens fungering og forståelse.
- f. Motta veiledning fra psykolog, og gi voksne opplæring i forhold til spesifikk problematikk. Innhente eventuelt bistand fra eksterne instanser.
- g. Intensivere kontakten og drøftelsene med barneverntjenesten og bufetat.

2.3.3.13 Anvendelse av tiltaksplan og handlingsplan i det daglige arbeidet

Stiftelsen Måløykollektivene har handlingsplanen som et sentralt verktøy for planlegging, gjennomføring og evaluering av ungdommens behandlingsforløp. Handlingsplanen er et dokument som skal beskrive ungdommen ut fra dagens situasjon, bakgrunn for plassering og ønsket utvikling for de neste tre måneder. Grunnlag for utarbeidelse av handlingsplanen er barnevernets tiltaksplan, EuroADAD- intervju, fylkesnemndas vedtak, tidligere rapporter, inntakssamtaler med foreldre/foresatte, samt kartlegging og observasjoner av ungdommen. Tiltaksplanen er et viktig grunnlag for utforming av handlingsplan, da det er viktig at gjeldende handlingsplan er forenlig med målene og utviklingsønskene som er satt av barnevernet. Brukermedvirkning står sentralt i arbeidet med handlingsplan. Ved å involvere ungdommen selv og foreldre/foresatte i utarbeidelsen, vil man sikre at planen har legitimitet hos disse. Det er ungdomsvarlig som skriver planen, og som gjennomgår denne med alle involverte parter.

Den første handlingsplanen skrives innenfor de seks første ukene fra ungdommen plasseres. Påfølgende handlingsplaner evalueres kontinuerlig og senest hver tredje måned. I disse tre månedene brukes handlingsplanen aktivt i ungdommens behandling. Fokusområdene som evalueres i handlingsplanen er: fysisk helse og aktivitet, psykisk helse, skole, arbeidstrening og opplæring, familie, nettverk, rus og kriminalitet, atferd og identitet, og selvstendighetstrening. Fokusområdene er de samme i Utviklingsstigen og EuroADAD. På

bakgrunn av disse fokusområdene settes det opp aktuelle og reelle mål for ungdommen. Hovedmålene i handlingsplanen skal kunne oppnås innenfor de første tre måneder av plasseringstiden. Delmålene skal kunne oppnås innen noen uker. Tiltakene skal beskrive hva ungdommen må gjøre for å nå delmålene. De gjeldene målene evalueres og det tilrettelegges for å få gjennomført ønsket progresjon i takt med at ungdommens handlingsplan evalueres kontinuerlig gjennom individuelle samtaler mellom ungdom og voksne på kollektivet, og ukentlig kontakt med foreldre/foresatte og barneverntjeneste.

Handlingsplanen og tiltaksplanen tas med på ansvarsgruppemøter hvor foreldre/foresatte, Bufetat enhet for inntak eller Oslo kommune, Bfe og barneverntjeneste er til stede. Barnevernet og Bufetat enhet for inntak/Oslo kommune, Bfe får tilsendt eksemplarer av de ferdig utarbeidede handlingsplanene. Handlingsplan skal godkjennes og signeres av alle involverte parter.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for handlingsplan.

Prosedyre for evaluering av handlingsplan.

2.3.3.14 Hovedkontaktarbeid (tiltaksansvarlig)

Kollektivet benytter betegnelsen tiltaksansvarlig, og hver ungdom har minimum en tiltaksansvarlig, noen ganger to etter behov. Da går disse i motsatt turnus av hverandre. Alle tiltaksansvarlige har stedfortreder.

Det er tiltaksansvarlig som har et hovedansvar for ungdommen. Tiltaksansvarlig skal sikre at handlingsplaner og rapporter ferdigstilles og evalueres innen frister, delta på ansvarsgruppemøter og holde kontakten med foreldre/foresatte, barneverntjeneste og Bufetat enhet for inntak/Oslo kommune, Bfe. I tillegg skal tiltaksansvarlig sørge for at ungdommens utvikling jevnlig tas opp til vurdering på behandlingsmøter. Ut over dette har tiltaksansvarlig en del praktiske oppgaver knyttet til rollen.

2.3.3.15 Hybel som tiltak

Stiftelsen Måløykollektivene kan på forespørsel fra barneverntjenesten tilby ulike hybeltiltak. Stiftelsen Måløykollektivene har egne godkjente treningshybler knyttet til kollektivene.

3- roms leilighet på kulen i Deknepollen, kan benyttes som botreningstiltak.

Ved økt behov for hybler vil det i hvert tilfelle søkes særskilt godkjenning med vedlagt el- og brann-rapport.

En forutsetning for hybel som tiltak er at ungdommen har kommet godt i gang med arbeidet med seg selv mot en rusfri tilværelse. Det forventes at ungdommen har motivasjon for å leve et rusfritt liv, og har tatt et standpunkt mot rusmidler. Hybel som tiltak er et naturlig ledd videre fra et opphold i kollektiv. Stiftelsen Måløykollektivenes hybeloppfølging er en videreføring av behandlingen. Fokus vil i denne sammenheng være selvstendighetstrening. Ungdommen har fremdeles tilhørighet til kollektivet, og er deltakende på aktiviteter, samlinger og ferieturer. Ungdommen arbeider videre med fokusområder i henhold til Utviklingsstigen og målarbeid.

- **Treningshybel:** ungdommen har som del av kollektivbehandling selvstendighetstrening i hybel. Det er kollektivet som følger opp tiltaket.
- **Hybel med forsterkning/hybelfamilie:** Det bor en voksen/familie i samme hus som hybelen ligger i. Tett oppfølging etter behov. Følges opp av konsulenter.
- **Hybel med oppfølging:** Ungdommen får oppfølging på hybelen av miljøpersonale. Besøk og samtaler en eller flere ganger pr. uke. Her lages det en individuell avtale for hver enkelt ungdom.

Innhold i tiltakene:

Hybeloppfølging omfatter:	Innholdet i oppfølgingene:
<ul style="list-style-type: none"> - Deltakelse på samlinger, familiehelger og faste månedlige helger på kollektivet - Tilbud om psykolog eller annen form for terapi - Tilrettelagte individuelle tiltak utenfor hybelen/kollektivet - Utviklingsstigen/handlingsplan - Mulighet for å være på kollektivet i kortere perioder ved behov - Tilpasset oppfølging - Tilgjengelighet - Tilrettelegge for besøk hos foreldre/foresatte - Livsopphold 	<ul style="list-style-type: none"> - Oppfølging av skole/arbeid - Målarbeid; råd, veiledning og evaluering - Stimulere ungdommen til å opprettholde jobbingen med seg selv og leve et rusfritt liv - Hjelp ungdommen til å finne aktuelle strategier, mål og rasjonelle løsninger når ungdommen opplever motgang i hverdagen - Nettverksarbeid - Økonomisk hjelp og rådgiving - Gjennomgang av ukeplan - Hjelp til å finne/benytt offentlige tjenester som er aktuelt for ungdommen - Forsterke positive opplevelser, og bidra til at ungdommen opplever mestring i hverdagen

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for utflytting av ungdom på treningshybel med oppfølging.

Prosedyre for oppfølging av ungdom på hybel.

2.3.4 Inntak, kartlegging, utredning og utskriving

Henvendelser om inntak til Stiftelsen Måløykollektivenes kollektiv rettes til administrasjonen i Vest. Ved spørsmål om inntak tar Bufetat enhet for inntak eller Oslo kommune, Bfe, kontakt for å forespørre om plass og drøfte aktuell søknad fra barneverntjenesten. Dersom det blir vurdert å være en ungdom som kan passe i et av kollektivene, blir skriftlig søknad med dokumentasjon fra barnevernssaken oversendt administrasjonen fra Bufetat/Bfe. Det blir gjennomført møter med Bufetat enhet for inntak, Oslo kommune Bfe, barneverntjeneste, foresatte og eventuelt ungdommen der dette er hensiktsmessig i forkant av inntak.

Barneverntjenesten/fylkesnemnda skal fatte vedtak og utarbeide tiltaksplan som sendes til kollektivet før inntaket. Bufetat enhet for inntak/Oslo kommune Bfe skal utarbeide topartsavtale som sendes administrasjonen for underskrift.

Informasjon i forkant av plasseringen blir i hovedsak gitt av ungdommens barneverntjeneste. I noen saker får ungdom og/eller foresatte informasjon i form av et møte i forbindelse med innsøkningsprosessen. Noen foresatte tar også kontakt pr. telefon/e-post for utdypende informasjon. Stiftelsen Måløykollektivene har egen hjemmeside der ungdommen og foreldre/foresatte finner nyttig informasjon. Det er mulig å komme på besøk til kollektivet, både for ungdommen selv, saksbehandler og familie, for å få informasjon og se stedet.

Stiftelsen Måløykollektivene ønsker å legge til rette for at ungdommen og omsorgspersonene får mest mulig informasjon om kollektivet i forkant av plasseringen. Der det er hensiktsmessig reiser vi gjerne på besøk i forkant av plassering, eller møter kan gjennomføres digitalt.

Det er utarbeidet et infoskriv for hvert kollektiv om hvilket behandlingstilbud som gis, hvordan strukturen i hverdagen er, muligheter for aktivitet og bilder fra selve kollektivet.

Stiftelsen Måløykollektivene har i inntaksprosessen et stort fokus på å gi den ungdommen som er søkt inn et tilpasset tilbud utfra beskrevet problematikk. Måløykollektivene jobber gruppeterapeutisk som en del av metodegrunnlaget, og sammensetningen av ungdomsgruppen vil kunne påvirke kvaliteten av behandlingstilbudet. Måløykollektivene er opptatt av å minske negativ smitteeffekt mellom ungdommer og styrke positiv påvirkning. Ungdommen som er søkt inn vil individuelt bli vurdert ut fra egen problematikk, opp mot fungeringen til ungdomsgruppene i hvert kollektiv. Dette betyr at en søknad kan aksepteres til et kollektiv, men ikke til et annet. Det vil også kunne bety at et avslag i en periode kunne gitt et positivt svar i en annen periode. For å sikre forsvarlighet anser Stiftelsen Måløykollektivene det som avgjørende å bruke vår inntaksmyndighet.

2.3.4.1 Inntak til kollektivene

Ungdommer som plasseres i Stiftelsen Måløykollektivene er i en sårbar situasjon der de som regel plasseres mot sin vilje. Noen ungdommer har fått plasseringsvedtak gjennom fylkesnemnda, andre har samtykket, og noen er plassert etter § 4-25 i påvente av nemndsak. Felles for de alle er at de i situasjonene trenger å bli møtt på en trygg, omsorgsfull og forutsigbar måte. Dette for å dempe stressreaksjoner, som er en naturlig reaksjon på bli plassert på et ukjent sted, gjerne mot deres egen vilje.

Ansatte har kompetanse og opplæring i hvordan en møter ungdommene i en krise, der traumebevisst omsorg er sentralt. Ansatte får opplæring og veiledning på å ivareta barn i krise, mestre stresshåndtering og bruke observering av ungdommens fungering/behov. Dette for å ivareta medvirkning og samarbeid.

Barneverntjenesten er de som kjenner ungdommen best og har et ansvar for at ungdommen får et tiltak som er tilpasset deres behov. I enkelte tilfeller ønsker barneverntjenesten og Bufetat inntak å plassere ungdommen akutt i våre kollektiv i påvente av nemndsak. Godkjenning for målgruppen § 4-25 er avgrenset til inntak etter § 4-25 der det foreligger plan for opphold etter § 4-24.

§ 4-25-plasseringen er i påvente av behandling av sak i fylkesnemnda hvor en av Stiftelsenens region vest sine avdelinger er valgt som tiltakssted.

Godkjenningsmyndigheten forutsetter at ungdommen kommer fra et annet tiltak. Målgruppen omfatter derfor ikke rene akutttopphold/direkte akuttinntak ved institusjonen sine avdelinger. Ungdommen skal før inntak ved Stiftelsen Måløykollektivene region vest ha fått ordinær akuttoppfølging annet sted (inntil 6 uker) og være ferdig utredet for og tildelt plass i en avdeling ved Stiftelsen Måløykollektivene region vest utfra annen paragraf som de er godkjent for. Inntaksarbeidet skal følge struktur og rutiner for standardisert forløp.

§ 4-25

Ved § 4-25-plassering vil personalgruppen som skal ta imot ungdommen gjennomgå nøye planlegging og risikovurdering ut fra tilgjengelig informasjon om ungdommen. Dette for å kunne ivareta ungdommens fysiske og psykiske helse i en vanskelig situasjon, sikre trygghet og forutsigbarhet, og møte ungdommen med forståelse i en krevende situasjon. Det vil bli tilrettelagt for legetilsyn i løpet av inntaksdøgnet. Det vil i samarbeid med helsetjenesten og barneverntjenesten bli vurdert hvilket tiltak som er nødvendig for å sikre god ivaretagelse av ungdommen. Dersom det er nødvendig med avrusning, eller at ungdommen viser tegn på alvorlige psykiske vansker, skal det tilrettelegges for, med veiledning fra helsepersonell.

Om det ikke vil være mulig for kollektivet å ha direkte kontakt med ungdommen før inntak, vil vi gjøre vårt beste for at ungdommen er godt informert gjennom saksbehandler i barneverntjenesten.

Ungdommen vil bli møtt av to ansatte som vil dele på ansvaret for å følge opp ungdommen under inntak og den første tiden inne på kollektivet. Ungdommen vil kunne få tilbud om tilrettelagt tiltak utenfor huset sammen med de to voksne for å få en gradvis overgang til innflytting til kollektivet. Her kan ungdommen bli kjent med de voksne og eventuelt få treffe ungdommer han/hun skal bo sammen med. Det vil bli utarbeidet en egen ukeplan med tema og gjøremål for hver dag. Denne planen vil være tilpasset forutsetningene til ungdommen, og planen vil bli evaluert fortløpende. Kollektivet vurderer at ungdom i krise er i behov av å få konkret informasjon tilpasset modenheten. Erfaringsmessig gjentas denne informasjonen, da ungdommer i krise i varierende grad er i stand til å ta inn informasjon. Like viktig i en slik situasjon er å lytte til ungdommens formidlede behov for å kunne imøtekomme ønsker innenfor formålet med plasseringen, samt holde barneverntjenesten oppdatert.

Den første tiden vil hovedfokuset være stabilisering og god ivaretagelsen gjennom omsorg, forståelse og forutsigbarhet. Når ungdommen er klar, vil en forsøke å tilrettelegge for mer strukturerte hverdager med behandlingsretter arbeid. Dette inkluderer opplæringstilbud og aktiviteter som fremmer relasjonsbygging og samarbeid med ungdommen. Det blir blant annet jobbet med å innarbeide forståelse for hvilke rammer ungdommen skal forholde seg til på kollektivet, samt avklare gjensidige forventninger.

Kollektivet ønsker også å tilrettelegge for et godt samarbeid med ungdommens foresatte eller andre viktige voksne i ungdommens liv, samt prososiale vennskap med jevnaldrende. I samarbeid med barneverntjeneste og foresatte vil en forsøke å etablere en oversikt så raskt som mulig og legge til rette for kontakt og samvær ut fra ungdommens beste.

Ved nemndsbehandling vil ungdommen bli fulgt av en til to ansatte ungdommen har blitt kjent med, og som vil være sammen med ungdommen til nemndsaken er avsluttet, for så å følge tilbake til kollektivet i påvente av nemndslutning.

§§ 4-24, 4-26

Ved inntak av ungdom som har fått vedtak, eller der ungdommen i samarbeid med barneverntjenesten har samtykket til plassering, har vi erfaringsmessig mer informasjon og tid til å planlegge inntaket.

Kollektivet ønsker å kunne treffe ungdommen før plassering og forsøker i samarbeid med barneverntjenesten å få til et slikt møte. Dette for å kunne gi informasjon og kunne svare ungdommen på det han/hun ønsker å vite om oss.

Barneverntjenesten er ansvarlig for å iverksette plasseringen. Der det blir vurdert som hensiktsmessig ønsker kollektivene å delta på reisen til kollektivet sammen med barneverntjenesten når plasseringsvedtaket skal iverksettes. Om dette ikke er hensiktsmessig møter vi ungdommen og barneverntjenesten utenfor kollektivet og viser vei fram til kollektivet.

Ved alle inntak blir det utarbeidet en ukeplan individuelt tilpasset ungdommen, der fokuset er på å gi nødvendig informasjon, gjøremål og bli kjent med ungdommen og avklare forventningene. Planen evalueres fortløpende. Ungdommen vil også her få tilbud om tilrettelagt tiltak utenfor huset sammen med de to voksne for å få en gradvis overgang til innflytting til kollektivet.

Ved inntak av ungdommer er det utarbeidet egne rutiner for den første tiden på kollektivet. Dette for å sikre at ungdommen får nødvendig informasjon og en innføring i behandlingstilbudet ved kollektivet. Samtidig vektlegges ivaretagelse, bli kjent med ungdommen, avklare forventninger, starte relasjonsbygging, og et videre samarbeid om utviklingsmål. Tilnærmingen vil i utgangspunktet være svært lik som ved plassering etter § 4-25. Erfaringsmessig opplever at de fleste av ungdommene som kommer til oss er i en krise der de er i behov av å bli møtt med omsorg, forståelse og forutsigbarhet.

Enkelte ungdommer plasseres direkte fra hjemmet, fra andre institusjoner/akuttinstitusjoner, og noen kommer direkte fra en rømning. Ved behov blir det tilrettelagt for legetilsyn, dette blir vurdert i samarbeid med ungdommen og barneverntjenesten utfra situasjonen ungdommen befinner seg i.

Den første tiden vil hovedfokuset være stabilisering og god ivaretagelsen gjennom omsorg, forståelse og forutsigbarhet. Når ungdommen er klar, vil en forsøke å tilrettelegge for mer strukturerte hverdager med behandlingsretter arbeid. Dette inkluderer opplæringstilbud og aktiviteter som fremmer relasjonsbygging og samarbeid med ungdommen. Det blir blant annet jobbet med å innarbeide forståelse for hvilke rammer ungdommen skal forholde seg til på kollektivet, samt avklare gjensidige forventninger.

For denne målgruppen kan forventningen og struktur, regler og grenser være utfordrende, da flere har unndratt seg omsorg, eller levd under manglende struktur og grensesetting fra barndommen av. Det er avgjørende for å skape positive miljøer på kollektivet at nye ungdommer blir kjent med hvilke normer og regler som gjelder, samtidig som det gis en grundig forklaring på hvorfor det er nødvendig for å få et fungerende felleskap. Videre vil en motivere og jobbe for at ungdommen aktiv tar del i sin egen hverdag og jobber målrettet med sine utfordringer. Våre behandlingsmetoder vil gradvis bli introdusert for ungdommen ut fra hvor de er i Utviklingsstigen.

2.3.4.2 Kartlegging, utredning og planlegging av behandlingsforløp

Informasjonen og kunnskapen om ungdommen kan variere ved plassering på bakgrunn av hvilke kartlegginger og utredninger som er foretatt tidligere. Stiftelsen Måløykollektivene vektlegger å få samlet tilgjengelig informasjon og gjennomføre egne kartlegginger⁴².

Gjennom kartlegginger, observasjoner, gjennomgang av tidligere dokumentasjon og ungdommenes framstilling av egen historie dannes det et godt grunnlag for miljøarbeid og utarbeidelse av individuelle handlingsplaner⁴³. Kartlegging av ungdommens ressurser på ulike områder vil være viktig for å danne et bilde av hva ungdommen mestrer. Resultat vil underveis bli drøftet med barneverntjeneste og innsøkende instans som grunnlag for videre behandlingsforløp.

I tillegg til de fastsatte ansvarsgruppemøtene og evalueringsmøtene, forsøker kollektivene å ha ukentlig dialog med barneverntjenesten, for å kunne gi oppdatering på ungdommens utvikling. Kollektivene ønsker jevnlig kontakt med innsøkende instans, og kommunikasjonsformen avtales med hver enkelt saksbehandler da vi opplever ulike ønsker.

Ved akutte og alvorlige hendelser varsler kollektivet både barneverntjenesten og innsøkende instans så fort som mulig.

Der det er behov for utfyllende eller korrigerende utredninger legges det til rette for dette i samarbeid med foreldre/foresatte og barneverntjenesten.

Planlegging av behandlingsforløp finner sted i nært samarbeid med Bufetat enhet for inntak/Oslo kommune Bfe, barneverntjenesten, ungdommen og foreldre/foresatte. Stiftelsen Måløykollektivene kan på forespørsel fra barneverntjenesten tilby en tiltakskjede bestående av treningshybler og oppfølging i hjemmet eller egen bolig. Skal ungdommen ha oppfølging av andre etter endt behandling i Stiftelsen Måløykollektivene, vil man samarbeide for en god og forsvarlig overføring.

2.3.4.3 Kartlegging

Kartlegging betegner ikke en spesiell metode, men en prosess som har til hensikt å komme fram til mer og/eller bedre kunnskap om ungdommens ressurser, kompetanse eller forutsetninger på et eller flere områder. Dette er relatert til definerte indikatorer. Kartlegging som prosess består av ulike metoder.

Stiftelsen Måløykollektivene har et systemperspektiv⁴⁴ i forståelsen av ungdommenes problematikk, og fokuserer derfor på bånd og samspill mellom de ulike arenaene den unge ferdes i/på. Dialog og kontakt mellom de som befinner seg i den unges nærmiljø anses som grunnleggende for ungdommens utvikling.

---

⁴² Se punkt 2.3.4.3 Kartlegging

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Se punkt 2.3.2 Kunnskapsgrunnlag og fagutvikling (teoretisk perspektiv)

I kartleggingsarbeidet vektlegger man å innhente informasjon og kunnskap om ungdommen fra foreldre/foresatte (tolk benyttes der det er nødvendig). Utover dette innhenter vi opplysninger fra barneverntjenesten og eventuelle rapporter de innehar.⁴⁵

Det å skape en relasjon vil si sammen å finne mål som en kan arbeide mot, og sammen skape en motkraft til problemene og det som er vanskelig. Gjennom at ungdommen tar stilling og aktivt starter endringsprosesser, gjør ungdommen til en aktør i eget liv. Denne bevisstgjøringen er en viktig del av kartleggingsarbeidet.

Stiftelsen Måløykollektivene bruker ulike kartleggingsmetoder i arbeidet med den enkelte ungdom. Disse er EuroADAD, observasjon, nettverkskart, tankekart, tidslinje, triggerkartlegging og konsekvenskartlegging. Disse metodene og verktøyene har stort fokus i trinn 1⁴⁶ (Utviklingsstigen), men brukes også aktivt videre i behandlingen. Selvoppfatning og selvbilde er foranderlig, noe som medfører at beskrivelser og fortellinger også endrer seg over tid.

EuroADAD⁴⁷

Stiftelsen Måløykollektivene har siden 2004 gjennomført EuroADAD-intervju med alle ungdommene som blir plassert for langtidsbehandling.

Intervjuet gjennomføres av sertifiserte EuroADAD ansatt sammen med en fra miljøpersonalet (tiltaksansvarlig).

EuroADAD er konstruert ut fra en faglig erkjennelse av at rusproblemer ofte er ett element i et omfattende problemkompleks, og at det er nødvendig både å kartlegge og arbeide med ulike elementer i problembildet for å gi hensiktsmessige intervensjoner. EuroADAD omfatter både indirekte og direkte risikofaktorer.

Gjennomføringen av et EuroADAD-intervju tar pluss/minus 2 timer, og har som formål å gi en sammensatt beskrivelse av ungdommens situasjon. I inntaksintervjuet innhentes informasjonen i forskjellige tidsvindu: Tidligere i livet, det siste året og den siste måneden. De forskjellige tidsvindue er et redskap for å sortere ungdommens personlige tidslinje. Samtidig gir de en forståelse av utviklingen i et historisk perspektiv, der tidligere hendelser og nåværende status gir innblikk i hvilken grad og hvor lenge ulike problemer har vært aktuelle. Selv om intervjumalen er delt opp i sju atskilte områder, understrekes det at EuroADAD-intervjuet skal gi et sammensatt bilde av ungdommens livssituasjon. Stiftelsen Måløykollektivene mener det er viktig å se hele intervjuet som en helhet og vektlegge dynamikken mellom de forskjellige områdene i forståelsen og tolkningen.

Intervjumalen har en streng struktur med få åpne spørsmål. I den europeiske versjonen har man valgt å kalle verktøyet en dialog eller samtale med ungdom, for å understreke at det ikke bare skal være en utspørring av ungdommen. Den strenge strukturen kan for ungdommer med kompliserte historier være til hjelp i formidling av opplevelser, men på den andre siden også skape begrensinger i hvilke historier som blir fortalt.

Strukturen og oppbyggingen av intervjumalen er problemfokuset, der ungdommens ressurser stort sett kommer implisitt fram gjennom fravær av problemer. Det eneste stedet

---

⁴⁵ Se punkt 2.3.3.13 Metoder (handlingsplan) og punkt 2.3.4.4 (utskrivning)

⁴⁶ Se punkt 2.3.3.3 Metoder (Utviklingsstigen)

⁴⁷ EuroADAD er ungdomsvarianten av Addiction Severity Index (ASI) som ble brukt i kost/nytte studien som er gjengitt i SIRUS-rapport nr. 4, 2003 (Melberg, 2003).

ungdommens ressurser kan komme eksplisitt i fokus er det åpne spørsmålet under hvert område der ungdommen kan formidle viktige hendelser (positivt eller negativt) eller informasjon det ikke blir spurt om i intervjumalen. Denne problemfokuserende konteksten vil selvsagt være med på å forme hvilke historier ungdommen forteller om sine liv. I tilbakemeldingsskjemaet skal intervjuer trekke fram både ressurser og problemer ungdommen har formidlet under hvert område. Siden intervjumalen er problemfokuserende forutsetter det at intervjuer retter et direkte fokus på ressurser for å få fram historier om opplevd mestring og ressurser.

Gjennom intervjuet skal ungdommen utforme en profil over opplevde problemer og en profil av vurdering av egne hjelpebehov innenfor hvert område ut fra en fire-delt skala. Ut fra dette skal intervjuerne lage en alvorlighetsvurdering i form av en profil. Intervjuernes og ungdommenes profiler trenger ikke å samsvare, men kan være et utgangspunkt for diskusjon ved tilbakemeldingssamtalen. Intervjumalen ivaretar ungdommens aktive rolle gjennom intervjuets målsetning som er å få fram ungdommens opplevde erfaringer. Intervjumalen gir gjennom profilene ungdommene mulighet til å posisjonere seg i forhold til den behandlingen de er plassert for.

Ut fra intervjuet utformer tiltakssansvarlig et tilbakemeldingsskjema. Når skjemaet er utarbeidet gjennomføres det en tilbakemeldingssamtale med ungdommene, der ungdommen får innsyn i den informasjonen og de vurderingene som er trukket ut av intervjuet. Denne samtalen gir ungdommene mulighet til å korrigere informasjonen og komme med eventuell tilleggsinformasjon. EuroADAD-intervjuet omfatter de samme fokusområdene som handlingsplanen. Tilbakemeldingsskjemaet er et redskap for å føre informasjonen fra intervjuet over i handlingsplanen. Handlingsplanen skal gjengi ungdommens opplevde hjelpebehov og hva de opplever som viktig i behandlingen. Dette anser Stiftelsen Måløykollektivene som et viktig punkt for å ivareta brukermedvirkning.

Etter et år gjennomføres det et oppfølgingsintervju som har den samme strukturen som inntaksintervjuet, men kun spørsmål om hendelser og opplevelser fra det siste året. Oppfølgingsintervjuet måler endringer, og er et utgangspunkt for evaluering og utarbeidelse av ny handlingsplan. Etter oppfølgingsintervjuet utarbeides på lik linje med inntaksintervjuet et tilbakemeldingsskjema og det gjennomføres en tilbakemeldingssamtale. Fokuset i tilbakemeldingssamtalen er å synliggjøre ovenfor ungdommene de endringene som har skjedd og hvilke utfordringer de står ovenfor.

2.3.4.4 Utskrivning

Stiftelsen Måløykollektivene vektlegger at ungdommenes utskrivning skal være planlagte, avtalte og gradvise. Måløykollektivene er opptatt av at en så tidlig som mulig i behandlingsforløpet avklarer hva som vil være tilbudet etter avsluttet opphold hos oss. Forløpet vil være forskjellig ut ifra hvor ungdommen er i sin behandling, hva han/hun utskrives fra og hva ungdommen utskrives til. Utskrivningene er planlagt i samarbeid med Bufetat enhet for inntak/Oslo kommune Bfe, barneverntjeneste og eventuelle andre involverte. Måløykollektivene ønsker å sikre en god, trygg og forutsigbar overgang til enten hjemflytting, andre tiltak, ettervern, eller selvstendig bo tilværelse når oppholdet blir avsluttet. Ungdommer i en overgangsfase vil være i en sårbar situasjon. Til mer forutsigbar og planlagt overgangen er, til mindre belastende vil det oppleves for ungdommen.

2.3.4.5 Evaluering av det faglige arbeidet

Det blir holdt jevnliges ansvarsgruppemøter mellom barneverntjeneste, Bufetat enhet for inntak/Oslo kommune Bfe og Stiftelsen Måløykollektivene. Dette er møter som ungdommen, og eventuelle familiemedlemmer er med på. Disse ansvarsgruppemøtene blir avholdt for å evaluere behandlingen, og legge eventuelle nye planer framover. Det er barneverntjenesten som innkaller til og skriver referat. Stiftelsen Måløykollektivene ser det som ønskelig at møtene avholdes på det kollektivet ungdommene bor på. Dette er først og fremst for at de hjelpeinstansene som er knyttet til ungdommen skal få en mulighet til å treffe ungdommen i sitt behandlingsmiljø, noe Stiftelsen Måløykollektivene ser er en viktig trykghetsfaktor for ungdommen.

Når ungdommen avslutter oppholdet på kollektivet blir sluttevaluering av handlingsplan og vurderinger rundt ungdommens behandlingsforløp samlet i en sluttrapport. Denne rapporten tar for seg de samme fokusområdene som er med på å utforme handlingsplanen. Sluttrapporten skal skildre ungdommens utvikling og synliggjøre kollektivets tanker om hva som er viktig for ungdommen videre. Sluttrapport sendes til barneverntjeneste og Bufetat enhet for inntak/Oslo kommune Bfe, samt resultatmåling sendes NIT.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for faste rutiner ved inntak på langtidskollektiv.

Prosedyre for oppbevaring av private eiendeler og økonomiske midler.

Prosedyre for tilbakeføring til hjemmet/foresatte.

Prosedyre for overføring til annet tiltak.

Prosedyre for etablering i egen bolig.

2.3.5 Oppfølging av skole og opplæring

Ungdommene i Stiftelsen Måløykollektivene har behov for pedagogisk tilrettelegging som følge av store belastninger i livet⁴⁸. I tillegg kan rus- og atferdsproblematikken ha bidratt til at ungdommen i lengre perioder har hatt stort fravær fra skolen. Stiftelsen Måløykollektivene innhenter derfor tidligere skolepapirer og tilrettelegger for at ungdommene gjennomfører en pedagogisk kartlegging. Ungdommens kognitive evner og ferdigheter varierer i forhold til å kunne mestre et skoletilbud. Informasjonsinnhenting og den pedagogiske kartleggingen skal sikre et godt individuelt skoletilbud.

Variasjon i ungdomsgruppas skoleerfaringer og ferdigheter gjør at vi har to ulike tilnæringsmåter å møte elevene med. Noen ungdommer trenger tilrettelegging og spesialundervisning, med individuelle vurderinger og behov, og med variasjon i omfang og varighet. Andre ungdommer kan beskrives som «underyttere» som gjennom støtteundervisning raskere vil kunne tette kunnskapshullene⁴⁹.

Skolens sentrale funksjon i ungdomstiden og i tilpasning til voksenlivet gjør at Stiftelsen Måløykollektivene har stor oppmerksomhet rundt ungdommens skolegang. Dette er viktig med tanke på muligheten for å erverve seg kompetanse for videre utdanning og arbeid. Stiftelsen Måløykollektivene ser også på hvordan skolearenaen kan være et område for å trene på å etablere relasjoner i prososiale jevnaldersmiljø. Stiftelsen Måløykollektivene erfaring tilsier at det å ha tilhørighet og være deltaker i en skolesituasjon, er en del av det

⁴⁸ Höjer, Ingrid (2013) *Young people in public care: Pathways to education in Europe (YIPPEE)*.

⁴⁹ Ogden, Terje (2014) *Forhold som hemmer og fremmer barnevernsbarnas skolegang*.

identitetsskapende arbeid hos den enkelte. Imidlertid har mange av ungdommene nederlagshistorier knyttet til skolegang, både når det gjelder det sosiale og det faglige. Stiftelsen Måløykollektivene ser det derfor som avgjørende å bruke riktige tiltak og nok tid for å imøtekomme ungdommens behov. Det er ønskelig å gi den enkelte adekvate utfordringer knyttet til sin skolesituasjon, med progresjon i utfordringene. Stiftelsen Måløykollektivenes metoder og virkemidler som brukes er elevgruppe i tilrettelagt dagtilbud, støtteundervisning og overføring til eksternt skole/bedrift. Parallelt arbeides det med å gi ungdommene arbeidserfaringer i form av for eksempel praksisplass i ulike bedrifter, slik at de kan finne motivasjon og ta valg om utdanningsforløp. Målsettinger er at ungdommene skal oppleve mestring og ha engasjement i skolearbeidet.

2.3.5.1 Melderutiner

Ved inntak av nye ungdommer, blir ungdommene innmeldt og registrert som elever i Vestland fylkeskommune. Fylkeskommunen har ansvar for å være i dialog med ungdommens hjemfylke.

2.3.5.2 Skoleansvarlig

Hvert enkelt kollektiv har egne skoleansvarlige. De skoleansvarlige skal sikre at kollektivet har et godt samarbeid med de skolene ungdommene går på. En annen sentral funksjon til skoleansvarlig er å sikre at Stiftelsen Måløykollektivenes prosedyre for ivaretagelse av ungdommens skolegang blir fulgt og jevnlig evaluert. I det daglige arbeidet kommer dette til uttrykk i å sørge for at kollektivet hjelper den enkelte ungdom med å holde engasjementet og strukturen i sitt skolearbeid, samt at de voksne skal stille klare forventninger til den enkeltes skoleprestasjoner og progresjon.

2.3.5.3 Elevgruppe i tilrettelagt dagtilbud

Tilrettelagt dagtilbud er den daglige pedagogiske opplæringen for ungdommene den første tiden i behandlingsforløpet.

Tilrettelagt dagtilbud tjener flere formål. Det første er å gi praktisk opplæring i innhold til den enkeltes individuelle opplæringsplan (IOP). Tilrettelagt dagtilbud er delt i «innelag» og «utelag». I tillegg er fysisk aktivitet fast innslag. Innelaget står for driften av husholdningen, både når det gjelder renhold, vedlikehold og kjøkkenarbeid. Utelaget står for vedlikehold av bygninger, biler, utstyr og hagearbeid. Fokus i arbeidet er å forberede ungdommen til videre skolegang. Flere av de ungdommene som plasseres i Stiftelsen Måløykollektivene har behov for opplæring i elementære ferdigheter, både sosiale, praktiske og strukturelle. På skolearenaen er det viktig å kunne forholde seg til faste rutiner og ta imot instruksjoner og beskjeder fra voksne. I tillegg trenes utholdenhet og konsentrasjon som et ledd i den skoleforberedende delen.

Det andre formålet med tilrettelagt dagtilbud er å være en arena for det behandlingsrettede arbeidet. Ungdommen får gjøre seg kjent med og bruke verktøyene Stiftelsen Måløykollektivene bruker i kartleggingsarbeidet⁵⁰. Videre får ungdommene informasjon og opplæring i Stiftelsen Måløykollektivenes metoder, og hvordan de kan nyttiggjøre seg disse i

---

⁵⁰ Se punkt 2.3.4.3 Kartlegging

sin egen behandlingsprosess. Egenskapene og de tilknyttede ferdighetene blir integrert i ungdommenes arbeid med egen historie⁵¹ og målarbeid⁵².

Tilrettelagt dagtilbud består også av egne prosjektdager hvor prosjektene blir tilpasset behovet til ungdomsgruppa, samfunnsorientering, årstidene, høytider og merkedager.

Både opplevelsene det gir å gjøre praktisk arbeid sammen og den tette voksenkontakten i det behandlingsrettede arbeidet, er sentralt i relasjonsbyggingen mellom voksne og ungdom. Tilrettelagt dagtilbud gir tid, rom og fleksibilitet til å skape gode samtaler, gi opplevelser og tilby nye erfaringer. Samtidig ansvarliggjøres ungdommene overfor fellesskapet gjennom de praktiske oppgavene.

For å skape en ramme rundt tilrettelagt dagtilbud gjennomføres det en samling⁵³ ved tilrettelagt dagtilbud start og en ved slutt. Disse samlingene har fokus på å lære ungdommene å planlegge, strukturere, dele erfaringer og gi hverandre råd og tilbakemeldinger.

2.3.5.4 Organisering av skoletilbudet

Det er fylkeskommunen som plikter å sørge for grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring i institusjoner etter barnevernloven, jfr. Opplæringslova § 13-2.

På våre kollektiv i Vestland fylkeskommune gis et skoletilbud gjennom Kinn kommune, der skoleavdelingen ved Måløykollektivet er underlagt Vågsøy ungdomsskole. Elever i grunnskolepliktig alder får tilbud om grunnskoleopplæring 30 timer pr. uke gitt på Måløykollektivet. Fag- og timefordelingen er i henhold til Kunnskapsløftet.

Mange av våre elever har opplevd svært lite mestring i sin tidligere skolegang, og har i regelen oftest store faglige hull som gjør det vanskelig å følge ordinær undervisning i offentlig skole, i tillegg til sosiale utfordringer som kommer som resultat av å ha vært i rusmiljø.

Rus påvirker mellom annet læringsevne, relasjonskompetansen og adferd, og de første månedene etter institusjonsplassering er våre ungdommer i svært liten grad i stand til å fungere i en større gruppe som eksempelvis en skoleklasse, både med tanke på faglige, sosiale og atferdsmessige utfordringer.

Ungdommene oppleves også sjelden å være aldersadekvate med tanke på kompetanse, og for å kunne møte den enkelte elevs behov går alle våre ungdommer gjennom en pedagogisk kartlegging før skolestart. Vi benytter oss av programmet Kartleggeren for å kartlegge kompetanse i fagene Norsk, Engelsk og Matematikk. I Matematikk brukes i tillegg Myhres kartleggingsprøve. I Norsk benyttes i tillegg Carlstens lesetest og Språk 6-16, og ved eventuell mistanke om særskilte vansker med lesing/ skriving vil PPT bli kontaktet for videre utredning.

Det pedagogiske tilbudet blir individuelt tilrettelagt den enkelte elev på bakgrunn av denne kartleggingen. Vår erfaring er at elevene har størst utvikling når de får kompetanseadekvat undervisning, fremfor aldersadekvat undervisning. Ungdommer som ved plassering er aldersadekvate grunnskoleelever vil få tilbud om å fullføre grunnskolen ved skoleavdelingen på Måløykollektivet, og vil da få vitnemål fra Vågsøy ungdomsskole.

---

⁵¹ Se punkt 2.3.3.6 Metoder (arbeid med den enkeltes historie)

⁵² Se punkt 2.3.3.7 Metoder (målarbeid)

⁵³ Se punkt 2.3.3.9 Metoder (samlinger)

Ungdommer som ved plassering er i videregående alder, men som ikke har fullført grunnskole eller som ved pedagogisk kartlegging viser å ha behov for opplæring innenfor grunnskolens fagområde vil en samarbeide med kommune og fylkeskommunene om å gi et tilbud om utvidet tid i grunnskole ved skoleavdelingen på Måløykollektivet.

Ungdommer som ved pedagogisk kartlegging viser å ha behov for opplæring i enkeltfag vil kunne få opplæringstilbud ved skoleavdelingen på Måløykollektivet.

Ungdom i videregående alder er i Vestland fylkeskommune elever ved eksterne videregående skoler med en tett og nær oppfølging fra Stiftelsen Måløykollektivene. Elever i videregående alder som ikke er søkt inn, eller har fått tildelt plass i den videregående skolen, kan få tilbud og mulighet til å delta i grunnskoleopplæringen på 30 timer pr. uke. Dette for å oppfriske kunnskaper og tette kunnskapshull.

Ved alle våre kollektiv er det mulighet til å kunne være elev i den ordinære grunnskolen eller videregående skolen, forutsatt at det er vurdert som den beste løsningen for ungdommen. Dette blir vurdert kontinuerlig og individuelt.

2.3.5.5 Opplæring i bedrift

Stiftelsen Måløykollektivene har et etablert nettverk med bedrifter i sine nærmiljø. Dette gir muligheter til en praktisk opplæring og arbeidserfaring i bedrift for elever i videregående skolealder dersom de ikke lenger ønsker å gå på skole. Ungdom som går på videregående skole kan få tilbud om opplæringsavtale i bedrift. Dette er et kombinert opplæringsløp som er delt med teori på skolen og praksis i bedrift. Ungdommene som går første året på videregående skole som velger et slikt løp får dermed muligheten til å starte som lærling i bedrift allerede det første året.

2.3.5.6 Leksehjelp og oppfølging av skoleprestasjoner

Ungdom som går på skole får tilbud om leksehjelp på kollektivet de tilhører. Dette er enten organisert i gruppe eller individuelt. Det er skoleansvarlig som sørger for at strukturen blir ivaretatt. I denne sammenheng er det snakk om å bruke de ulike ressursene som ligger i voksegruppen på det enkelte kollektiv.

2.3.5.7 Samarbeid med interne/eksterne skoler

For elever som går på videregående skole utenfor kollektivet, er det den enkelte skole som i utgangspunktet er ansvarlig for den enkelte elev. Dette ansvaret gjelder også videre søknad til videregående opplæring. Likevel bistår Stiftelsen Måløykollektivene hver enkelt ungdom med å søke om plass i videregående opplæring innen de frister som er satt. Når ungdommene starter på ekstern skole/lærebedrift etablerer skoleansvarlig et tett samarbeid rundt den enkelte ungdommen med den spesifikke skolen/lærebedriften. I tillegg deltar Stiftelsen Måløykollektivene på inntaksmøte med skolen/lærebedriften hvis dette er ønskelig fra ungdommen. Her er det et fleksibelt samarbeid som kan variere fra telefonkontakt til mer formelle samarbeidsgrupper for den enkelte ungdom.

Kollektivene stiller også opp på foreldremøter og fellesmøter som er i regi av den eksterne skolen. Skolene/bedriftene i nærmiljøet til de ulike kollektivene kjenner Stiftelsen Måløykollektivene godt gjennom mange års samarbeid.

Ved oppstart av skoleåret vil miljøpersonalet være tilgjengelig en periode på skolen for våre ungdommer, dette for å gi økt trygghet i en utfordrende situasjon.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyrer for faste rutiner ved inntak på langtidskollektiv.

Prosedyrer for ivaretagelse/oppfølging av ungdommens skolegang.

Prosedyre for elevgruppe i tilrettelagt dagtilbud.

2.3.6 Familie og nettverksarbeid

En familie der ungdommen over lang tid har hatt et avvikende livsmønster, med unndragelse av omsorg, skoleskulk, rusmisbruk og kriminalitet, er vanligvis en familie i krise.

Familiarbeidet i Stiftelsen Måløykollektivene foregår både i formelle og uformelle arenaer hvor ungdommene og deres familier møtes, og får hjelp til å bearbeide forholdet dem imellom.

De fleste foreldre/foresatte ønsker et godt forhold til sine ungdommer og de fleste ungdommer ønsker et godt forhold til sine foreldre. Det å ha rusmisbruk/atferdsproblem i familien gjør noe med hele familiesystemet og preger hvert familiemedlem og samhandlingen dem imellom. Disse konfliktene har ofte utviklet seg over tid og kan virke overveldende og vanskelige å komme ut av. De fleste familier vil trenge hjelp for å kunne bearbeide vonde opplevelser og utvikle ny tillit og nye samværsformer.

Det er avgjørende for ungdommens utvikling at foreldrene/foresatte er godt informert og opplever seg som deltagende og sentrale i forandringsprosessen. Familiarbeidet i Stiftelsen Måløykollektivene bygger på en forståelse av at familiene til ungdommene er viktige samarbeidspartnere i behandlingsprosessen og i ungdommens liv.

Stiftelsen Måløykollektivene ser det som en viktig del av arbeidet å gjenopprette/opprettholde positive kontakter mellom ungdommen og foreldrene/foresatte, og motiverer til samvær både på kollektivet og i hjemmet. Man ønsker å inkludere foreldre/foresatte og søsken i fellesskapet, gjennom deltakelse i aktiviteter. Målsetningen er å skape samhold i familien, der det er rom for å reflektere rundt aktuelle temaer.

2.3.6.1 Inntakssamtale med foreldre/foresatte og informasjonsinnhenting

Foreldre/foresatte til alle ungdommene som blir plassert i Stiftelsen Måløykollektivenes kollektiv får tilbud om inntakssamtale. Inntakssamtalens intensjon er å gi informasjon om behandlingsmetodikken, innhente informasjon fra foreldre/foresatte og hjelpe til med å tilrettelegge for et godt samarbeid. Denne samtalen er viktig fordi mange foreldre/foresatte har lite kjennskap til Stiftelsen Måløykollektivene før plasseringen. Målet er å trygge dem på at deres ungdom blir tatt godt hånd om og får et tilrettelagt behandlingstilbud.

Miljøpersonale fra kollektivet gjennomfører inntakssamtalen. Foreldre/foresatte får gjennom en slik samtale anledning til å stille spørsmål om Stiftelsen Måløykollektivene, kollektivet, behandlingsforløpet og uttrykke sine forventninger. Det at foreldrene får prate med noen som er i direkte kontakt med deres ungdom skaper trygghet og et tettere samarbeid fra starten av. Det er vanligvis foreldre/foresatte som kjenner ungdommen best, og vi vil høre

foreldres/foresattes opplevelse av historien og bakgrunnen til ungdommen før plassering. Man vil også høre deres tanker om hva som er viktig for deres barn framover.⁵⁴ Dersom denne samtalen av ulike grunner ikke kan gjennomføres blir samtalen gjennomført ved foreldres/foresattes første besøk på kollektivet.

Mange Foreldre/foresatte har hatt en tung periode før plassering, og vært igjennom vanskelige prosesser. I overgangen hvor ungdommen flytter til kollektivet kan det være vanskelig for foreldre/foresatte å gi fra seg det daglige ansvaret for sin ungdom, og tilliten mellom kollektivet og foreldre/foresatte må bygges opp. Mange foreldre/foresatte har behov for å snakke om tiden før plassering. Basert på målsetningen med plasseringen ønsker vi å høre foreldrenes/foresattes tanker om behandlingsforløpet. Det er viktig at foreldre/foresatte involveres gjennom hele behandlingsforløpet, da det kontinuerlig blir tatt stilling til hvor ungdommen er i sin behandling og hva som er til det beste for ungdommen videre.⁵⁵

2.3.6.2 Familiebesøk

Familien inviteres til jevnlig å komme på besøk til kollektivet. Stiftelsen Måløykollektivene ønsker at familiene skal se og oppleve stedet ungdommen deres bor og bli kjent med de som er sammen med ungdommen til daglig. Familiebesøkene vil da i forkant være planlagte med både innhold og målsetning opp mot utfordringene som er aktuelle for familien og ungdommen.

To ganger i året arrangerer stiftelsen familiehelg. Dette blir stort sett lagt til vår/høst. Dette er en helg hvor en har fokus på aktiviteter og hygge, og relasjoner står i fokus. Stiftelsen erfarer at via felles positive opplevelser, styrkes forholdet mellom både familie og behandlingssted, ungdom og foreldre/foresatte. Her legges det opp til at både småsøsken og annen nær familie kan delta. Lokalområdet rundt kollektivet blir benyttet, både til overnatting og felles aktiviteter.

Under samlingen vil det bli sett av tid til at foreldrene kan samlast for å gjennomgå planlagte faglige tema, samt dele erfaring med hverandre og diskutere ulike utfordringer og dilemmaer sammen med ansatte.

2.3.6.3 Veiledning av foreldre/foresatte

Stiftelsen Måløykollektivene erfarer at hyppig kontakt gir trygghet og legger til rette for å veilede foreldre /foresatte.

Kollektivet har ukentlig kontakt med foreldre/foresatte. Den ukentlige telefonsamtalen inneholder oppsummering av uka til ungdommen, prosesser de står i og videre planer framover; som planlegging av hjemreiser, praktiske ting osv. I tillegg blir foreldres/foresattes tanker om behandlingsfokuset og videre behandling etterspurt. Informasjon fra samtalene tas videre i handlingsplanen til ungdommen⁵⁶.

Foreldre/foresatte har alltid mulighet til å ringe kollektivet om de har spørsmål, og ekstra veiledning i tunge perioder ved behov kan avtales. Dersom tilbakeføring til hjemmet etter

---

⁵⁴ Se punkt 2.3.4.3 Kartlegging

⁵⁵ Se punkt 2.3.3.13 Metoder (handlingsplan) og punkt 9.3 Foreldrenes medvirkning

⁵⁶ Se punkt 2.3.3.13 Metoder – handlingsplan

endt behandling er aktuelt, er kollektivet i jevnlig dialog med foreldre/foresatte om dette i god tid før tilbakeføringen finner sted.

2.3.6.4 Familiesamtale

Familiesamtale er en samtale som gjennomføres med ungdommen, foreldre/søsken og en av de ansatte på kollektivet. Stiftelsen Måløykollektivene tilrettelegger for flere familiesamtaler i løpet av oppholdet. Familiesamtale er en planlagt og målrettet samtale. Ungdommen oppfordres til å dele av sin historie og sine tanker om behandlingen og veien videre. Familien oppfordres til å dele sin versjon av historien til ungdommen, og får mulighet til å stille spørsmål. Samtalen blir i stor grad styrt av en voksen fra kollektivet, og strukturen er tydelig. Han/hun har ansvar for å forberede begge parter, forklare hvilke retningslinjer som gjelder under en slik samtale, samt styre ordet. Det er svært viktig at alle får en god opplevelse av samtalen. At den ansatte er ordstyrer gir rom for å ha kontroll på hvem som snakker, mulighet til å gi pauser og styre unna store konfliktområder. I tillegg kan den ansatte gi beskjed når samtalen nærmer seg slutten, og oppsummere underveis.

Stiftelsen Måløykollektivenes erfaring er at slike samtaler gir rom og mulighet for en ny start for ungdommen og foreldrene, og en mulighet til å legge ting bak seg. Det er viktig for begge parter å få en forståelse for hvordan den andre har opplevd situasjonen, dette kan også være med på å korrigere ens eget bilde av ting som har skjedd.

2.3.6.5 Hjemreiser

Foreldre/foresatte, ungdommen og kollektivet skriver under på en hjemreisekontrakt på første ansvarsgruppemøte der det står hvem som er ansvarlig for hva under hjemreiser.

Før ungdommene begynner med hjemreiser ønsker vi at ungdommene skal ha fått noe avstand til rusen⁵⁷.

Etter kartleggingen er gjennomført kan ungdommen dra på hjemreise en helg i måneden. Hver hjemreise skal ha en behandlingsrettet målsetning som kan være å ha familiesamtale med foreldre/foresatte, ta opp kontakt med tidligere positive venner ol.

Foreldre/foresatte blir alltid ringt før kollektivet godkjenner hjemreisen. Foreldre/foresatte blir spurt om de er klar for å få ungdommen hjem og om det er noe spesielt de trenger av støtte og veiledning. Det er viktig for alle parter at foreldre/foresatte føler seg trygge på å få ungdommen hjem.

Når hjemreisen er godkjent må ungdommen skrive en detaljert hjemreiseplan i samarbeid med kollektivet og foreldre/foresatte. Mange av ungdommene har dårlig impuls kontroll og er i en ambivalent fase til rus. Stiftelsen Måløykollektivenes erfaring er at det å lære seg å planlegge minsker sjansene for å møte på uforutsette utfordringer.

På de første hjemreisene følger det alltid med en voksen fra kollektivet og de første hjemreisene har til hensikt å forbedre eller avklare forholdet til familien. Fokuset på hjemreiser er at de skal være vellykkede og at ungdommen skal få gode mestringsopplevelser. Den voksne som er med på hjemreisen bruker tid på å snakke med/veilede foreldre ved behov.

---

⁵⁷ Se punkt 2.3.3.3 Metoder (Utviklingsstigen)

Etter hvert vil nettverk være en del av det ungdommen jobber med på hjemreiser; å vedlikeholde positivt nettverk og avslutte kontakt med negativt og destruktivt nettverk.

Kollektivet ringer alltid foreldre/foresatte i etterkant av hjemreisen for å oppsummere hva som har vært bra og om det er noe de skulle ønske var annerledes. Samtalene gir oss mulighet til å veilede og drøfte nye strategier i situasjoner foreldrene/foresatte opplever som vanskelige. Dette er med på å bygge opp foreldrekompetansen og endre samspillet mellom ungdommen og foreldre/foresatte.

Under hjemreiser der ansatte fra kollektivet er med, vil det kunne tilrettelegges for familieråd i samarbeid med barneverntjenesten. Stiftelsen Måløykollektivene ønsker tidligst mulig å kartlegge resurser i ungdommen og familiens nettverk for å etablere et langsiktig samarbeid for ungdommens beste.

2.3.6.6 Kontinuerlig samarbeid mellom kollektiv og foreldre/foresatte

Under oppholdet skal foreldre/foresatte gis nødvendig informasjon om hvordan ungdommen har det og hvordan utviklingen går, og om mulig inkluderes i målarbeidet. Den voksne som har gjennomført den ukentlige individuelle samtalen med ungdommen er ansvarlig for å kontakte foreldre/foresatte for en ukentlig rapport⁵⁸. Utover dette tar kollektivet kontakt dersom det oppstår uforutsette hendelser med ungdommen.

Dersom ungdommen er over 18 år, kan de pålegge kollektivet taushetsplikt overfor foreldrene. Dette ser kollektivet oftest på som en uheldig, og vil motivere ungdommen til åpenhet overfor foreldre/foresatte.

Stiftelsen Måløykollektivene er opptatt av at foreldre/foresatte og ungdom har en direkte og ærlig tone seg imellom, og at det kan oppleves som trygt. Erfaring viser at ungdom profitterer på at viktige voksenpersoner, som foreldre/foresatte, saksbehandlere og de ansatte i kollektivet, er samkjørte, har åpne diskusjoner og er enige i de avgjørelser som tas. Ved at alle parter har en tett dialog og er samkjørte vil det være mer forutsigbart for ungdommen, det vil også bidra til at det blir en kontinuitet i ungdommens oppdragelse.

Familiearbeid er et av fokusområdene i Utviklingsstigen.⁵⁹ Her er en oversikt over progresjonen i arbeidet. Målsettingene er ikke absolutte. Det gjøres en individuell og helhetlig vurdering ved overgangen til neste utviklingstrinn.

Trinn:	Målsetning familiearbeid:	Metode:	Verktøy:
Kartleggingstrinnet	- Ungdommens relasjon til familie og andre voksne omsorgspersoner er kartlagt.	- Tilrettelagt dagtilbud - Samling - Individuelle samtaler - Historiearbeid - Målarbeid	- Måltavle - Tidslinje - Tankekart - Konsekvenskartlegging - Genogram

⁵⁸ Se punkt 2.3.6.3 Familie- og nettverksarbeid (veiledning av foreldre/foresatte)

⁵⁹ Se punkt 2.3.3.3 Utviklingsstigen

	<ul style="list-style-type: none"> - Ungdommen har jevnlig kontakt med positive omsorgspersoner i og utenfor familien. 	<ul style="list-style-type: none"> - TBO 	
Grovryddingstrinnet	<ul style="list-style-type: none"> - Ungdommen forteller rushistorien til foreldre/foresatte. - Ungdommen og foreldre/foresatte har en formålstjenlig og konstruktiv kontakt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tilrettelagt dagtilbud - Samling - Individuelle samtaler - Historiearbeid - Familiearbeid - Målarbeid - TBO 	<ul style="list-style-type: none"> - Måltavle - Tidslinje - Tankekart - Konsekvenskartlegging - Genogram - Familiesamtale
Nettverkstrinnet	<ul style="list-style-type: none"> - Ungdommen og søsken har en formålstjenlig og konstruktiv kontakt. - Ungdommen og foreldre/foresatte har oppklart fortiden, og/eller akseptert hverandres historie/opplevelse av fortiden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Samling - Individuell samtale - Historiearbeid - Målarbeid - TBO 	<ul style="list-style-type: none"> - Familiesamtale - ID mission - Konsekvenskartlegging - Genogram
Selvstendighetstrinnet	<ul style="list-style-type: none"> - Ungdommen har en formålstjenlig og konstruktiv kontakt med foreldre/foresatte og søsken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Samling - Individuell samtale - Målarbeid - Historiearbeid - TBO 	<ul style="list-style-type: none"> - Foreldresamtaler - Konsekvenskartlegging - Familiesamtaler - IDMisson

2.3.6.7 Høytidsmarkeringer

Mange av ungdommene har mangelfulle erfaringer knyttet til markering av høytider og andre tradisjoner. Det er derfor viktig å markere høytider, skille mellom hverdag og «fest», gi ungdommene en god opplevelse av tradisjoner og oppleve skillet mellom voksnes ansvar og barns ansvar. Bursdager markeres med god middag og gave.

Julen er en viktig høytid i kollektivet. Det er viktig at de ungdommene som feirer høytiden på kollektivet får mulighet til å ta med seg sine egne tradisjoner inn i kollektivet. Det brukes mye tid på forberedelser og tilrettelegging for at ungdommene skal få positive erfaringer rundt tradisjoner og høytider. Familien til ungdommene blir invitert til kollektivet i romjula. Stiftelsen Måløykollektivene har fokus på ulike kulturelle og/eller religiøse høytidsdager for de ungdom dette måtte gjelde.

2.3.6.8 Ferier

Kollektivet arrangerer ferietur innenlands om sommeren. På ferier blir det alltid lagt opp til ulike aktiviteter. Avhengig av hvor ungdommen er i utviklingsprosessen har de mulighet til å reise på ferie med sine egne familier. Ungdommens foreldre/foresatte får informasjon om hvordan sommeren er lagt opp så snart planen for sommeren er klar, slik at de i god tid kan få planlegge sin egen ferie sammen med ungdommen.

2.3.6.9 Ungdommens øvrige nettverk

Det er en utfordring for mange ungdommer å gjenoppta og styrke positive relasjoner til personer i sitt nettverk. Dette arbeidet vektlegges i stor grad da man vet at ungdommens mulighet til å lykkes med behandlingen øker dersom de har et godt og stabilt nettverk rundt seg. Spesielt viktig er dette i tilfeller der ungdommen er tenkt tilbakeført til hjemmet eller hjemkommunen.

Under kartleggingstrinnet blir ungdommens familie og øvrige nettverk kartlagt. Målsettingen med dette er at ungdommen skal gjenopprette eller opprettholde en formålstenlig kontakt også med andre viktige ressurspersoner i sitt nettverk. Det blir lagt til rette for kontakt og besøk, og at disse personene kan involveres i behandlingen i de tilfeller der det er hensiktsmessig.

Det arbeides også for at ungdommen skal kunne ha kontakt med sine positive venner for at disse relasjonene styrkes.

I Stiftelsen Måløykollektivenes behandlingsopplegg vektlegges arbeidet med å styrke ungdommenes nettverk og sosiale kompetanse. Det er fokus både på hvilken kontakt de bør ha med sitt tidligere rusnettverk og hvilket nettverk de bør knytte seg til i framtiden. Når ungdommene kommer til kollektivet har man samtaler hvor nettverket kartlegges og man får en oversikt over hvilke ressurspersoner de har rundt seg eller kan knytte til seg. Ofte har de destruktive kontaktene tatt overhånd og skjøvet de positive til siden. Gjennom samtaler og tegning av nettverkskart gis nettverket stor oppmerksomhet.

Arbeidet med å skaffe seg nytt nettverk starter på trinn 1(kartleggingstrinnet). Det er viktig for ungdommene at de finner en aktivitet utenfor kollektivet, hvor de kan treffe jevnaldrende og få sosial trening. Kollektivet har åpne dører for venner som ungdommene får i kollektivets nærområde, slik at de kan introduseres for nye nettverk, og kollektivet kan ha en oversikt over

dette. Stiftelsen Måløykollektivene mener det er viktig å ha et nettverk i nærheten av kollektivet slik at ungdommene kan få prøvd seg i ulike sosiale settinger. Ungdommene er ofte usikre på hvordan de skal opptre i et rusfritt miljø, og trenger mye sosial trening. Ved å få sosial trening mens de er i behandling, vil de lettere få råd og veiledning på hvordan de bør oppføre seg. Ungdommene vil også få bekreftelse på egen identitet, og kan derav oppleve mestring og styrket tro på seg selv.

Stiftelsen Måløykollektivene mener det er vesentlig å ha tilhørighet til et rusfritt nettverk når de eventuelt flytter hjem igjen. Ved å ha rusfrie venner ved hjemflytting vil det være lettere å holde seg unna rusmiljøet man tidligere oppholdt seg i. Det legges til rette for at ungdommen kan ha kontakt med rusfritt nettverk på hjemreiser eller få besøk på kollektivet.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for inntakssamtale med foreldre/foresatte.

Prosedyre for ukentlig telefonkontakt med foreldre/foresatte.

Prosedyre for familiebesøk på kollektivet.

Prosedyre for familiesamtale.

Prosedyre for hjemreiser

Prosedyre for veiledning av foreldre/foresatte

3 Materielle krav

§ 3. Materielle krav

Institusjonen må være fysisk utformet og materielt utstyrt på en slik måte at institusjonen kan ivareta sine oppgaver i forhold til institusjonens målgruppe og målsetting, jf. § 2.

Sett i forhold til institusjonens målgruppe og målsetting skal institusjonen ha:

- a) tilstrekkelige fellesarealer*
- b) lokaler som er egnet til fritidsaktiviteter*
- c) lokaler som er egnet til samvær med familie*
- d) egnede utearealer*
- e) tilstrekkelig leke- og fritidsmateriell*
- f) tilfredsstillende vedlikehold og hygienisk standard.*

Alle barn og ungdom skal gis tilbud om enkeltrom med mindre institusjonens målgruppe er små barn.

Dersom det er behov for opplæring i institusjonens lokaler, skal institusjonen ha lokaler som er egnet til dette formålet, jf. opplæringsloven § 13-2 annet ledd.

Godkjenningen av materielle krav skal sikre at private og kommunale institusjoner har forutsetninger for å ivareta ansvaret for barn og unge som plasseres utenfor hjemmet. Den skal sikre forsvarlig omsorg og behandling av barn og unge som plasseres i institusjon.

Stiftelsen Måløykollektivenes kollektiv er godkjent av statlig regional barnevernmyndighet (Bufetat). Det enkelte kollektiv er godkjent av det regionskontoret kollektivet tilhører.

Region Vest har godkjent Måløykollektivet, Sjøly Minikollektivet, Kannesteinen Minikollektiv, samt enheter for: Tilrettelagte tiltak; Kråkenes/ Sjøboden, bo-trenings leilighet Kulen/Måløy.

Vilkår for godkjenning framgår av barnevernloven § 5-8, forskrift om godkjenning av private og kommunale institusjoner og forskrift om kvalitet og internkontroll i barneverninstitusjoner.

Vedtak om godkjenning er enkeltvedtak og kan påklages til statlig sentral barnevernmyndighet (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet).

Etter at godkjenning er gitt kan Bufetat når som helst, og på den måten som regionen finner hensiktsmessig, føre kontroll med at vilkårene for godkjenning er tilstede. Dersom kollektivet ikke lenger oppfyller vilkårene for godkjenning, kan Bufetat treffe vedtak om bortfall av godkjenning. Hvis særlige hensyn tilsier det, og det anses forsvarlig ut fra hensyn til ungdommene, kan det i stedet fastsettes en frist for retting av de mangler som medfører at vilkårene for godkjenning ikke lenger er til stede.

Stiftelsen Måløykollektivene tilpasser, og har tilrettelagte fysiske omgivelser på kollektivene slik at alle ungdommer som er plassert kan benytte uteområde og friareal uten særløsninger. Utearealene består av store hager/ sjø med en aktivitetsdel. Aktivitetsdelen gir mulighet for ballspill, lek, vannsport og andre ute aktiviteter for alle ungdommene.

Alle Stiftelsen Måløykollektivenes bygg og enheter er godt vedlikeholdt, og skal framstå som et hjem både for ungdommene som er plassert, så vel som for medlevene som bor sammen med ungdommene i sin medlever turnus. Stiftelsen Måløykollektivene har etablert en positiv kultur, og med trening av sosiale ferdigheter og problem- og konfliktløsningsferdigheter i det

daglige, er dette viktige elementer som er med på å forebygge destruktiv atferd hos barn. Bo- og levestedsskapet bidrar til å hindre konflikter og destruktiv atferd. Dette gjennom samlinger og et åpent fellesskap som er preget av omsorg og respekt i kombinasjon med tidlig inngripen ved det som oppfattes som destruktiv atferd.

Kollektivene legger til rette for overnatting for foresatte på kollektivene. Der dette ikke er mulig, vil kollektivene være behjelpelig med å finne et overnattingsalternativ i nærmiljøet.

Stiftelsen Måløykollektivene har hatt ungdom plassert som har vært svaksynt. Det tilrettelegges på kollektivene for disse ungdommene når det vil være aktuelt. Det vil ikke bli plassert døve i Stiftelsen Måløykollektivene. Vi har ikke trinnfri ankomst ved våre kollektiv, og tar ikke imot ungdom med fysiske handicap.

I forhold til astmatikere og allergikere har ingen av kollektivene tillatelse til å ha dyr, slik som hund/katt inne på avdelingene.

4. Institusjonens lokalisering

Kvalitetsforskriften § 4. Institusjonenes lokalisering

Institusjonen bør ligge gunstig til i forhold til skole- og barnehage tilbud, leke- og fritidsmuligheter, arbeidsmuligheter og offentlig kommunikasjon med mindre institusjonen målgruppe og målsetning forutsetter annen lokalisering.

4.1 Generelle beskrivelser

KOLLEKTIV I VESTLAND

Administrasjon

- Har beliggenhet i Torskangerpollen, Vågsøy kommune.

Måløykolektiv

- Har beliggenhet i Torskangerpoll, Vågsøy kommune.
- Kolektivet er et langtidskolektiv med tilknyttede hybeler.

Kannesteinen minikolektiv

- Har beliggenhet i Torskangerpollen, Vågsøy kommune.
- Minikolektivet er et langtidskolektiv med tilknyttede hybler.

Sjøly minikolektiv

- Har beliggenhet i Deknepollen Måløy, Vågsøy kommune.
- Minikolektivet er et langtidskolektiv med tilknyttede hybler.

Kråkenes

- Har beliggenhet ved Kråkenes fyr, Vågsøy kommune.
- Benyttes som individuelt tilrettelagt tiltak utenfor kolektivet

5. Bemanning, ansattes kompetanse, opplæring og veiledning

§ 5. Krav til bemanning og de ansattes kompetanse

Institusjonen skal ha en stillingsplan som sikrer en faglig forsvarlig drift. Institusjonen skal ha tilsatt personell med tilstrekkelig nivå og bredde i kompetansen sett i forhold til institusjonens målgruppe og målsetting. Institusjonen skal ha en arbeidstidsordning som sikrer kontinuitet og stabilitet for beboerne.

Institusjonen skal ha en leder og en stedfortreder for lederen. Leder eller stedfortreder skal minst ha treårig høyskoleutdanning i sosialfag eller annen relevant utdanning på tilsvarende nivå, samt tilleggsutdanning i administrasjon og ledelse.

Institusjonen skal sørge for at de ansatte får nødvendig faglig veiledning og opplæring.

5.1 Merkantile og faglige fellesfunksjoner i Stiftelsen Måløykollektivene

Ledelse Stiftelsen Måløykollektivene			
Stilling	Navn	Formalkompetanse	Realkompetanse
Konstituert Daglig leder	Jannicke Nordbø	Barnevernspedagog (2002) Systemisk orientert barnevernarbeid (2003) Inspirerende coaching Helseledelse (2010)	Stiftelsen Måløykollektivene (2000-d.d.)
Måløykollektivet Kollektivleder	Anne Linn Vangberg		Stiftelsen Måløykollektivene (2018- d.d.)
Sjøly minikollektiv Kollektivleder	Marte Haukås	Bachelor i sosialt arbeid (2004) SEPREP (Rus og psykiatri) (2013-2015) Ledelse i helse,- og sosialsektoren. LIS (2018-2019)	Stiftelsen Måløykollektivene (2003-2009) Miljøterapeut Nordfjord barne- og ungdomssenter (2011-2012) Tilsynsfører for Eid barneverntjeneste (2011-d.d.) Stiftelsen Måløykollektivene (2012-d.d.)
Kannesteinen minikollektiv Kollektivleder	Frode Hoprekstad	Bachelor i sosialt arbeid (2011)	Stiftelsen Måløykollektivene (2012-d.d)

Stiftelsen tilrettelegger for at ledere som ikke har helselederutdanning får gjennomføre dette.

Merkantile stillinger i Stiftelsen Måløykollektivene			
Stilling	Navn	Formalkompetanse	Realkompetanse
Økonomisjef	Rune Hansen	Siviløkonom (1992) Autorisert regnskapsfører	Søndre Vestfold Avfallsselskap (1993) Statens Vegvesen (1994) Regnskapsfirmaet Kari Berg AS (1995-2000) Stiftelsen Hvasser (2000-2007) Økonomikonsulentene (2008) Stiftelsen Måløykollektivene (2008 – d.d.)

Faglige fellesfunksjoner i Stiftelsen Måløykollektivene			
Stilling	Navn	Formalkompetanse	Realkompetanse
Opplæringskonsulent Vest	Alexander Sagdahl	Bachelor i Sosialantropologi (2008) Praktisk pedagogisk utdanning (2010) Videreutdanning i Helseledelse (BI) (2013) HR- organisasjonsutvikling (2018)	Intervjuer og Supervisor MMI (2004-2006) Miljøterapeut Stiftelsen Måløykollektivene (2006-2008) Vikar Stiftelsen Måløykollektivene/Skjerfheimkollektivet (2008-2009) Sosialkurator Statlig mottak EMA (2009-2010) Programrådgiver Kristiansand kommune Flyktningetjenesten (2010-2011) Stiftelsen Måløykollektivene (2011-d.d.)
Øvrige stillinger			
Stilling	Navn	Formalkompetanse	Realkompetanse
Vaktmester Vest	Arve-Per Kvalheim		Bama (1974-1976) Jobb Stensli AS (1976-1982) Finnmark Fiskeindustri (1982-1984) Posten (1984-1993) Måløy fiskeindustri AS (1993-2003) Stiftelsen Måløykollektivene (2003-d.d.)

Møte	Deltagere	Innhold	Ansvar	Frekvens
Styremøte	Styret (seks valgte representanter, hvorav to er valgt av de ansatte og et medlem er utpekt av LMS - Oslo, tidligere Aksjon mot narkomani.) Daglig leder deltar uten stemmerett.	Oppfølging av budsjett/regnskap. Utviklingen av det strategiske planarbeidet. Oppfølging av bygningsmasse – vedlikeholdsbehov.	Styrets sekretær: Daglig leder	Minst fire ganger i året.
Administrativt lederteam (ALT)	Daglig leder, regionleder, kollektivleder, Opplæringskonsulent	Prinsipielle faglige og administrative saker. Enkelt saker av felles betydning for kollektivet. Oppfølging/kontroll av budsjetter, regnskap, årsrapporter mv. Vurdering av behovet for organisasjonsutvikling, opplæring og lederutvikling. Gjennomføringen av mål og strategier. Delta i den kontinuerlige organisasjons-, fag- og lederutviklingen.	Daglig leder	Minst 8 ganger i året. (dagsmøte)
Ledermøte	Daglig leder, kollektivleder, Opplæringskonsulent	Planlegging og gjennomføring av daglig drift, benytte hverandres kompetanse og søke hjelp til både faglige, personalmessige og administrative oppgaver.	Daglig leder	Minst 3 ganger i mnd.
Ledermøte for hvert kollektiv	Daglig leder, kollektivleder og ledende miljøterapeut	Enkelt saker av felles betydning for kollektivet. Utarbeide mål og strategier jfr. prinsipper om målstyring, strategisk plan for behandlingsrettet arbeid. Ivareta ansvaret for fellesskapet og solidaritetsprinsippene i Stiftelsen Måløykollektivene. Lederteamene skal benytte hverandres kompetanse og søke hjelp til både faglige og administrative oppgaver.	Daglig leder	Minst 1 gang i mnd.
Arbeids- og miljøutvalgsmøte (AMU)	Daglig leder, verneombud tillitsvalgt	HMS-relaterte saker i forbindelse med utarbeidelse av HMS-plan, sykefravær, avvik i forhold til HMS.	Daglig leder	Minst 4 ganger i året.
Behandlingsmøte (Kollektiv-vis)	Kollektivleder, psykolog, medlevere og dagansatte.	Drøfte situasjonen, behovene og utviklingen for den enkelte ungdom. Framlegge resultatet av kartlegging av ungdommene og forslag til handlingsplan.	Kollektivleder	Hver 14. dag
Overlappingsmøte	Ledende miljøterapeut og medlevere.	Informasjon om arbeid som er utført. Skriftlig rapport gjennomgås. Arbeidsplan for påtroppende gjennomgås og arbeidsoppgaver fordeles.	Ledende miljøterapeut	Ukentlig
Personalmøte	Kollektivleder, medlevere og dagansatte.	Saker av organisatorisk, administrativ, behandlingsfaglig og personalpolitisk karakter, samt HMS-arbeid.	Kollektivleder	To ganger i måneden.

5.2 Bemanning og turnus

Stiftelsen Måløykollektivenes miljøarbeidere/-terapeuter jobber i Medleverturnus; 14 dager på arbeid med påfølgende 14 dager avspasering. Dette gjelder for alle kollektiv.

Medleverskapet gir kontinuitet i arbeidet med ungdommene. Ved at ansatte i perioder lever og bor på kollektivet blir det få personer å forholde seg til og voksne kommer lettere i posisjon til ungdommen. Medleverskapet gir et stabilt bomiljø, noe som skaper en sterkere følelse av tilhørighet både for ungdommer og voksne⁶⁰.

Stiftelsen Måløykollektivene har inngått overenskomst med Fagforbundet og FO (tariffavtale), hvor det er inntatt særavtale om medleverordningen.

Stiftelsen Måløykollektivene oppfyller kravet i Kvalitetsforskriften om at minst 50 % av de ansatte har barnevernfaglig/sosialfaglig bakgrunn. Turnus blir satt opp slik at man i størst mulig grad sikrer at faglærte/ufaglærte arbeider sammen, og at det er kvalifisert og faglært kompetanse på alle «skift».

Det er vanskelig å oppstille eksakt hvordan hviletid tilrettelegges grunnet uforutsette hendelser. Hviletid tilrettelegges ut fra de voksnes behov og arbeidssituasjon. Det er utarbeidet et eget skjema som medlevere skriver for hver arbeidsperiode for å kvalitetssikre at hviletiden blir overholdt.

Stiftelsen Måløykollektivene har ikke bakvaktordning. Miljøterapeutene/-arbeiderne bor og lever sammen med ungdommene, og det er til enhver tid medlevere på arbeid på alle kollektiv.

5.3 Politiattest

Alle nyansatte, vikarer og hospitanter leverer politiattest før tiltredelse jfr. bvl. § 6-10, 2. ledd, forskrift om politiattest § 2 og retningslinjer til forskrift om politiattest pkt. 2.2⁶¹. Ansatte som får kjennskap til, men ikke arbeider direkte med ungdommene, skal også framlegge politiattest.

Når det gjelder personer som utfører praktiske oppgaver for kollektivet må det vurderes om vedkommende kommer i kontakt med ungdommene på en slik måte at det kan opparbeides et tillitsforhold. Er det personer som gjentatt utfører slike oppgaver blir politiattest levert. Politiattesten oppbevares i den enkeltes personalmappe innelåst på kontor på det respektive kollektiv. Det er ledelsen som har ansvar for at politiattest blir framlagt.

---

⁶⁰ Se punkt 2.3.2 (Kunnskapsgrunnlag og fagutvikling) og 2.3.3.1 (Felleskapet som metode)

⁶¹ FOR-2014-01-21-51: Forskrift om endring i forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven og Retningslinjer til forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven (rundskriv, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Q-34/2011).

5.4 Opplæring i henhold til målgruppe, målsetting og metodikk

Stiftelsen Måløykollektivene har egen opplæringskonsulent som har et delt hovedansvar med regionleder/kollektivlederne for opplæring av miljøarbeiderne/-terapeutene i målgruppe, målsetting og metodikk.

5.4.1 Opplæringsplaner

I den årlige kollektivevalueringen kartlegger Stiftelsen Måløykollektivene de ansattes egenopplevde ferdighetsnivå og regionledernes/kollektivledernes vurdering av sine ansatte. Evalueringen danner grunnlag for utarbeidelsen av opplæringsplaner på det enkelte kollektiv og felles faglige satsningsområder for Stiftelsen Måløykollektivene. I tillegg legger oppfølgings- og medarbeidersamtaler føringer for hva det enkelte kollektiv har av behov for opplæring.

5.4.2 Introduksjonsprogram

Alle nyansatte skal gjennomgå et introduksjonsprogram. Introduksjonsprogrammet er utarbeidet for å gi nyansatte ensartet opplæring slik at de tilegner seg nødvendig kompetanse om fag, metode og den daglige strukturen. Opplæringsprogrammet går over 6 måneder og er et samarbeid mellom kollektivleder og den som er fadder (erfaren miljøterapeut/-arbeider) for den nyansatte.

Temaer som blir gjennomgått er:

- Arbeidsavtale og stillingsbeskrivelse.
- Taushetsplikt og politiattest.
- Gjeldende lovverk og forskrifter.
- Intranett.
- Institusjonsplan og prosedyrebeskrivelser samt siste års årsplanarbeid.
- Interne kommunikasjonsrutiner (personal- og behandlingsmøter, overlappingsmøter og lignende).
- Personelhåndbok og tariffavtale.
- Arbeidstid og turnusordninger.
- Dokumentoppbevaring.
- Referatpermer.
- Oppfølgingsamtaler, veiledning og medarbeidersamtaler.

Hver ansatt får sin egen perm med sentrale temaer, permen er ment å brukes aktivt i det daglige arbeidet på kollektivene. Permen inneholder blant annet en brukermanual til de ulike verktøyene som blir benyttet i arbeid med ungdommene opp mot Utviklingstigen. Innholdet i permen er også tilgjengelig på server.

5.4.3 Nyansattseminar/trinn 1 og Ansattseminar/trinn2

Begge seminarne arrangeres en gang i året av Stiftelsen Måløykollektivenes opplæringskonsulent. Seminarne varer i 3 dager. Kursene kan holdes flere ganger i året ved behov.

Seminar trinn 1 inneholder opplæring i:

- Stiftelsen Måløykollektivens historie og organisatoriske oppbygning.
- Barnevernloven og Rettighetsforskriften.
- Opplæring i Utviklingstigen.
- Medleverskap/voksenrollen på kollektivet.
- Historie- og målarbeid.
- Samlingsstrukturer og -teknikker.
- Tilrettelagt dagtilbud.

Seminar trinn 2 inneholder opplæring i:

- Stiftelsen Måløykollektivens metodegrunnlag.
- Voksenrollen.
- Aktuelle fagteorier.
- Kommunikasjon i praksis.
- Øvrig innhold er basert på det enkelte kollektivet sin kompetansekartlegging og behov sett ut i fra dette.

5.4.4 Innføring i lovverk og Rettighetsforskriften

Innføring i lovverk og forskrift er en del av introduksjonsprogrammet, sammen med skriving av enkeltvedtak og tvangsprotokoll. Det er nærmeste leder som gir denne opplæringen. I tillegg får hver nyansatt tilgang og innføring i bruk av Stiftelsen Måløykollektivens intranett, der barnevernloven og rettighetsforskriften med kommentarer er tilgjengelig.

Det gis innføring i Lov om barneverntjenester og Rettighetsforskriften på Nyansattseminar. I tillegg arrangeres temadager knyttet til lov og forskrift. Personalseminar og møter blir jevnlig brukt til gjennomgang og drøftinger rundt dette temaet.

Personalmøter og internseminar benyttes til opplæring i lovverk, samt etiske drøftinger knyttet til rettighetsforskriften.

Stiftelsen Måløykollektivene har et tett samarbeid med tilsynsmyndighetene, og tar kontakt for å drøfte ulike juridiske problemstillinger man kommer opp i, og får råd i ulike situasjoner. Etter at Bufdir fikk rollen som regelverksfortolker, har Stiftelsen Måløykollektivene jevnlig kontakt i forbindelse med juridiske tolknings spørsmål og vi holder oss oppdatert på regelverksportalen⁶².

5.4.5 Implementering av veileder og retningslinjer fra Bufdir

Når Stiftelsen Måløykollektivene mottar nye veiledere og retningslinjer fra Bufdir går disse igjennom i ALT og prosedyrer revideres i henhold til endringer. Det blir i tillegg gitt fortløpende informasjon knyttet til nye veiledere og retningslinjer via epost til ansatte gjennom Stiftelsen Måløykollektivens intranett. Utover dette brukes personalmøter, temadager, fagmøter og faglige forum til å informere og diskutere. I tillegg legges det til rette for at ansatte får veiledning og mulighet til å diskutere utfordringer rundt implementering av nye retningslinjer og veiledere.

---

⁶² Link - [regelverksportalen](#)

5.4.6 Generell opplæring, personalseminarer, temadager og fagmøter

Stiftelsen Måløykollektivene vest gjennomfører felles temadager og fagmøter der ansatte fra alle kollektiv deltar. Det er et mål å gjennomføre felles personalseminar i Stiftelsen Måløykollektivene årlig. Det er verdifullt å samle alle ansatte for felles faglig påfyll, meningsutveksling, samarbeid og kjennskap på tvers av kollektivene.

Det blir i tillegg gjennomført årsplanarbeid for kollektivene en gang pr år, der aktuelle temaer blir drøftet og opplæring gis. Samkjøring av voksengruppa er alltid et viktig tema på disse samlingene.

Psykologene gjennomfører veiledning/undervisning knyttet til temaer etter ønsker fra leder og voksne på kollektivene.

Kollegabasert veiledning gjennomføres i det daglige. Dette er situasjonsbestemt og gjennomføres fortløpende. Utover dette har en daglige «kveldsrunder» der voksengruppa samles og går gjennom egen arbeidsdag og hvordan en som team har samarbeidet. Dette blir etterfulgt av tilbakemeldinger fra kollegaer.

Fadderordning er sentralt i opplæring av nyansatte. Dette innebærer at nyansatte får tildelt egen fadder som har et ekstra ansvar for å følge opp den nyansatte. Fadderen har et spesielt ansvar for å ivareta den nyansatte gjennom kollektivhverdagen og integrere denne i struktur, metoder og kultur. Fadderordningens varighet er minimum seks måneder og kan forlenges ved behov.

Det gjennomføres jevnlig temadager med fokus på interne metoder. Hvilke metoder som blir prioritert avhenger av hvilket behov voksengruppene har på de ulike kollektivene. Enkelte ganger kan et tema strekke seg over tid, for å integrere begreper og forståelser i hele voksengruppa.

Stiftelsen Måløykollektivene har egne ressurspersoner som gir opplæring i konflikthåndtering.

Utover dette legger Stiftelsen Måløykollektivene til rette for at ansatte deltar på eksterne kurs og tar videreutdanninger.

I 2018 har Stiftelsen Måløykollektivene gjennomført opplæringen Handlekraft (traumesensitiv omsorg) i regi av Bufetat region vest. De siste årene har kollektivene hatt spesielt fokus på traumesensitiv omsorg.

To ansatte har tatt utdanning i motiverende intervju 2019.

Samarbeidsforum for norske kollektiv arrangerer samling to ganger i året. Ved hver 3. samling starter en kursrekke for ansatte på kollektivene. Stiftelsen Måløykollektivene forsøker til enhver tid å ha deltakere med der. Det er verdifullt å treffe kollegaer fra andre kollektiv og utveksle erfaringer fra miljøarbeidet og de metodiske tilnærmingene.

5.5 Veiledning

Ungdommens symptombilde krever høy og stabil kompetanse både i gjennomføringen av god miljøterapi og oppdatert fagkompetanse innen psykisk helse. Stiftelsens ansatte blir veiledet

og undervist av psykolog innenfor disse temaene. Det blir gitt kontinuerlig veiledning og undervisning av personalet på et generelt nivå, og ved behov settes det opp spesifikk opplæring. Dette tilbudet blir gitt både på gruppe- og individnivå. Ved særlig behov og interesse blir ekstern fagkompetanse benyttet.

Ansvarlig for veiledning av kollektivene

Veiledningen gis av psykolog Wenche Søvik Myklebust

Veiledning gitt av Wenche Søvik Myklebust

Ekstern veiledning gis av psykolog Wenche Søvik Myklebust. Veileders formal- og realkompetanse er beskrevet under:

Utdannelse	1990	Cand. Psychol. Embetseksamen i psykologi. Psykologspesialist. Spesialist i klinisk voksenpsykologi TRE-Terapeut /Trauma Releasing Exercises) 3-årig utdanning Somatic Experiencing terapeut (Traumebehandling)
Godkjenninger og oppnevninger	1992 1998	Godkjent og registrert i Norsk Psykolog forenings landsdekkende register over sakkyndige i barne- og familiesaker og Lov om barnevern og Barneloven. Oppnevnt i Det kongelige Barne- og Familiedepartement som medlem av fylkesnemnda for sosiale saker i Hordaland og Sogn og Fjordane. Godkjent av Det Kongelige Justis- og Politidepartement og oppført på en landsdekkende liste over fagpersoner som kan påta seg oppdrag for domstolene ved dommeravhør og observasjoner av barn som vitne i straffesaker.
Arbeidserfaring	1989-1991 1991-1992 1992-1993 1993-1995 1995-1997 1992-	Prosjektleder ved Forskningsparken, Universitetet i Oslo. Kommunepsykolog ved helse- og sosialetaten i Eid kommune. Deltidspraksis i Barne- og ungdomspsykiatrien, BUP Nordfjordeid. Distriktpspsykolog i Bremanger kommune. Psykolog, voksenpsykiatrisk poliklinikk i Volda. Privatpraktiserende psykolog/Dialog Assistance A/S med blant annet følgende arbeidsområde: - Individualterapeut og veileder ved Stiftelsen Måløykollektivene - Sakkyndig meddommer i Fylkesnemnda - Utredning av saker etter lov om barnevern - Veiledning av barneverntjenester - Veileder for ungdomsfamilier og ansatte i Bufetat - Medlem av Oppreisningsutvalget for overgrep eller omsorgssvikt i Sogn og Fjordane - Veileder for SMISO-Førde (senter for incest og seksuelle overgrep) - Veileder for kriminalomsorgen KIF i Sogn og Fjordane
Spesielt kompetanse-Område		Rus og rusbehandling Traumebehandling

Veilederen har god kjennskap til problemstillinger knyttet til behandling av ungdom i Stiftelsen Måløykollektivene, både i forhold til medlever- og lederrollene gjennom å ha vært tilknyttet stiftelsen siden 1997.

Psykologen gir faglig veiledning gjennom deltagelse i opplæring av ansatte innen psykologfaglige tema for forståelse av ungdommene, deres problematikk og behandling av denne. Videre formidler psykologen kompetanse innen faglige utfordringer i daglige arbeidssituasjoner på kollektivet.

Psykologen har veiledning av ansatte i deres behandlerrolle 5 timer hver annen uke. Ansatte blir da veiledet i behandlingsopplegget og problemstillinger rundt hver enkelt ungdom med fokus på forståelse av ungdommens sammensatte problematikk, planlegging av behandlingsopplegg og veiledning i spesifikke problemstillinger når det gjelder relasjon, rus, psykologiske og psykiatriske tema.

Psykologen har gruppeveiledning med ansatte hver 14 dag om ansattes egenutvikling i medlever-rollen. Tema her kan være forebygging av utbrenthet, trivsel, mestring og teamutvikling. Videre har ansatte og ledelse tilbud fra psykologen om individuell veiledning og debriefing etter krevende situasjoner i behandlingen av ungdommer (utagering, selvskadning, rømming, etc.).

På alle kollektiv har vi innarbeidet rutiner som beskriver hvordan man håndterer alvorlige og akutte situasjoner, og hvem som skal kontaktes hvis slike situasjoner oppstår. På Stiftelsens server kan de ansatte finne mer informasjon.

Det gjennomføres jevnlig medarbeidersamtaler. Det benyttes felles mal i alle kollektiver.

5.6 Oppfølging

Stiftelsen Måløykollektivene mener oppfølging av ansatte er sentralt for å skape trygghet for sin ansatte. Dette handler om ervervelsen av kunnskaper, utøvelsen av ferdigheter med de holdninger og verdier som vi ønsker at alle våre ansatte skal ha i møte med kollegaer, ungdommene, foresatte og samarbeidspartnere.

5.6.1 Forebygging og håndtering av vanskelige situasjoner og/eller hendelser og konfliktsituasjoner som oppstår ansatte imellom

På alle kollektiv har man innarbeidet rutiner som beskriver hvordan man håndterer alvorlige og akutte situasjoner, og hvem som skal kontaktes hvis slike situasjoner oppstår. Det gjennomføres jevnlig medarbeidersamtaler. Det benyttes felles mal for disse samtalene på alle kollektivene.

På hvert kollektiv er det fast personalmøte hvor de ansatte kan ta opp situasjoner som omhandler uenighet i håndtering eller forståelse av ulike saker/situasjoner. Den faste kollegaveiledningen («Kveldsrunden») de voksne gjennomfører hver kveld, har hovedsakelig fokus på hvordan ens egen dag har vært, samarbeidet med kollegaer, og omsorgs- og behandlingsarbeidet med ungdommene. Begge disse arenaene gir mulighet til å ta opp uenigheter og gi hverandre tilbakemeldinger.

Det er kort vei mellom leder og ansatt i Stiftelsen Måløykollektivene. Ansatte kan be om samtale med leder for å diskutere situasjoner, og få råd og veiledning for å unngå fastlåste situasjoner. Det holdes høyt at alle ansatte skal *snakke til/med* og *ikke om* hverandre. Både råd/veiledning og samtale om skal følge riktig tjenestevei. Dette bidrar til trygghet i voksegruppa. I situasjoner hvor to som har en uoverensstemmelse ikke kommer til noen løsning vil leder delta for å løse konflikten. Er situasjonen svært fastlåst kan man hente inn ekstern kompetanse for å bistå til en løsning.

I Stiftelsen Måløykollektivene deltar de ansatte i ulike opplæringsseminar, for å sikre et faglig felles ståsted og forståelse. Stiftelsen Måløykollektivenes møtestruktur er beskrevet i pkt. 5.1.

5.6.2 Forebygging og håndtering av vanskelige situasjoner og/eller hendelser og konfliktsituasjoner som oppstår mellom ansatte og beboer

Det vises til beskrivelse over av fora hvor vanskelige situasjoner/hendelser kan tas opp. Dersom ansatt har vært utsatt for en ungdoms utagering vil vedkommende bli fulgt opp av psykolog med debrifing og oppfølging for å bearbeide hendelsen.

De ansatte mottar veiledning (internt/ekstern) hvor saker forberedes og drøftes, for på den måten å få innspill på nye måter å møte utfordringer med ungdommene.

Det arrangeres fagdager og felles seminarer for å utvide kunnskapen om målgruppa og nye forståelsesmåter.

De ansatte deltar på vergekurs hvor de trenes i alternative måter å gå inn i konfliktsituasjoner, og hvor de kan få økt kunnskap om hva som kan trigge konflikter og hvordan dempe et høyt konfliktnivå gjennom tidlig intervensjon og kommunikasjonteknikker.

Det er utarbeidet en egen ROS-analyse for hvert kollektiv, ROS-analysen gjennomgås månedlig med hovedverneombud og brukes aktivt på personalmøter for å få innspill fra de ansatte.

5.6.3 Beskrivelse av hvordan ledelse og ansatte arbeider med holdninger og etisk bevissthet og refleksjon rundt bruk av tvang

I intervju ved nyansettelser skal det reflekteres rundt bruk av tvang for målgruppen av ungdommer. Nærmeste leder skal ved ansettelse gjennomgå rettighetsforskriften med den nyansatte, og her skal forebygging av tvang og «minste inngreps- prinsipp» ha et stort fokus.

Det skal knyttes god opplæring til kriterier for tvangsutøvelse og hvilke dokumentasjonskrav som følger av rettighetsforskriften i de tilfeller tvang blir benyttet. Det er også viktig at ledelse gir god opplæring i hvordan de ansatte på kollektivene skal ivareta ungdommen etter en hendelse hvor tvang er benyttet. I all opplæring knyttet til rettighetsforskriften, skal det komme tydelig frem hvordan ungdommens rettsikkerhet skal ivaretas. Denne opplæringen skal omhandle informasjon om klagemuligheter, hjelp til å skrive klage og gjennomgang av protokoller og vedtak.

Stiftelsen Måløykollektivene gjennomfører opplæring i rettighetsforskriften på fellesseminarer, og internt for hver region. Leder og ansatte deltar også på opplæring i regi av Bufetat. Ledere arbeider kontinuerlig med å etterse at det skrives gode vedtak og protokoller som ivaretar rettsikkerheten til ungdommene.

I det daglige brukes interne møter på kollektivene for å drøfte etiske utfordringer knyttet til tvangsbruk.

Stiftelsen Måløykollektivenes opplever det som nyttig og utviklende å få tilbakemeldinger på tvangsutøvelsen fra fylkesmannen og Sivilombudsmann. Dette skaper refleksjon og endringer knyttet til daglig praksis.

6. Oppbevaring av private eiendeler og penger

§ 6. Oppbevaring av private eiendeler og penger

Institusjonen skal ha rutiner som ivaretar beboernes behov for oppbevaring av private eiendeler, penger mv. på en forsvarlig måte.

6.1 Generelle beskrivelser

Ungdommenes private eiendeler og økonomiske midler oppbevares på en forsvarlig måte og er beskrevet i prosedyre for «oppbevaring av private eiendeler og økonomiske midler». Prosedyrene ivaretar ungdommenes rettigheter i henhold til «forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon» § 6.

Ved inntak informeres ungdommene om hvorfor og hvordan kollektivet oppbevarer private eiendeler og økonomiske midler. Eiendeler og midler blir registrert på et skjema som både voksne og ungdommen skriver under på. Deretter blir gjenstandene/pengene merket med ungdommens navn lagt i et låsbart skap. Lommepenger oppbevares på kontor i egne låsbare pengeskrin om ungdommen ønsker det.

Ved inntak er det faste rutiner for overføring, oppbevaring og bruk av barnetrygd. Dette er beskrevet i prosedyre for «faste rutiner ved inntak på langtidskollektiv». NAV kontaktes og barnetrygd spares til den enkelte ungdom. Regionleder og kollektivleder disponerer barnetrygden under plasseringstiden. Denne kan brukes på større ting som ungdommen trenger, som sykkel, pc, skiutstyr med mer.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for oppbevaring av private eiendeler og økonomiske midler.

Prosedyre for faste rutiner ved inntak på langtidskollektiv.

7. Medisinsk tilsyn og behandling

§ 7. Medisinsk tilsyn og behandling

Institusjonen har plikt til å sørge for at beboernes rett til medisinsk tilsyn og behandling ivaretas og skal ha rutiner som sikrer dette. Rutinene skal være tilpasset institusjonens målgruppe.

7.1 Generelle beskrivelser

Hvert kollektiv har egne helseansvarlige som skal sikre at nødvendig helsehjelp gis. De helseansvarlige har et overordnet ansvar for at ungdommens helse blir et jevnlig tema på behandlingsmøte og at alle ansatte er fortrolig med prosedyrene som omhandler helse.

I Stiftelsen Måløykollektivenes prosedyrer for «ivaretagelse av ungdommens somatiske helse» framkommer det hvilke rutiner og metodiske arbeidsoppgaver som gjennomføres ved inntak. Alle ungdommer som plasseres hos oss gjennomgår en helsesjekk av fastlege. Helsesjekken inkluderer generell almenntilstand, smittsomme sykdommer og eventuelt kjønns sykdommer.

I Stiftelsen Måløykollektivenes prosedyrer «ivaretagelse av ungdommens somatiske helse» beskrives videre kollektivets ansvar med hensyn til oppfølging og ivaretagelse av ungdommens somatiske helse samt kontakt med fastlege. Kollektivene søker å etablere et nært samarbeid med fastlegene ungdommene benytter under oppholdet. For å kunne ivareta den enkelte ungdom (over 12 år) søker kollektivene skriftlig samtykke fra ungdommen for å kunne drøfte ungdommens helsetilstand der dette anses som hensiktsmessig. Dette gir anledning til å kunne være tilstede under konsultasjoner.

I Stiftelsen Måløykollektivenes prosedyrer «medisinhåndtering» beskrives kollektivets ansvar for medisinhåndtering, oppfølging og kontakt med behandlende lege. Målsettingen med prosedyren er å sikre ivaretagelsen av ungdommens behov for medisiner, at ungdommens medisinske behov ikke kommer i konflikt med ungdommens behandling av rusproblematikk og forsvarlig oppbevaring av medisiner.

I tillegg til oppmerksomhet rundt ungdommens somatiske helse har Stiftelsen Måløykollektivene ansvar for å ivareta ungdommens psykiske helse under plasseringen. Stiftelsen Måløykollektivene har derfor utarbeidet egen prosedyre for «ivaretagelse av ungdommens psykiske helse». Når barnet/ungdommen framviser atferd som kan gi grunn til mistanke om suicidalitet foreligger det egne prosedyrer, «selvskading og bekymring for suicidalitet», for hvilke tiltak som skal iverksette. En sentral metodisk arbeidsoppgave er å drøfte ungdommens situasjon med behandlende psykolog/lege. Ved selvmordsforsøk/alvorlig selvskading skal ungdommen ha medisinsk behandling og psykiatrisk utredning.

Da målgruppen er ungdom med rus- og atferdsvansker, har man utarbeidet egen prosedyre for «ivaretagelse av ungdom etter rusing». Arbeidsoppgaver i denne prosedyren er å vurdere om ungdommen trenger en medisinsk undersøkelse etter rusbruken, dette gjøres når ungdommen oppleves som utilregnelig, har vesentlig nedsatt fysisk og/eller psykisk allmenntilstand og har ruset seg over tid.

7.2 Inntak

I forbindelse med inntak skriver Stiftelsen Måløykollektivene i brev form til Bufetat Enhet for inntak eller Oslo kommune Bfe og barneverntjeneste at det skal være foretatt en vurdering av den enkelte ungdoms helsetilstand. For at ungdommens helse skal være best mulig ivaretatt når han/hun kommer fra andre institusjoner eller hjemmefra, skal legekonsultasjon være gjennomført før plasseringen, dette er beskrevet i prosedyre for «medisinsk bistand under inntak». Behov for oppfølging fra lege eller medisinsk behandling må være tydelig formidlet i forkant. I tillegg ønsker Stiftelsen Måløykollektivene å få oppgitt ungdommens fastlege. Samtidig framkommer det i brevet at det er ønskelig å få opplyst hvilken fastlege ungdommen tidligere har hatt.

I forbindelse med inntak vil ungdommen observeres og det gjennomføres strukturerte samtaler med ungdommen med helse som tema. I tillegg kartlegges helseproblemer gjennom EuroADAD-intervjuet.

Prosedyrer på kollektivene:

Prosedyre for ivaretagelse av ungdommens somatiske helse.

Prosedyre for medisinbehandling av reseptfrie medisiner.

Prosedyre for medisinbehandling av reseptbelagte medisiner.

Prosedyre for ivaretagelse av særlig farlige og smittsomme sykdommer.

Prosedyre for ivaretagelse av ungdommens psykiske helse.

Prosedyre for ivaretagelse etter rusing.

Prosedyre for selvskadning og bekymring for suicidalitet.

Prosedyre for suicidalitet.

Prosedyre for medisinsk bistand under inntak.

8. Oppbevaring og behandling av personopplysninger

§ 8. Oppbevaring og behandling av personopplysninger

Institusjonen skal oppbevare og behandle personopplysninger i henhold til reglene i lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger med forskrift 15. desember 2000 nr. 1265.

Personopplysninger blir oppbevart i egen mappe/perm i låsbare skap. De er innlåst på kontor på det enkelte kollektiv, slik at uvedkommende ikke skal ha tilgang til opplysningene.

Stiftelsen Måløykollektivene har egen server gjennom Local Host.
Stiftelsen Måløykollektivene bruker journalprogrammet HK-data.

Opplysninger/dokumentasjon om ungdommene blir sendt til ansvarlig barneverntjeneste når ungdommen flytter fra et av Stiftelsen Måløykollektivenes kollektiv.

Personopplysningene blir oppbevart og avsluttet i tråd med Bufdir sin databehandleravtale.

Stiftelsen Måløykollektivene har satt seg inn i de nye personvernreglene fra 2018 (ny personopplysningslov som gjennomfører EUs personvernforordning GDPR). Rutinene til Stiftelsen Måløykollektivene er gjennomgått og oppdatert mht. de nye føringene. Vi jobber systematisk for å oppfylle kriteriene når det gjelder elektronisk og fysisk lagring av data.

9. Beboerens medvirkning

Ungdommens rett til medvirkning i barneverninstitusjoner er presisert i Rettighetsforskriften § 7 og Kvalitetsforskriften § 9.

Rettighetsforskriften § 7

Den enkelte beboer skal selv kunne bestemme i personlige spørsmål så langt dette lar seg forene med formålet med plasseringen og institusjonens ansvar for å gi forsvarlig omsorg for den enkelte, herunder er forenlig med beboerens alder og modenhet. Likeså skal bestemmelsesretten la seg forene med institusjonens ansvar for driften, herunder ansvaret for trygghet og trivsel for alle på institusjonen. Innenfor de rammer som følger av annet ledd skal institusjonen bl.a.:

- a) sørge for at beboeren får ivaretatt retten til å bli hørt og retten til medbestemmelse, herunder får delta ved utformingen av institusjonens daglige liv og ved avgjørelsen av andre forhold som berører beboeren,*
  - b) legge til rette for at beboeren får ivaretatt sine personlige interesser og delta i ønskede fritidsaktiviteter,*
  - c) vise respekt for og ta hensyn til beboerens og foreldrenes livssyn og kulturelle bakgrunn,*
  - d) vise respekt for beboerens rett til tanke-, samvittighets- og religionsfrihet.*
- Beboeren skal ikke utsettes for utilbørlig påvirkning eller påtrykk av livssynsmessig, politisk eller ideologisk art.*

Kvalitetsforskriften § 9. Beboernes medvirkning.

Beboerne skal sikres deltagelse og innflytelse i saker som gjelder institusjonens daglige rutiner og gjøremål, felles fritidsaktiviteter og lignende.

Reell brukermedvirkning innebærer å legge til rette for likeverdige prosesser i så stor grad som mulig. Stiftelsen Måløykollektivenes målgruppe er ungdommer plassert etter «atferdsparagrafene» i Lov om barneverntjenester. Ungdommens medvirkning på ulike områder må som en følge av dette tilpasses formålet med plasseringen. Dette gir begrensninger i ungdommens medvirkning, og ulike tvangsmuligheter er beskrevet i forskrifter og vedtak. Til tross for dette skal ungdommene høres i alle forhold som berører dem. Når det settes begrensninger eller fattes beslutninger som ungdom ikke er enig i, skal dette forklares og begrunnes.

Det er av stor betydning at man så tidlig som mulig kan gi den enkelte ungdom og dens foreldre/foresatte en opplevelse av å være med på å forme behandlingsarbeidet. Foreldre/foresatte informeres om behandlingsvirksomheten og de ulike fora de har til disposisjon for å fremme sine meninger og ønsker. Ungdommene får tilpasset informasjon om Stiftelsen Måløykollektivenes ulike metoder og opplæring i å benytte seg av disse. Ungdommens arbeid med egne utviklingsmål⁶³ synliggjør den enkeltes ønsker og meninger om sitt eget endringsarbeid.

For ungdom generelt er det en grunnleggende del av utviklingen at man gis mer ansvar. De fleste ungdommene som plasseres i Stiftelsen Måløykollektivene har vagabondert, unndratt seg omsorg og har ikke mestret tilværelsen og integreringen til samfunnets normer og regler. Det er derfor viktig at kollektivene tar ansvar for å stoppe den destruktive utviklingen og muliggjør en konstruktiv utvikling.

⁶³ Se punkt 2.3.3.7 (målarbeid)

For å tilrettelegge for en god utvikling arbeider Stiftelsen Måløykollektivene trinnvis og utviklingsorientert med ungdommens medbestemmelse og ansvar for egen utvikling gjennom Utviklingstigen⁶⁴. Grunnleggende for at Stiftelsen Måløykollektivene skal lykkes i behandlingsarbeidet er at den enkelte ungdom etter hvert i behandlingsforløpet tar ansvar for egen utvikling. Samtidig vet man at denne medbestemmelsesprosessen er vanskelig og utfordrende. Det er svært viktig at de voksne rundt ungdommen har nær forståelse og innsikt i den enkelte unges utvikling, slik at ungdommen kan prøve ut sine ferdigheter, og med det øke sin innflytelse på egen utvikling på en forsvarlig og konstruktiv måte.

Målet for Stiftelsen Måløykollektivene er å legge til rette for en konstruktiv medbestemmelse, som er med på å fremme positiv selvtillit, mestringfølelse og kontroll hos den enkelte ungdom. Medvirkning og deltagelse fra foreldre/foresatte og ungdom i utformingen av behandlingsforløpet er sentralt for at beslutninger og tiltak skal få legitimitet og kunne vare over tid.

Stiftelsen Måløykollektivene har i tillegg et stort fokus på å forebygge bruk av tvang, og det er avgjørende for ungdomsgruppa og den enkelte ungdom at vanskelige/konfliktfylte situasjoner blir snakket om. Enten på samling, når dette anses som hensiktsmessig, eller i enesamtaler med ungdommene. Selv om ungdommene ofte har en motstand til behandling, er det viktig alltid å jobbe for å komme i posisjon og få ungdommene til å forstå hvilke muligheter som ligger i behandlingen. De voksne lever og bor sammen med ungdommene over tid, noe som skaper en kontinuitet i relasjons- og omsorgsarbeidet.

9.1 Individuell medvirkning

Metoder	Beskrivelser av brukermedvirkningsdelen
Informasjonsbrosjyre om rettigheter	Ved innflytting informeres den enkelte om tilsynets medlemmer og virkeområde. I tillegg utdeles informasjonsskriv om rettigheter og begrensninger under institusjonsoppholdet.
Kartlegging:	Stiftelsen Måløykollektivene benytter seg av ulike kartleggingsverktøy for å innhente informasjon fra ungdommen. De viktigste er nettverksskart, tidslinje og EuroADAD ⁶⁵ .
Målarbeid	Gjennom ungdommens deltagelse i målarbeidet blir behandlingsplaner konkretisert, og det blir mulig å måle egen framgang. Målarbeidet definerer blant annet innholdet i individuelle samtaler, hvor en viktig del er gjennomgang av gamle og formulering av nye utviklingsmål. En forutsetning for at målarbeidet skal lykkes er at ungdommene har et eierforhold til sine egne mål. At ungdommen har nye utviklingsmål er en forutsetning for at kveldssamlinger blir brukt til å gi konkrete tilbakemeldinger.

⁶⁴ Se punkt 2.3.3.3 Metoder (Utviklingstigen)

⁶⁵ Punkt 2.3.4.3 Kartlegging

Ukentlige individuelle samtaler	En formalisert samtale ⁶⁶ med formål å øke bevisstheten til ungdommen i forhold til egen behandling.
Handlingsplan	Handlingsplan er et dokument som beskriver ungdommens atferd slik den er/har vært og hva ungdommen bør endre på og hvorfor. Handlingsplanarbeid er et verktøy for målarbeid og evaluering av endringsarbeidet. Handlingsplanen evalueres kontinuerlig gjennom individuelle samtaler og samlinger. Ungdommenes mål blir oppført i handlingsplanen og evaluert hver 3. måned. Handlingsplanen blir gjennomgått sammen med ungdommene og hun/han får mulighet til å gi tilbakemeldinger på endringer som bør gjøres.
Ukeplan	Ungdommene lager egen ukeplan der de skriver ned hvilke aktiviteter og gjøremål de ønsker å gjennomføre kommende uke. Planen blir gjennomgått av voksne, slik at den lar seg realisere.
Ansvarsgruppemøte	Ansvarsgruppemøte er et fora der ungdommens behandlingsforløp blir planlagt, evaluert og drøftet. Stiftelsen Måløykollektivene ser det som viktig å forberede ungdommen godt slik at de kan nyttiggjøre seg møtet på best mulig måte og ikke minst få en opplevelse av å bli hørt og respektert.
Rapporter og vedtak	Ved rapportskriving og fating av vedtak vil ungdommene alltid bli involvert i form av gjennomlesning. Informasjon om ungdommenes klagerett blir gitt, samtidig med tilbud om hjelp til å skrive en evt. klage.

9.2 Kollektiv medvirkning

Metoder	Beskrivelser av brukermedvirkningsdelen
Ungdomsrådet	Ungdommene velger ut en ungdom som er leder i ungdomsrådet og en som er nestleder. Leder har ansvar for å kalle inn til ungdomsrådssamling. Da samles alle ungdommene i et fora der de kan ta opp dersom det er noe spesielt de ønsker seg, det kan være alt fra f.eks. nytt biljardbord til regler de er uenige i som de ønsker å forandre. Det som er tatt opp i ungdomsrådet blir vurdert på behandlingsmøte, og ungdommene får begrunnede svar på de ulike forslagene.
Samlinger	På daglige samlinger har ungdommen i stor grad mulighet til å påvirke og komme med ønsker for hvordan dagen/helgen skal se ut når det gjelder aktiviteter og lignende. Videre er ungdommene deltagende i å skrive handlelister og sette opp ukemenyer.

⁶⁶ Punkt 2.3.3.8 (Individuelle samtaler)

Ferieturer og aktiviteter	I feriene arrangerer kollektivet ulike turer med ungdommene. Planleggingen av disse turene gjøres i stor utstrekning sammen med ungdommene både med hensyn til reisemål, gjennomføringen og et realistisk budsjett.
Kollektivevaluering	Hvert år gjennomføres en kollektivevaluering. Ungdomsgruppa er en av flere viktige informantgrupper som inviteres til deltagelse. Her etterspør vi ungdommenes erfaringer og syn på viktige områder som opplevelse av brukermedvirkning, trygghet, bruken av ulike metoder, sitt eget endringsarbeid, relasjon til voksen- og ungdomsgruppa og fornøydhet. Informasjonen blir behandlet på gruppenivå og danner grunnlag for kollektivets utviklingsarbeid.
Bufdir sin brukerundersøkelse	Bufdir gjennomfører årlige brukerundersøkelser ved våre kollektiv. Resultatene fra undersøkelsen brukes aktivt i Stiftelsen Måløykollektivenes utviklingsarbeid.

9.3 Foreldrenes/foresattes medvirkning

Metoder	Beskrivelser av brukermedvirkningsdelen
Inntakssamtale og innhenting av informasjon fra foreldre	Ved inntak kontaktes/gjennomføres samtale med foreldre/foresatte for å innhente deres opplevelser og historie med sin ungdom ⁶⁷ . I denne prosessen søker vi å få så dekkende beskrivelser om ungdommens ressurser, hjelpebehov, viktige personer, nettverk, reaksjonsmønstre og lignende som mulig. Samtalen har også som formål å informere foreldre/foresatte om metoder, behandlingsforløp, forventninger, «vanlige» utfordringer i behandlingen, lover og forskrifter og tilsynsmyndighetens rolle. Videre vektlegges behovet for samarbeid og åpenhet i behandlingsforløpet og foreldrene/foresatte oppfordres til å opprettholde nær kontakt ⁶⁸ med kollektivet, også i det daglige.
Handlingsplan	I arbeidet med handlingsplan er informasjon, innspill og meninger fra foreldre/foresatte viktig. Målet er å anerkjenne foreldre/foresatte som en aktiv part i behandlingsarbeidet. Handlingsplanen er et aktivt dokument i Stiftelsen Måløykollektivene og foreldre/foresatte involveres kontinuerlig i korrigeringer og evalueringer.
Kontinuerlig kontakt	Under oppholdet har kollektivet kontinuerlig kontakt med foreldre/foresatte ⁶⁹ på ulike måter, som telefon, møter og besøk både på kollektivet og i hjemmet.

⁶⁷ Se punkt 2.3.6.1 Familie- og nettverksarbeid (informasjonsinnhenting)

⁶⁸ Se punkt 2.3.6.6 Familie- og nettverksarbeid (kontinuerlig samarbeid mellom kollektivet og foreldre/foresatte)

⁶⁹ Se punkt 2.3.6.6 Familie- og nettverksarbeid (kontinuerlig samarbeid mellom kollektivet og foreldre/foresatte)

Samarbeidsmøter	Ved behov arrangeres samarbeidsmøter med barneverntjenesten og/eller foreldre/foresatte og kollektivet. Formålet er å drøfte eventuelle uenigheter, gjennomgå uheldige hendelser eller konflikter, og mulige videre planer for ungdommen.
Ansvarsgruppemøter	Vi legger forholdene til rette for foreldre/foresattes deltagelse på ansvarsgruppemøter. Før møtet skal foreldre/foresatte være godt informert om utviklingen til ungdommen og aktuelle temaer som skal drøftes, slik at de i størst mulig grad opplever seg som forberedt og deltagende.
Hjemreiseplaner	Planer for hjemreiser ⁷⁰ utarbeides i samarbeid med ungdommen, foreldre/foresatte og kollektivet. Foreldrenes/foresattes syn på lengden, innholdet og betingelser vektlegges i planleggingen. Hvert hjemmebesøk evalueres sammen med foreldre/foresatte i etterkant.
Kollektivevaluering	Ved de årlige kollektivevalueringene ⁷¹ er foreldre/foresatte en av informantgruppene. Her etterspør vi foreldrene/foresattes erfaringer og meninger knyttet til behandlingsarbeidet. Spørsmålene er både knyttet opp mot evaluering av behandlingsprosessen og resultat. Informasjonen blir behandlet på gruppenivå og danner grunnlag for kollektivets utviklingsarbeid.

Vårt utgangspunkt er å involvere og skape et godt samarbeidsklima med samtlige foreldre/foresatte. Imidlertid kan begrensninger bli satt inn gjennom vedtak fra fylkesnemnda eller barneverntjeneste. Ved fylte 18 år kan ungdommene selv begrense vår mulighet til kommunikasjon med foreldre/foresatte.

Prosedyrer på kollektivene:

- Prosedyre for informasjon om beboernes rettigheter.
- Prosedyre for ivaretagelse av ungdommens integritet.
- Prosedyre for medvirkning i hverdagen.
- Prosedyre for medvirkning i egen behandling.

⁷⁰ Se punkt 2.3.6.5 Familie- og nettverksarbeid (hjemreiser)

⁷¹ Se punkt 2.3.1 Kunnskapsgrunnlag og fagutvikling (*Vedlikehold og utvikling av det faglige arbeidet – Kollektivevalueringer*)

10 Internkontroll i barneverninstitusjoner

Stiftelsen Måløykollektivene ser på internkontroll som et viktig bidrag for å forebygge svikt og uheldige hendelser. I tillegg vil internkontrollen bidra til å fremme kvaliteten på vårt behandlingstilbud til ungdommen, men også være et viktig verktøy for å sikre en god arbeidsplass.

10.1 Krav i forskriften § 12 annet ledd

Jfr. Forskrift om krav til kvalitet og internkontroll i barnevernsinstitusjoner, § 12: Innholdet i internkontrollen. "Internkontrollen skal tilpasses institusjonens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å etterleve krav fastsatt i eller i medhold i lov om barneverntjenester."

- a) **Krav: Institusjonen beskriver hvordan institusjonen er organisert, samt institusjonens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart framgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt.**

For å tilfredsstille kravet i forskriften har Stiftelsen Måløykollektivene følgende tiltak:	<p>Stiftelsen Måløykollektivene har oppdatert institusjonsplan som evalueres årlig. Institusjonsplanen beskriver den interne organiseringen. Institusjonsplanen beskriver også, inngående og utfyllende, Stiftelsen Måløykollektivenes mål og oppgaver, samt metodikk og arbeidsverktøy.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene har videre utarbeidet «Prosedyrehandbok fag» som består av prosedyrer for den daglige driften. I prosedyrene kommer det fram ansvars- og myndighetsfordeling rundt de aktuelle oppgavene.</p> <p>Målene for forbedringsarbeidet framkommer i Stiftelsen Måløykollektivenes strategiske mål og det enkelte kollektivs årsplan.</p> <p>I tillegg har Stiftelsen Måløykollektivene eget Intranett hvor samtlige dokumenter er tilgjengelig for de ansatte.</p>
Relevante dokument:	<p>Institusjonsplanen. Organisasjonskart. Prosedyrehandbok Fag. Personallhandbok. Stiftelsen Måløykollektivenes strategiske mål og kollektivets årsplaner.</p>

b) Krav: Institusjonen sikrer at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for institusjonen.

For å tilfredsstille kravet i forskriften har Stiftelsen Måløykollektivene følgende tiltak:	<p>Stiftelsen Måløykollektivene sikrer ansatte tilgang til aktuelle lover og forskrifter gjennom at disse er lastet opp på server, samt at aktuelle lover og forskrifter foreligger i papirutgaver på samtlige kollektiv.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene har introduksjonsprogram som sikrer at nyansatte settes inn i aktuelle lover og forskrifter og alle vet hvor aktuell informasjon finnes. Videre henvises det til aktuelle lover og forskrifter med paragrafer i prosedyrene.</p>
Relevante dokument:	<p>Intranett. Norges lover (Barnevernloven, Rettighetsforskriften, rundskriv). Prosedyrehandbok fag.</p>

c) Krav: Institusjonen sørger for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om institusjonens internkontroll.

For å tilfredsstille kravet i forskriften har Stiftelsen Måløykollektivene følgende tiltak:	<p>Ved nyansettelser sørger vi for at vi fyller myndighetenes krav til kompetanse.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene gjennomfører årlig evaluering der Stiftelsen Måløykollektivenes kompetanse og eventuelle behov framkommer (Stiftelsen Måløykollektivenes kompetansestrategi).</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene har egen opplæringskonsulent som gjennomfører seminarer og fagdager.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivenes internkontroll gjennomgås i introduksjonsprogrammet.</p>
Relevante dokument:	<p>Den årlige kollektivevalueringen. Introduksjonsprogrammet. Institusjonsplanen.</p>

d) Krav: Institusjonen sørger for at arbeidstakerne, oppdragstakerne og samarbeidspartnerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes.

For å tilfredsstille kravet i forskriften har Stiftelsen Måløykollektivene følgende tiltak:	<p>Det blir gjennomført årlige medarbeidersamtaler.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene har en organisasjonskultur som sikrer informasjonsflyt innad.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene gjennomfører årlige web-baserte kollektivevalueringer der vi innhenter tilbakemeldinger fra</p>
--	---

	foreldre/foresatte og barneverntjenesten. I tillegg innhentes tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere gjennom møter.
Relevante dokument:	Institusjonsplan. Den årlige kollektivevalueringen. Årlige medarbeiderundersøkelser.

e) Krav: Institusjonen gjør bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av institusjonen, samt gjøre bruk av erfaringer fra den kommunen som har ansvaret for oppfølging av barnet, jf. lov om barneverntjenester § 8-4.

For å tilfredsstille kravet i forskriften har Stiftelsen Måløykollektivene følgende tiltak:	<p>Stiftelsen Måløykollektivene gjennomfører årlige web-baserte kollektivevalueringer som sikrer tilbakemeldinger på gruppenivå fra ungdommene og foreldrene/foresatte og barneverntjenesten.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene gjennomfører ADAD-intervju ved inntak og ett år etter plassering av alle ungdommer som plasseres.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene benytter videre kartleggingsverktøy som: nettverkskart, tidslinje, triggerkartlegging og konsekvenskartlegging. Disse danner grunnlag for handlingsplanen.</p> <p>Tidligere utredninger innhentes ved plassering.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene gjennomfører samarbeidsmøter og ansvarsgruppemøter.</p>
Relevante dokument:	Den årlige kollektivevalueringen. Vedlegg til årsmeldingen. Den enkeltes handlingsplan. Prosedyrer for inntak, samarbeidsmøter og ansvarsgruppemøter.

f) Krav: Institusjonen skaffer oversikt over områder i institusjonen hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav.

For å tilfredsstille kravet i forskriften har Stiftelsen Måløykollektivene følgende tiltak:	<p>Stiftelsen Måløykollektivene har lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen tilgjengelig.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene har verneombud og arbeids- og miljøutvalg som sikrer løpende kontroll med arbeidsmiljøet og at nødvendig vedlikehold samsvarer med lovgivningen. På denne måten har Stiftelsen Måløykollektivene HMS-tiltak og rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge svikt eller mangler.</p> <p>Stiftelsen Måløykollektivene har turnus som tilfredsstillende myndighetskrav, dette kan til enhver tid etterprøves gjennom at</p>
--	--

	Stiftelsen Måløykollektivene både fører oversikt over planlagt turnus og reell turnus.
Relevante dokument:	Lov og forskrifter om sikkerhetslovgivningen. Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn. Prosedyrehandbok administrasjon og ledelse. Turnusoversikter planlagt og reell.

g) Krav: Institusjonen utvikler, iverksetter, kontrollerer, evaluerer og forbedrer nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen.

For å tilfredsstille kravet i forskriften har Stiftelsen Måløykollektivene følgende tiltak:	Stiftelsen Måløykollektivene har jevnlig revisjon av prosedyrer, rutiner og faglige standarder. Stiftelsen Måløykollektivene har daglig fokus på å registrere avvik i forhold til fag og HMS. Stiftelsen Måløykollektivene har samarbeid med tilsynsmyndigheten hos Fylkesmannen.
Relevante dokument:	Barnevernloven, Rettighetsforskriften, Kvalitetsforskriften, Arbeidsmiljøloven.

h) Krav: Institusjonen foretar systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i institusjonen.

For å tilfredsstille kravet i forskriften har Stiftelsen Måløykollektivene følgende tiltak:	Stiftelsen Måløykollektivene har gode interne rapporteringssystemer og rutiner som gjør det enkelt å fange opp avvik. Hver måned skal hvert kollektiv rapportere til administrasjonen i forbindelse med: rømninger, skolegang, flyttinger (planlagte og utilsiktede), grenseoverskridende atferd og bruk av enkeltvedtak/protokoller. Disse blir registrert og benyttet i rapportering til staten. Hver 3 mnd. evaluerer kollektivleder den enkeltes ungdom utvikling. Utilsiktede flyttinger vil alltid bli drøftet og evaluert med kollektivet og samarbeidspartnere. Stiftelsen Måløykollektivene har gått over til nytt avvikssystem januar 2021, avvikssystemet er digitalisert. Ansatte kan melde avvik og forbedringsforslag gjennom en applikasjon til nærmeste overordnet. Det nye avvikssystemet gir en umiddelbar oversikt til ledelsen om hvor organisasjonen trenger forbedringstiltak, hvilke kategorier som har avvik og hva som er årsaken til avvik i de ulike
--	---

	<p>kategoriene. Ledelsen gjennomgår funn i avvikssystemet på ledermøtene og organiserer videre drift ut fra å lære av oppståtte avvik for å forebygge at liknende avvik skal forekomme i fremtiden.</p> <p>Internkontrollen drøftes på hvert AMU-møte.</p>
Relevante dokument:	<p>Institusjonsplan. Barnevernloven, Rettighetsforskriften, Kvalitetsforskriften, Arbeidsmiljøloven. Personalhåndbok. Månedlig rapportering fra kollektivene. Compendia avvikssystem</p>

Gjennom Stiftelsen Måløykollektivens årlige brukerundersøkelse/evaluering får man innspill fra ungdommene, de ansatte, foreldrene og barneverntjenesten som gir verdifull informasjon om kollektivet, som følgelig benyttes i forbedrings- og oppfølgingsområder. På bakgrunn av denne evalueringen settes det opp mål for arbeidet i kollektivets årsplan. Stiftelsen Måløykollektivens fag- og plandokumenter er gjenstand for årlig evaluering, og beskrivelser av metoder, rutiner og prosedyrer blir gjennomgått. I tillegg skal alle ansatte i løpet av året registrere mangler gjennom bruk av de prosedyrer og rutiner som er utarbeidet.

10.2 Myndighetsbrudd og forbedringsområder

Påpekt av Fylkesmannen ved tilsyn og klagebehandling				
Kollektiv	Myndighetsbrudd⁷²	Forbedringsområder⁷³	Tiltak	Rettet opp/forbedret
Måløykollektivet	Ingen			
Sjøly minikollektiv	Ingen			
Kannesteinen minikollektiv	Ingen			
Påpekt av Mattilsynet				
Måløykollektivet	Ingen			
Sjøly minikollektiv	Ingen			
Kannesteinen minikollektiv	Ingen			
Påpekt av Branntilsynet/El-tilsyn				
Måløykollektivet	Ingen			
Sjøly minikollektiv	Ingen			
Kannesteinen minikollektiv	Ingen			

⁷² Myndighetsbrudd er mangel på oppfyllelse av krav gitt i gjeldende lover og forskrifter.

⁷³ Forbedringsområder er forhold hvor det påpekes mulighet eller potensiale for forbedring, uten at det er konstatert mangel på oppfyllelse av krav i gjeldende lover og forskrifter. Kjentegnene ofte en utvikling i retning av myndighetsbrudd.

Påpekt av annet tilsyn (f.eks. Sivilombudsmannen)				
Måløykollektivet	Ingen			
Sjøly minikollektiv	Ingen			
Kannesteinen minikollektiv	Ingen			
Påpekt ved etterfølgende kontroll utført av godkjennings- og kvalitetssikringsmyndigheten				
Måløykollektivet	Ingen			
Sjøly minikollektiv	Ingen			
Kannesteinen minikollektiv	Ingen			

10.3 Om Institusjonsplanen

Det er foretatt en ny revidering av institusjonsplanen juni 2022. De overskrifter i forrige plan som nå er endret og revidert er disse:

Organisasjonskart
Overordnende styringsdokumenter
Måsetting
Kompetanse og ferdigheter hos miljøarbeiderne-/terapeutene
Beskrivelse av samarbeidet med BUP, DPS og fastlege
Bemanning, ansattes kompetanse, opplæring og veiledning
Myndighetsbrudd og forbedringsområder

Opplæringskonsulent, administrativt lederteam og kollektivlederne på vest vil fortsette arbeide med planen. Videre må institusjonsplanen holdes oppdatert til enhver tid i henhold til anbefalinger, lovverk og forskrifter. Det er besluttet at institusjonsplanen skal gjennomgås/evalueres grundig hvert halvår.

10.4 Om Rapporteringssystemet

Stiftelsen Måløykollektivene har en møtestruktur⁷⁴ som sikrer forsvarlig oversikt og rapportering. Stiftelsen Måløykollektivene har følgende rapporttyper:

Rapporttype	Funksjon	Frekvens
Styrets årsmelding	Gir en beskrivelse av arbeidsmiljø, sykefravær, den økonomiske situasjonen, samt resultat og disponeringer.	Årlig
Vedlegg til årsmeldingen	Gir en statistisk beskrivelse av inntak, rømminger,	Årlig

⁷⁴ Se punkt 5.1. Merkantile og faglige fellesfunksjoner i Klokkergårdstiftelsen (stiftelsens møtestruktur)

	<p>motivasjonsturer, oppholdstid, bruk av tiltakskjeden, målgruppe og endringer i behandlingstiden. Samt oppsummering av kollektivevalueringene.</p>	
Årsrapport (kollektiv-vis)	<p>Beskrivelse av HMS-tiltak og verneombudets merknader. Hvilke fagutviklings- og opplæringstiltak som er gjennomført.</p> <p>Beskrivelse av ungdomsgruppa.</p> <p>Kollektivets forhold til samarbeidspartnere.</p> <p>Mål og resultater i forhold til årsplan.</p>	Årlig
Månedlig rapportering fra kollektivene/enhetene til administrasjonen	<p>Hver måned skal hvert kollektiv/enhet rapportere til administrasjonen om: rømminger, skolegang, flyttinger (planlagte og utilsiktede), grenseoverskridende atferd og bruk av enkeltvedtak/protokoller, avvik. Disse blir registrert og benyttet i rapportering til staten.</p>	Månedlig
Handlingsplan (ungdom)	<p>Beskrive ungdommen ut fra dagens situasjon og ønsket utvikling for de neste 6 måneder. Grunnlaget for handlingsplanen er barnevernets tiltaksplan, ADAD- intervju, samt kartlegging, samtaler med ungdom/foresatte og observasjoner av ungdommen i fellesskapet.</p>	Hver 3. måned
Evalueringen av handlingsplan (ungdom)	<p>Evaluerer om målene fra tidligere handlingsplan er oppnådd, eventuelt ikke oppnådd.</p> <p>Evalueringen skal være dekkende, kortfattet, oversiktlig og forståelig for ungdom, barneverntjeneste, Bufetat Enhet for inntak/Oslo kommune Bfe, foreldre og tilsyn.</p> <p>Gi en kort beskrivelse av ungdommens endring i prosatekst.</p>	Hver 3. måned
Rapport fra tilrettelagt tiltak utenfor huset (ungdom)	<p>Gi en oppsummering av årsaken til og gjennomføringen av motivasjonsturen. Samt hvilke mål</p>	Hver gang

	og tiltak som er satt opp for videre arbeid.	
Rømningsrapport inkl. logg (ungdom)	Beskrivelse av hendelsesforløpet inklusiv rømningslogg.	Hver gang
Rapportering/dokumentasjonskrav etter krav i standardisert forløp.	Før inntak Under opphold Avslutning av opphold	
Enkeltvedtak/protokoll (ungdom)	Beskrive hvilke bestemmelser i Rettighetsforskriften tvangen gjelder, begrunnelse for tvangsbruken/begrensningene, hvordan tvangen ble gjennomført og gjennomgang med ungdommen med eventuelle kommentarer fra ungdommen.	Hver gang
Sluttrapport (ungdom)	Gi en dekkende beskrivelse av hele behandlingsforløpet, og eventuelle videre behandlingsbehov.	Ved avsluttet opphold

Dersom barneverntjenesten og Bufetat Enhet for inntak ønsker hyppigere rapporter, imøtekommes dette. I utarbeidelsen av alle rapporter vedrørende den enkelte ungdom trekkes ungdommen inn i arbeidet⁷⁵.

⁷⁵ Se punkt 9.1 Individuell medvirkning

11. Særskilte krav ved godkjenning og kvalitetssikring av institusjoner

Stiftelsen Måløykollektivenes kollektiv er godkjent av Bufetat i den regionen kollektivet ligger. Godkjenningene er gjort med hjemmel i lov om barneverntjenester § 5-8 og godkjennings-forskriften § 5.

Kollektiv	Godkjente hjemler	Antall godkjente plasser
Måløykollektivet	§§ 4-24, 2. ledd, 4-26 og eventuelt kombinasjon §§ 4-12 og 4-4 sjette ledd. § 4-25 (der det foreligger plan for opphold etter § 4-24)	9
Kannesteinen Minikollektiv	§§ 4-24, 2. ledd, 4-26 og eventuelt kombinasjon §§ 4-12 og 4-4 sjette ledd. § 4-25 (der det foreligger plan for opphold etter § 4-24)	3
Sjøly Minikollektiv	§§ 4-24, 2. ledd, 4-26 og eventuelt kombinasjon §§ 4-12 og 4-4 sjette ledd. § 4-25 (der det foreligger plan for opphold etter § 4-24)	3 – 4
Kråkenes	§§ 4-24, 2. ledd, 4-26 og eventuelt kombinasjon §§ 4-12 og 4-4 sjette ledd.	(1)
Indre Kulen, leilighet	§§ 4-24, 2. ledd, 4-26 og eventuelt kombinasjon §§ 4-12 og 4-4 sjette ledd.	
Sjøboden	§§ 4-24, 2. ledd, 4-26 og eventuelt kombinasjon §§ 4-12 og 4-4 sjette ledd.	

❖ Litteratur

MILJØTERAPI

- Dag Furuholmen og Arne Schanche Andresen. *Fellesskapet som metode – om miljøterapi og rus*. J.W. Cappelens Forlag. (2012). 3. utgave.
- Kolltveit, S. (2013). *Behandlingselementer i ruskollektiver for ungdom*. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, Vol 50, nummer 9, 2013, side 919-925
- Larsen, Erik. *Miljøterapi med barn og unge. Organisasjonen som terapeut*. Universitetsforlaget. (2015).
- Skårderud, Finn og Sommerfeldt, Bente. *Miljøterapiboken*. Gyldendal norsk forlag. (2013).
- Tjersland, Odd Arne, Engen, Gunnar & Jansen, Ulf. *Våge å leve. En bok om alternative veier i behandling basert på erfaringer fra Tyrili*. Tano Aschehoug. (1998).

TRAUMER/TILKNYTTING

- Flækøy Landmark, Anders og Stånicke, Line Indrevoll, *Det uforståelige barnet* Hertevig Forlag (2016).
- Handlekraft i møte med barn i barneverntiltak <http://www.handle-kraft.no/>
- Hart, Susan. *Den følsomme hjernen*. Gyldendal Norsk Forlag. (2015).
- Levine, Peter A og Kline, Maggie, *Traumer set med barnets øjne*. Dansk Psykologisk Forlag (2012).
- Levine, Peter A, *Den tavse stemme*. Hans Reitzelz Forlag. (2012).
- Nordanger, Dag Øystein og Braarud, Hanne Cecilie, *Utviklingstraumer* Fagbokforlaget (2017).
- RVTS Sør <http://traumebevisst.no/>
- Traumebevisst omsorg, teori og praksis
<https://sor.rvts.no/filestore/Filarkiv/Dokumenter/Fagstoff/Barnevern/Artikkel3-Traumebevisstomsorg.pdf>
- Wennerberg, Tor. *Vi er våre relasjoner*. Arneberg (2011).

FAMILIE OG SYSTEMPERSPEKTIV

Bronfenbrenner, Urie. *The Ecology of Human Development*.
Harvard University Press (1979)

Jensen, Per. *Ansikt til ansikt*.
Gyldendal Norsk Forlag. (2009).

Jensen, Per og Ulleberg, Inger. *Mellom ordene - Kommunikasjon i profesjonell praksis*.
Oslo: Gyldendal Akademiske. (2011).

Johnsen, A. og Torsteinsson, V. W. (2012). *Lærebok i familierapi*. Oslo: Universitetsforlaget.

ARBEID MED EGEN HISTORE

Lundby, Geir. *Historier og terapi*.
Tano Aschehoug. (1998)

Lundby, Geir (red.). *Terapi som samarbeid. Om narrativ praksis*.
Pax forlag. (2009).

SOSIALFERDIGHETSTRENING OG SINNEKONTROLL (KOGNITIV TERAPI)

Ogden, Terje. *Sosial kompetanse og problematferd blant barn og unge*.
Gyldendal Norsk Forlag. (2015).

MOTIVERENDE SAMTALE

Ivarsson Holm, Barbro, Ortiz, Liria og Wirbing, Peter. *MI-motiverende samtaler. En praktisk håndbok for sosialt arbeid*. Gyldendal Norsk Forlag. (2015).

BARNEVERN

Andreassen, T. *Behandling av ungdom i institusjoner. Hva sier forskningen?*
Kommuneforlaget, Oslo (2003).

FO - Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og veldferdsvitere, av 6. kongress – mars 2015;
https://www.fo.no/getfile.php/1320310-1429186747/01%20Om%20FO/Hefter%20og%20publikasjoner/Yrkesetisk%20grunnlagsdokument_2015.pdf

Schjelderup, Omre og Marthinsen. *Nye metoder i et moderne barnevern*.
Fagbokforlaget. (2005).

RUS

Lossius, Kari (red). *Håndbok i rusbehandling. Til pasienter med moderat til alvorlig rusmiddelavhengighet*. Gyldendal Norske Forlag. (2011).

UTVIKLINGSPSYKOLOGI

Stephen von Tetzchner *Utviklingspsykologi*. Gyldendal akademiske Forlag (2012).

SKOLE

Höjer, Ingrid. *Young people in public care: Pathways to education in Europe (YIPPEE)*
Routledge (2013)

Ogden, Terje. *Forhold som hemmer og fremmer barnevernsbarnas skolegang*. Artikkel 3. (2014)
https://www.bufdir.no/Global/nbbf/Skole_utdanning/Skolerapport_barnevern_Bufdir_2014.pdf

ETTERVERN

Oterholm, Inger. *Organisasjonens betydning for sosialarbeideres vurderinger*. Doktoravhandling.
Senter for profesjonsstudier, Høgskolen i Oslo og Akershus (2015).

Storø, Jan. *Ettervern og overgang for ungdom i barnevernet*.
Universitetsforlaget. (2012).

FORSKNING

Fossum, Handlgard, Holmen og Adolfsen (2015). *Behandling av ungdommer på
barnevernsinstitusjoner – Resultater ett år etter inntak*. UiT.

Helgeland, Ingeborg Marie. *Unge med alvorlige atferdsvansker blir voksne. Hvordan
kommer de inn i et positivt spor?* Unipub, Oslo. (2007)

[Kayed, N., Jozefiak, T., Rimehaug, T., Tjelflaat, T., Brubakk, A., Wichstrøm, L.. Resultater fra
forskningsprosjektet psykisk helse hos barn og unge i barneverninstitusjoner. NTNU. \(2015\).](#)

[Lauritzen, G., Ravndal, E. og Larsson, J.. Gjennom 10 år. En oppfølgingsstudie av
narkotikabrukere i behandling. SIRUS-rapport nr. 6/2012, Statens institutt for
rusmiddelforskning, Oslo \(2012\).](#)

BUF-DIREKTORATETS VEILEDERE OG RUNDSKRIV

[Etter- og videreutdanning om vold og seksuelle overgrep \(2016\)](#)

[Når barn rømmer fra barneverninstitusjon. Retningslinjer om oppgave- og ansvarsfordeling mellom
barneverninstitusjon, kommunal barneverntjeneste og politi \(2016\).](#)

Oppfølging av skole og opplæring for barn og unge som bor i fosterhjem, institusjon og omsorgssenter. En veileder, BUFetat. (2014).

Rapport. Opplæring i barnevernsinstitusjoner, kartlegging av opplæringsmodeller og vurdering av innhold og kvalitet. Rambøll (2015).

Rundskriv 21/2015.

Samarbeid mellom barneverntjenester og psykiske helsetjenester til barnets beste.
BUF-direktoratet og Helsedirektoratet.

Skolerapport. Hvordan bedre skoleresultatene og utdannings situasjonen for barn og unge i barnevernet? Oslo, BUF-dir. (2014).

RUNDSKRIV FRA BARNE., LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

Rundskriv Q-19/2012

Retningslinjer til forskrift 15. november 2011 om rettigheter og bruk av tvang under opphold på barnevern sinstitusjon (rettighetsforskriften).

Rundskriv Q-13 /2011

Rundskriv om tiltak etter barnevernloven for ungdom over 18 år.

FORSKRIFTER

Forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barnevern sinstitusjoner av 2002 nr. 1594
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-11-15-1103>

Forskrift om arbeidstid i institusjoner som har medlevertturnus av 2005 nr. 686
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-06-24-686>

Forskrift om tilsyn med barn i barnevern sinstitusjoner for omsorg og behandling av
2003 nr. 1564 <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2003-12-11-1564>

Forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven av 1999 nr. 1090
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1999-10-15-1090>

LOVVERK

Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. av 2005 nr. 62
(arbeidsmiljøloven) <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62>

Lov om barn og foreldre av 1981 nr. 7 (barnelova)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7>

- Lov om barneverntjenester av 1992 nr. 100 (barnevernloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-07-17-100>
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 1967 nr. 00 (forvaltningsloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10>
- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa av 1998 nr. 61 (opplæringslova) <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>
- Lov om helsepersonell m.v. av 1999 nr. 64 (helsepersonelloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>
- Lov om pasient- og brukerrettigheter av 1999 nr. 63 (pasient- og brukerrettighetsloven) <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63>
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 2008 nr. 71 (plan- og bygningsloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>
- Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd av 2006 nr. 16 (offentleglova)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16>
- Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. av 1999 nr. 61 (spesialisthelsetjenesteloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-61>
- Lov om stiftelser av 2001 nr. 59 (stiftelsesloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2001-06-15-59>
- Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver av 2002 nr. 20 (brann- og eksplosjonsvernloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20>
- Lov om vern mot smittsomme sykdommer av 1994 nr. 55 (smittevernloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1994-08-05-55>
- Lov om årsregnskap m.v. av 1998 nr. 56 (regnskapsloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-56>

EGNE PUBLIKASJONER

- Johansen, John Agnar (2010). *Prosjekt kvalitetssikring (2003 – 2010)*. Stiftelsen Måløykollektivene Jubileumsmagasin.
- Sveen, O.M. & Sørensen, T. (2010). Stiftelsen Måløykollektivenes erfaringer, bruk og planer med kartleggingsverktøyet EuroADAD. Stiftelsen Måløykollektivene Jubileumsmagasin.